Kostrena
Turistička zajednica

PLAN UPRAVLJANJA DESTINACIJOM

OPĆINE KOSTRENA

NACRT IZMJENA I DOPUNA

Naručitelj: Turistička zajednica Općine Kostrena

Izrađivač: Quadrans d.o.o.

studeni, 2026.

SADRŽAJ

UVOD 3
POLAZIŠTA I CILJEVI 3
METODOLOGIJA 3
ANALIZA STANJA 5
PROFIL OPĆINE KOSTRENA 5
TURISTIČKI PROIZVODI I USLUGE 9
TURISTIČKI RESURSI 18
TURISTIČKE ATRAKCIJE 37
TURISTIČKE USLUGE 42
TURISTIČKA INFRASTRUKTURA 43
PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA 45
STANJE DIGITALIZACIJE 51
KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI 53
PRISTUPAČNOST OSOBAMA S INVALIDITETOM 54
ANALIZA LJUDSKIH POTENCIJALA 56
KONKURENCIJA 57
IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ ANALIZI STANJA 59
POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA 61
KLJUČNI TURISTIČKI PROIZVODI 63
ANALIZA ANKETE MEĐU STANOVNICIMA KOSTRENE – LJETO 2025. 69
POKAZATELJI ODRŽIVOSTI DESTINACIJE 81
SWOT ANALIZA 84
OPĆA NAČELA I CILJEVI TURIZMA 86
OBLIKOVANJE STRATEŠKOG PRAVCA I PRIORITETA 89
1. ODRŽIVO UPRAVLJANJE ODMORIŠNIM TURIZMOM MORA I SUNCA 89
2. RAZVOJ AKTIVNOG TURIZMA 90
3. RAZVOJ KULTURNOG TURIZMA 91
4. RAZVOJ GASTRONOMSKE PONUDE I DOŽIVLJAJA SVAKODNEVICE UZ MORE 91
5. RAZVOJ KVALITETNE SMJEŠTAJNE I USLUŽNE PONUDE 92
6. DEFINIRANJE IDENTITETA I TRŽIŠNOG POZICIONIRANJA DESTINACIJE 93
IDENTIFICIRANJE CILJEVA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE KOSTRENA 94
MJERE I AKTIVNOSTI 96

PROJEKTI 102
SMJERNICE I PREPORUKE ZA OPĆINU KOSTRENA 125
SMJERNICE I PREPORUKE ZA TURISTIČKU ZAJEDNICU OPĆINE KOSTRENA 128
PREPORUKE I SMJERNICE OSTALIM DIONICIMA U TURIZMU KOSTRENE 131
MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI 134
ZAKLJUČAK 135
POPIS TABLICA I GRAFOVA 137

UVOD

POLAZIŠTA I CILJEVI

Plan upravljanja destinacijom općine Kostrena za razdoblje 2025.–2029. strateški je i operativni dokument kojim se usmjerava razvoj turizma u skladu s načelima održivosti, ravnoteže interesa i dugoročne zaštite prostora. Njegova temeljna svrha nije samo poticanje turističkog rasta, već aktivno upravljanje razvojem destinacije, uz očuvanje okoliša, kvalitete života lokalne zajednice i autentičnih vrijednosti Kostrene, s ciljem jačanja dugoročne konkurentnosti destinacije.

Plan je izrađen u skladu sa Zakonom o turizmu (NN 156/23), Smjernicama i uputama za izradu plana upravljanja destinacijom Ministarstva turizma i sporta (2024.) te važećim prostornim i razvojnim dokumentima Općine Kostrena. Kao takav, Plan predstavlja institucionalni okvir za donošenje odluka u području turizma i s njime povezanih djelatnosti, kako na razini lokalne samouprave i turističke zajednice, tako i u suradnji s drugim javnim tijelima i privatnim sektorom.

Dokument definira strateške ciljeve razvoja destinacije, mjerljive pokazatelje održivosti, razvojne smjernice te skup konkretnih mjera, aktivnosti i projekata. Poseban naglasak stavlja se na povećanje kvalitete turističkog iskustva kroz dostupnost sadržaja i očuvanje ambijenta destinacije. Plan postaje operativna podloga za planiranje, praćenje i evaluaciju turističkog razvoja, kao i alat za koordinaciju različitih dionika uključenih u upravljanje destinacijom.

Kostrena je destinacija u kojoj turizam nije dominantna gospodarska djelatnost, ali ima snažan i prostorno koncentriran utjecaj, osobito na ograničen i osjetljiv obalni pojas. Blizina Rijeke i šireg urbanog područja čini Kostrenu izrazito izletničkom i rekreativnom destinacijom, što donosi pritiske na prostor i infrastrukturu. Zbog toga je temeljni razvojni izazov Kostrene usmjeravanje i kontrola turističkog razvoja u skladu s prostornim i društvenim kapacitetima destinacije.

METODOLOGIJA

Metodološki plan temelji se na smjernicama i pravilnicima Ministarstva turizma i sporta, anketnom istraživanju stanovništva, analizi relevantnih strateških dokumenata te prikupljanju i analizi podataka iz javno dostupnih baza. Sudjelovanje lokalnih dionika osigurano je kroz dvije tematske radionice. Metodološki je proces osmišljen tako da uključi širok spektar dionika iz javnog i privatnog sektora, kao i predstavnike lokalne zajednice, čime se osigurava transparentnost, participativnost i kvalitetna razmjena informacija potrebna za učinkovitu implementaciju planiranih mjera.

Izrada ovog Plana upravljanja odvijala se u dvije faze. Prva faza započela je inicijalnom radionicom na kojoj je konzultant predstavio koncept i sadržaj Plana te s dionicima izradio SWOT analizu i definirao ciljeve razvoja destinacije. U ovoj fazi provedeno je anketiranje

stanovništva i turista te prikupljanje svih relevantnih podataka za potrebe dokumenta. Rezultat prve faze bio je pripremljeni tekst analize stanja i popis resursne osnove.

U drugoj fazi, na drugoj radionici, dionicima su predstavljeni nalazi istraživanja i analize resursa te su detaljno raspravljene mjere, aktivnosti i projektni prijedlozi za provedbu ciljeva Plana upravljanja. Nakon radionice izrađeni su završni dijelovi dokumenta: pokazatelji održivosti, mjere i aktivnosti, smjernice i preporuke te popisi projekata za provedbu Plana i projekata od posebnog značaja.

Konzultant je prijedlog Plana upravljanja destinacijom predao Turističkoj zajednici općine Kostrena te je otvoreno javno savjetovanje. Nakon razmatranja pristiglih primjedbi, Turističko vijeće TZ-a Kostrene uputit će Plan na usvajanje Općinskom vijeću Općine Kostrena. Nakon usvajanja dokumenta, Plan će biti objavljen u službenom glasniku Općine Kostrena, a popisi projekata dostavljeni Ministarstvu turizma i sporta.

Izrada Plana obuhvatila je detaljno prikupljanje i analizu sekundarnih izvora podataka, uključujući:

• demografske podatke (Popis stanovništva 2021. i druge statističke izvore),

• informacije o gospodarskoj aktivnosti, prometu i komunalnoj infrastrukturi,

• podatke o smještajnim kapacitetima i turističkom prometu iz sustava eVisitor i Državnog zavoda za statistiku,

• rezultate anketnog ispitivanja stanovništva,

• uvid u stavove lokalne samouprave o prioritetima razvoja,

• relevantne prostorne planove i dokumentaciju Općine Kostrena,

• izvješća javnih službi i komunalnih poduzeća,

• strateške dokumente razvoja turizma i gospodarstva Primorsko-goranske županije.

Ovakav sveobuhvatan i participativan pristup omogućio je cjelovito razumijevanje trenutačnog stanja i razvojnih potreba destinacije Kostrena te oblikovanje realnih, provedivih i održivih smjernica za njezino turističko pozicioniranje.

ANALIZA STANJA

PROFIL OPĆINE KOSTRENA

Općina Kostrena obalna je destinacija riječkog prstena, smještena neposredno uz Rijeku sa zapadne strane tj. između Rijeke i Bakra, s jasno izraženom funkcijom rekreacije i boravka uz more za lokalno i regionalno stanovništvo te posjetitelje koji u destinaciju dolaze na kraći odmor, kupanje i aktivni boravak. Kostrena se nalazi na kostrenskom poluotoku, a prirodna i krajobrazna vrijednost destinacije proizlazi iz kombinacije obale (uvale i padine), ugodne mediteranske klime te doživljaja "mora na dohvat grada", što je jedna od ključnih razvojnih i upravljačkih posebnosti Kostrene.

Povijest Kostrene obilježena je dugim kontinuitetom naseljenosti i snažnom povezanošću s morem, koje je kroz stoljeća imalo ključnu ulogu u oblikovanju načina života i identiteta lokalne zajednice. Područje današnje Kostrene bilo je naseljeno od najranijih razdoblja, što potvrđuju arheološki nalazi na području brda Solin i Sopalj.

U srednjem vijeku Kostrena je bila uključena u širi vinodolski i bakarski upravno-politički prostor te je dijelila povijesnu sudbinu okolnih naselja Kvarnera. Tijekom tog razdoblja područje se razvijalo u sklopu feudalnih struktura, pri čemu su važnu ulogu imali krčki knezovi Frankopani, koji su obilježili politički, gospodarski i društveni razvoj šire regije. Kostrena se prvi put spominje u pisanim izvorima početkom 15. stoljeća, pri čemu lokalna tradicija ukazuje na glagoljske isprave iz 15. stoljeća koje se odnose na posjede i crkvene poslove u tom području.

Kroz novovjekovno razdoblje Kostrena je bila snažno povezana s razvojem Rijeke i Bakra, osobito u kontekstu pomorstva, trgovine i radnih migracija. Stanovništvo Kostrene tradicionalno je bilo orijentirano prema moru, a brodarstvo i pomorstvo oblikovali su društvenu strukturu i lokalni identitet zajednice.

U razdoblju 19. i početkom 20. stoljeća Kostrena se razvijala u okviru različitih upravnih sustava koji su obuhvaćali šire riječko i kvarnersko područje, pri čemu su se postupno jačale lokalne institucije i svijest o pripadnosti zajednici.

Danas se povijesni razvoj Kostrene očituje kroz kontinuitet života uz more, pomorsku tradiciju, očuvane običaje i lokalni identitet, koji predstavljaju važan nematerijalni temelj suvremenog razvoja destinacije i njezina pozicioniranja u okviru riječkog prstena i Kvarnera.

Prema Popisu stanovništva iz 2021. Kostrena ima 4.398 stanovnika i bilježi pozitivan trend kretanja stanovništva, što govori da je riječ o manjoj demografski stabilnoj općini. Kostrena je podijeljena na dva djela Svetu Luciju i Svetu Barbaru koje imena nose prema lokalnim crkvama. Oba dijela su funkcionalno i prostorno snažno povezana te zajedno čine jedinstvenu cjelinu naselja uz obalni pojas. Naselja su kontinuirano urbanizirana, bez izrazite povijesne jezgre, a njihov razvoj obilježen je stambenom funkcijom, pomorskom tradicijom i bliskom povezanošću s Rijekom. Kostrena obuhvaća dvadesetak manjih naselja (Vrh

Martinšćice, Glavani, Kostrena Sv.Lucija, Plešići, Rožmanići, Dujmići, Maračići, Žurkovo, Šodići, Žuknica, Rožići, Doričići, Paveki, Perovići, Martinšćica, Urinj, Kostrena - Sveta Barbara, Randići i Šoići), od kojih su mnoga dobivala imena prema obiteljima. Najviše stanovnika danas broje Vrh Martinšćica, Glavani, Sv. Lucija, Rožmanići i Paveki.

U Kostreni postoje osnovni sadržaji potrebni za svakodnevno funkcioniranje lokalnog stanovništva, pri čemu ima izraženu stambenu i rezidencijalnu funkciju u sklopu riječkog urbanog područja. Naselja su funkcionalno snažno povezana s Rijekom, osobito u području obrazovanja, zapošljavanja i specijaliziranih javnih usluga. Na području Kostrene postoje vrtić i osnovna škola, primarna zdravstvena zaštita i javne i komunalne usluge, dok su srednjoškolsko, visokoškolsko obrazovanje te specijalističko zdravstvo i dio javnih funkcija dostupni u obližnjoj Rijeci. Kostrena je cestovno jako dobro povezana s Rijekom i Bakrom, dok se željeznička, zračna i pomorska infrastruktura u funkciji javnog prijevoza nalazi izvan područja općine. Položaj u riječkom prstenu osigurava dobru regionalnu dostupnost i funkcionalnu povezanost s Kvarnerom i zaleđem.

Identitet Kostrene snažno je obilježen pomorskom tradicijom, povijesnom povezanošću s morem i kvarnerskom regijom. Lokalnu nematerijalnu baštinu čine običaji, način života i snažan osjećaj pripadnosti zajednici, koji se očituju kroz društveni život, pomorske običaje i suvremene manifestacije lokalnog karaktera.

Turističko i rekreativno korištenje prostora najvećim je dijelom koncentrirano u uskom obalnom pojasu – u uvalama i na šljunčanim plažama te uz obalnu šetnicu – zbog čega u ljetnim mjesecima raste intenzitet kretanja, boravka i korištenja komunalne infrastrukture (promet, parkiranje, čistoća, sigurnost i opterećenje javnih površina).

Turizam u Kostreni u najvećoj se mjeri temelji na komercijalnom privatnom smještaju i snažnoj sezonskoj potražnji povezanoj s ljetnim kupališnim razdobljem, uz rastući interes za aktivni odmor i potencijal za outdoor turizam. Kostrena ostvaruje umjeren turistički promet s izraženom sezonalnošću, pri čemu se najveći broj dolazaka i noćenja ostvaruje u ljetnim mjesecima, a turističku strukturu obilježavaju individualni dolasci, kraći boravci te značajan udio izletničkih i vikend-posjeta. Glavni turistički proizvodi Kostrene su kupališni i rekreativni turizam, aktivni boravak uz more (šetnja, trčanje, ronjenje i druge outdoor aktivnosti) te izletnički i vikend-turizam povezan s blizinom Rijeke. Obalni put tj. šetnica uz more, dulja od 3 km, jedna je od okosnica turističkog i rekreativnog korištenja prostora te važan element doživljaja destinacije.
U okviru riječkog prstena i regije Kvarnera, Kostrena ima komplementarnu ulogu obalne destinacije za rekreaciju, kratke boravke i aktivni odmor, snažno povezane s urbanim funkcijama Rijeke i potrebama regionalnog stanovništva.

Prirodna i krajobrazna vrijednost Kostrene proizlazi iz očuvanog i lagano dostupnog obalnog pojasa s nizom uvala i prirodnih plaža, reljefnog odnosa obale i padina u zaleđu s krškim krajolikom i niskim raslinjem te povoljnih klimatskih uvjeta. Prirodna obilježja destinacije uključuju prisojne padine koje se spuštaju prema moru, s najvišim točkama na grebenu poluotoka (Solin i Humčina), te kraški i vapnenački geološki okvir. Klima je mediteranska s prijelaznim obilježjima i pogodna za kupanje kroz približno četiri do pet mjeseci godišnje, uz

istaknute značajke vjetrova bure i juga te visoku kvalitetu/čistoću mora, što je temelj resursa za kupališni i rekreativni turizam.

Svojim prostornim, društvenim i funkcionalnim obilježjima, Kostrena se profilira kao mala obalna destinacija u okviru Riječkog prstena i Kvarnera, u kojoj je kvalitetno upravljanje prostorom i turističkim kretanjima ključni preduvjet održivog razvoja.

Navedena obilježja dodatno se sažimaju kroz sljedeći pregled ključnih pokazatelja destinacije.

Lokacija	riječki prsten, Primorsko-goranska županija
Prometna povezanost	Kostrena je zbog svoje pozicije i blizine Rijeke izvrsno prometno povezana. Kostrena nema izravan priključak na državne ceste, već je s državnom cestom i autocestom povezana posredno, preko županijskih i lokalnih cesta kroz Rijeku i Bakar. Kostrena nema direktni pristup željezničkom, zračnom ili pomorskom javnom prijevozu.
Udaljenost od glavnog grada i emitivnih tržišta	Središte Rijeke udaljeno je oko 6 km, a glavni grad Zagreb oko 160 km cestom. Glavna emitivna turistički tržišta su Njemačka (oko 500 km do Minhena, Italija (oko 80 km do Trsta), Mađarska (oko 500 km do Budimpešte), Austrija (oko 330 km do Graza) i Poljska (oko 800 km do poljske granice).
Geografska obilježja (reljef, planine, rijeke i dr.)	Obalni pojas od Rijeke do Bakra, krške padine zaleđa. Nema većih rijeka ni planina.
Klimatska obilježja (prosječni broj sunčanih dana, količina padalina, prosječne sezonske temperature)	Submediteranska klima, toplija ljetna i hladnije i vlažnije zime. Oko 2300 sunčanih sati godišnje, oko 1.500 mm kiše, u skladu s klimatskim obilježjima riječkog područja gdje je prosječna temperatura zimi oko 6-8 stupnjeva Celzijusa, a ljeti oko 22-24 stupnja
Broj stalnih stanovnika	4.398 (popis stanovništva 2021.)
Broj turista (po zemlji porijekla, demografska obilježja i dr.)	18.326 dolazaka u 2024. Pet glavnih tržišta: Njemačka, Italija, Mađarska, Austrija, Poljska.
Prosječna duljina boravka	4,5 noći
Turistički kapaciteti (po vrstama, po kvaliteti)	Oko 1000 kreveta u komercijalnom smještaju (+ oko 150 dodatna kreveta), oko 560 kreveta u nekomercijalnom smještaju
Ugostiteljski sadržaji	Restorani, pizzerije, kafići
Najpopularnije turističke atrakcije	Kuća kostrenskih pomoraca, plaže, ronjenje, obalna šetnica, šetnice i staze, niz događanja
Glavni turistički proizvodi	Kupališni, rekreativni, izletnički turizam
Prostor – turističke zone i površine	Plan ne predviđa turističku zonu već je turističko-ugostiteljska djelatnost dopuštena unutar građevinskih područja naselja tj. turizam je integriran u naselja.
Turistička infrastruktura (kongresni kapaciteti, pješačke/planinarske/biciklističke staze, plaže i dr.)	Obalna šetnica, pješačke i planinarske staze, bike staze, boćališta, sportska dvorana

Tablica 1. Profil Općine Kostrena

TURISTIČKI PROIZVODI I USLUGE

Analiza se temelji na podacima Turističke zajednice općine Kostrena o smještajnim kapacitetima u 2025. godini te na podacima o turističkom prometu za razdoblje od 2021. do 2025. godine. Podaci su preuzeti iz sustava eVisitor.

Analiza daje uvid u strukturu, kvalitetu i iskorištenost smještajnih kapaciteta te u osnovna obilježja turističke potražnje. Cilj je identifikacija ključnih ograničenja i razvojnih potencijala za daljnje upravljanje turizmom u Kostreni.

Smještajni kapaciteti

Cilj analize smještajnih kapaciteta Općine Kostrena je sagledati osnovna obilježja i strukturu smještajne ponude te procijeniti njezinu usklađenost s postojećim obrascima turističke potražnje i razvojnim ograničenjima prostora, kako bi se oblikovale smjernice za daljnje unaprjeđenje i upravljanje smještajnom ponudom destinacije.

Nekomercijalni smještaj

Nekomercijalni smještaj u Kostreni obuhvaća boravak posjetitelja u domovima obitelji i prijatelja ili u vlastitim kućama i vikendicama, izvan tržišnih tokova i bez plaćanja usluge. Ovakav oblik boravka doprinosi rastu ukupnih noćenja i potrošnji u lokalnoj zajednici, no ne generira prihode od smještaja niti prolazi kroz sustav kategorizacije i kontrole kvalitete.

U Kostreni postoji 164 objekta nekomercijalnog smještaja, s 640 stalnih i 27 pomoćna kreveta. Nekomercijalni smještaj čini 38 % ukupnih kapaciteta što nije nezanemarivo. Iako je udio nekomercijalnog smještaja u Kostreni manji nego u nekim drugim destinacijama riječkog prstena, on i dalje predstavlja ograničenje za tržišno usmjeren razvoj turizma. U Hrvatskoj je tek 34 % ukupnih kreveta u nekomercijalnom smještaju.

Nekomercijalni smještaj			
Vrsta	Broj objekata	Broj kreveta	Broj dodatnih kreveta
Kuća za odmor (vikendica)	14	74	4
Kuća stanovnika	119	450	15
Stan stanovnika	26	94	5
Stan za odmor	5	22	3
Ukupno	164	640	27

Tablica 2. Pregled nekomercijalnog smještaja 2025.

Komercijalni smještaj

Komercijalni smještaj u Kostreni obuhvaća apartmane (21 objekt), kuće za odmor (1 objekt), sobe (4 objekta), hostel i prenoćište bez kategorizacije, te 189 objekata u domaćinstvu.

Struktura komercijalnog smještaja ukazuje da je u objektima u domaćinstvu najviše objekata srednje kategorije (3 zvjezdice), dok u apartmanima, kućama za odmor i sobama prevladava smještaj više kategorije (4 i 5 zvjezdica).

Komercijalni smještaj				
Vrsta	Kategorizacija	Broj objekata	Broj kreveta	Broj dodatnih kreveta
Objekti u domaćinstvu	2 zvjezdice	8	36	3
	3 zvjezdice	94	355	55
	4 zvjezdice	69	249	76
	5 zvjezdica	11	63	9
	Bez kategorizacije	7	37	5
Objekti u domaćinstvu	Ukupno	189	740	148
Ostali smještajni objekti				
Sobe/apartmani/kuće	2 zvjezdice	1	14	0
Sobe/apartmani/kuće	3 zvjezdice	8	48	4
Sobe/apartmani/kuće	4 zvjezdice	14	40	10
Sobe/apartmani/kuće	5 zvjezdica	3	28	12
Hostel/prenoćište	Bez kategorizacije	2	179	0
Ostali smještajni objekti	Ukupno	28	309	26
Ukupno komercijalni smještaj		217	1.049	174

Tablica 3. Pregled komercijalnog smještaja 2025.

Smještajna ponuda u Kostreni dominantno je privatnog karaktera, s prevladavajućim udjelom objekata srednje i više kvalitete (3 i 4 zvjezdice). Ovo potvrđuje rezidencijalni karakter destinacije i razvoj turističke ponude kroz individualna ulaganja, a ne kroz velike turističke projekte. Iako ukupan broj smještajnih kapaciteta nije velik, njihova prostorna koncentracija uz obalni pojas, prisutnost manjih nekategoriziranih segmenata s većim kapacitetom (hosteli/prenoćišta) te mogućnost povećanja stvarnog kapaciteta kroz dodatne krevete mogu generirati izražene sezonske pritiske na prostor, promet i komunalnu infrastrukturu. Zbog toga je daljnji razvoj i upravljanje smještajnom ponudom u Kostreni nužno usmjeriti na kvalitetu ponude i usklađenost s prostornim i društvenim kapacitetima destinacije.

Prenoćište Boarding house Lucija smješteno je na atraktivnoj lokaciji iznad obalnog pojasa i plaže, što mu daje dobar prostorni i tržišni potencijal u okviru smještajne ponude Kostrene. Objekt raspolaže s ukupno 145 kreveta, čime predstavlja najveći pojedinačni smještajni kapacitet u destinaciji, a u vlasništvu je hotelske kuće Jadran hoteli Rijeka.

Trenutačno stanje objekta upućuje na potrebu obnove i modernizacije, kako bi se smještajni standard uskladio s razvojnim smjerom destinacije koji se temelji na kvaliteti ponude, kontroli intenziteta i očuvanju rezidencijalnog karaktera Kostrene. U tom kontekstu, obnova Boarding housea Lucija predstavlja razvojnu priliku za podizanje kvalitete postojeće smještajne ponude, bez povećanja ukupnih kapaciteta, uz mogućnost redefiniranja ciljanih skupina gostiju i produženja sezone.

Uz ovo prenoćište u Kostreni postoji i Izviđački hostel Esperanto koji nudi ukupno 34 kreveta. Hotel je u vlasništvu riječkog Udruženja esperantista, a vodi ga Savez izviđača Rijeke, a namijenjen je izviđačkim grupama i izletnicima.

S obzirom na izraženu dominaciju privatnog smještaja preporučuje se poticanje modernizacije postojećeg smještaja, podizanja standarda i prelaska u više kategorije, uz istodoban oprez spram snažnijeg širenja kapaciteta koji bi mogli dodatno opteretiti prostor i komunalnu infrastrukturu u obalnom pojasu.

Hostel i prenoćište trebaju zadržati dopunsku ulogu u strukturi ponude, pri čemu se njihov razvoj preporučuje usmjeriti na kraće boravke, aktivne goste i izvansezonsku potražnju. U tom kontekstu, obnova Boarding housea Lucija predstavlja važnu razvojnu priliku za podizanje kvalitete smještajne ponude Kostrene, uz modernizaciju objekta i redefiniranje ciljnih skupina gostiju. Cjelokupni razvoj smještaja potrebno je provoditi u skladu s rezidencijalnim karakterom naselja i kvalitetom života lokalnog stanovništva, pri čemu smještajna ponuda treba ostati prostorno i funkcionalno usklađena s ograničenjima destinacije i dugoročnim ciljevima održivog upravljanja turizmom.

Obilježja turističkog prometa

Analiza turističkog prometa Kostrene u razdoblju 2021. – 2025. usmjerena je na sagledavanje trendova dolazaka i noćenja, strukture turističke potražnje te načina korištenja smještajnih kapaciteta, kako bi se osigurala kvalitetna podloga za usmjeravanje budućeg razvoja i upravljanje destinacijom. Analiza sadrži ukupni turistički promet (komercijalni i nekomercijalni), analizu trendova, strukture gostiju po državama, sezonalnosti i popunjenosti smještaja te duljini boravka.

Dolasci i noćenja

Godina	Dolasci	Noćenja	Trend y/y dolasci	Trend y/y noćenja
2021.	11263	61575		
2022.	15058	72660	34 %	18 %
2023.	18911	81134	26 %	12 %
2024.	18326	82093	-3 %	1 %
2025.	19049	82604	4 %	1 %
Razlika 2025./2021.			70 %	34 %

Tablica 4. Dolasci i noćenja 2021. – 2025.

U 2022. godini bilježi se rast turističkog prometa, s povećanjem broja dolazaka od 34 % i noćenja od 18 % u odnosu na prethodnu godinu. Ovakav rast upućuje na pojačanu turističku potražnju nakon pandemijskog razdoblja. Time se potvrđuje stabilizacija turističke potražnje i jačanje pozicije Kostrene kao destinacije za kraće odmore.

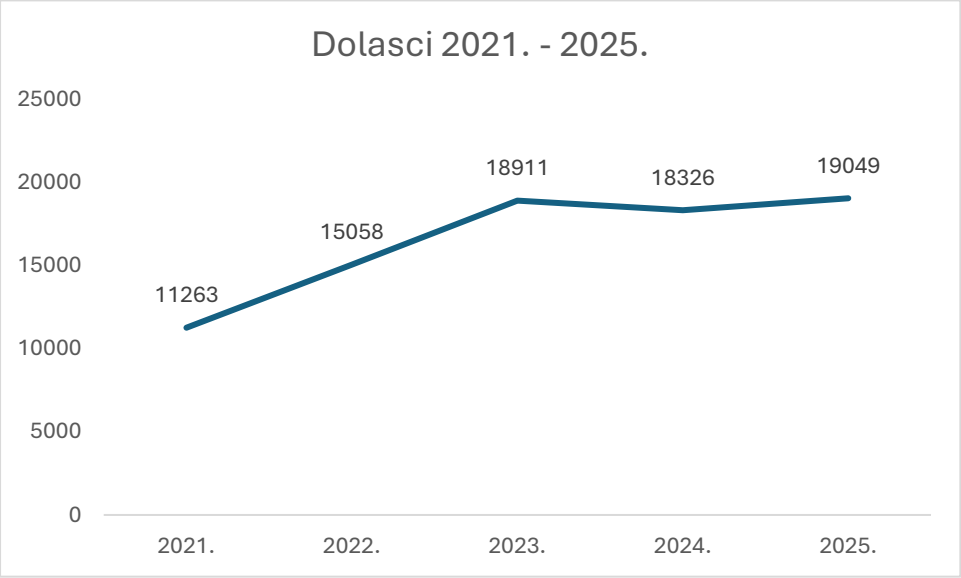
Godina 2023. donosi daljnji rast turističkog prometa, iako po nešto nižim stopama, pri čemu dolasci rastu za 26 %, a noćenja za 12 %. Ovi podaci ukazuju na kontinuirano povećanje interesa za destinaciju.

U 2024. godini bilježi se blaga korekcija broja dolazaka, koji padaju za 3 % u odnosu na 2023. godinu, dok je broj noćenja stabilan i bilježi neznatan rast od 1 %. To upućuje na blago produljenje prosječne duljine boravka.
U zadnjoj promatranoj godini, 2025., Kostrena je ponovno zabilježila blagi rast i dolazaka (4 %) i noćenja (1 %)

Promatrajući cjelokupno razdoblje od 2021. do 2025. godine, ostvaren je značajan kumulativni rast turističkog prometa, pri čemu su dolasci povećani za 70 %, a noćenja za 34 %. Ovakva dinamika rasta ukazuje na snažno povećanje broja posjetitelja, koje se ipak kroz ovo razdoblje pomalo usporavalo. Podaci također pokazuju kontinuiran skraćivanje prosječne duljine boravka.

S aspekta upravljanja destinacijom, ovi podaci ukazuju da se rast turističkog prometa u Kostreni temelji prvenstveno na povećanju broja dolazaka, što naglašava potrebu za pažljivim upravljanjem prostornim i infrastrukturnim opterećenjima te usmjeravanjem daljnjeg razvoja prema kvaliteti i produljenju boravka.

Na sljedećem grafu vidljiv je trend svih dolazaka u razdoblju od 2021. do 2025.

Graf 1. Dolasci 2021. – 2025.

S aspekta upravljanja destinacijom, ovi podaci potvrđuju da daljnji razvoj turizma u Kostreni treba biti prvenstveno usmjeren na kvalitativno unapređenje komercijalnog smještaja, produženje sezone i povećanje dodane vrijednosti, dok nekomercijalni smještaj ostaje dopunski segment s ograničenim razvojnim potencijalom.

Analiza turističke potražnje

Domaći gosti				Strani gosti		
Godina	Dolasci	Noćenja	Udio domaćih dolazaka	Dolasci	Noćenja	Udio stranih dolazaka
2021.	3472	12225	31 %	7791	49350	69 %
2022.	3783	11504	25 %	11275	61156	75 %
2023.	4374	12937	23 %	14537	68197	77 %
2024.	3829	10601	21 %	14497	71492	79 %
2025.	4313	11064	23 %	14736	71540	77 %

Tablica 5. Struktura gostiju prema državi porijekla

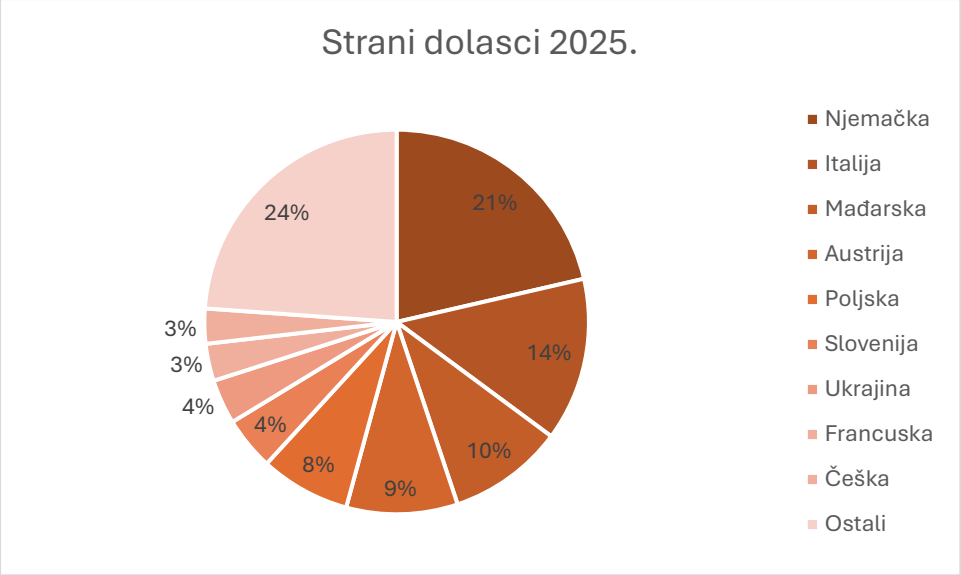
U promatranom razdoblju od 2021. do 2025. godine vidljiv je jasan rast ukupnog turističkog prometa, uz istodobnu promjenu strukture gostiju u korist stranih turista. Tijekom cijelog razdoblja strani gosti ostvaruju većinu dolazaka i noćenja, a njihov udio u ukupnom broju dolazaka kontinuirano raste.

U 2021. godini udio domaćih gostiju u dolascima iznosio je oko 31 %, dok su strani gosti činili približno dvije trećine ukupnih dolazaka. U tom razdoblju domaći gosti ostvaruju relativno blag rast dolazaka i noćenja, dok se rast ukupnog prometa ponajprije temelji na povećanju dolazaka i noćenja stranih gostiju.

Od 2022. godine nadalje bilježi se izraženiji rast stranog turističkog prometa, uz istodobno smanjenje relativnog udjela domaćih gostiju. Udio stranih dolazaka raste sa 75 % u 2022. godini na 77 % u 2023., 79 % u 2024. godini te se zadržava na 77 % u 2025. godini, dok se udio domaćih dolazaka u cijelom promatranom razdoblju smanjuje s 31 % na 23 %. Ovi podaci ukazuju na sve snažnije pozicioniranje Kostrene na međunarodnom tržištu.

Promatrajući noćenja, strani gosti tijekom cijelog razdoblja ostvaruju dulji prosječan boravak nego domaći gosti, što potvrđuje njihovu ključnu ulogu u ukupnom turističkom prometu destinacije. Iako domaći gosti i dalje imaju važnu ulogu, osobito u kraćim boravcima, njihov relativni doprinos ukupnom broju noćenja postupno se smanjuje.

S aspekta upravljanja destinacijom, ovi trendovi upućuju na rastuću ovisnost turističkog prometa o stranim tržištima, uz istodobno smanjenje udjela domaćih gostiju. Rastući udio stranih gostiju zahtijeva aktivno upravljanje strukturom potražnje, pri čemu je važno zadržati domaće goste kao stabilan segment prometa izvan glavne sezone.

Graf 2. Struktura stranih dolazaka u 2025.

2025. godini strana turistička potražnja u Kostreni pokazuje jasno definiranu strukturu s dominacijom nekoliko ključnih europskih emitivnih tržišta, uz istodobnu razmjerno dobru disperziju dolazaka iz većeg broja manjih tržišta. Najveći udio stranih dolazaka ostvaruju gosti iz Njemačke, koji čine 21 % ukupnih stranih dolazaka, čime se Njemačka potvrđuje kao najznačajnije pojedinačno tržište za Kostrenu. Ovakav udio u skladu je s općim trendovima na Kvarneru i u Hrvatskoj te upućuje na važnost njemačkog tržišta za ljetnu turističku potražnju i privatni smještaj.

Drugo po važnosti emitivno tržište je Italija, s udjelom od 14 % stranih dolazaka, što je očekivano s obzirom na geografsku blizinu, dobru prometnu povezanost i navike talijanskih gostiju vezane uz kraće boravke i individualna putovanja. Slijede Mađarska s 10 % i Austrija s 9 % stranih dolazaka, što dodatno potvrđuje značaj bližih srednjoeuropskih tržišta koja Kostrenu prepoznaju kao destinaciju lagano dostupnu za cestovni prijevoz i pogodnu za kraće boravke.

Značajan doprinos stranoj turističkoj potražnji dolazi i s tržišta Poljske, koja sudjeluje s 8 % stranih dolazaka, dok su Slovenija (4 %) i Ukrajina (4 %), Češka (3 %) i Francuska (3 %) zastupljene s umjerenim, ali stabilnim udjelima. Ova tržišta upućuju na raznolikost strukture strane potražnje te na interes gostiju iz šireg srednjoeuropskog prostora za destinacije koje nude boravak uz more u blizini urbanih središta.

Skupina ostalih emitivnih tržišta, koja zajedno čine 24 % stranih dolazaka, ukazuje na fragmentiranu, ali široko rasprostranjenu bazu gostiju iz različitih zemalja. Ovakva struktura smanjuje ovisnost Kostrene o jednom ili dva dominantna tržišta te doprinosi stabilnosti ukupnog turističkog prometa.

S aspekta upravljanja destinacijom, struktura strane turističke potražnje u 2025. godini pokazuje da se Kostrena u najvećoj mjeri oslanja na tradicionalna, prometno dostupna europska tržišta, što je u skladu s kraćim boravcima i izletničkim karakterom destinacije te dominantnom ulogom privatnog smještaja. Istodobno, razmjerno široka baza manjih tržišta

upućuje na potrebu zadržavanja postojeće razine tržišne raznolikosti, uz fokus na kvalitetu boravka i upravljanje sezonskim opterećenjima, a ne na agresivno širenje na udaljena ili nova tržišta.

Prosječna duljina boravka

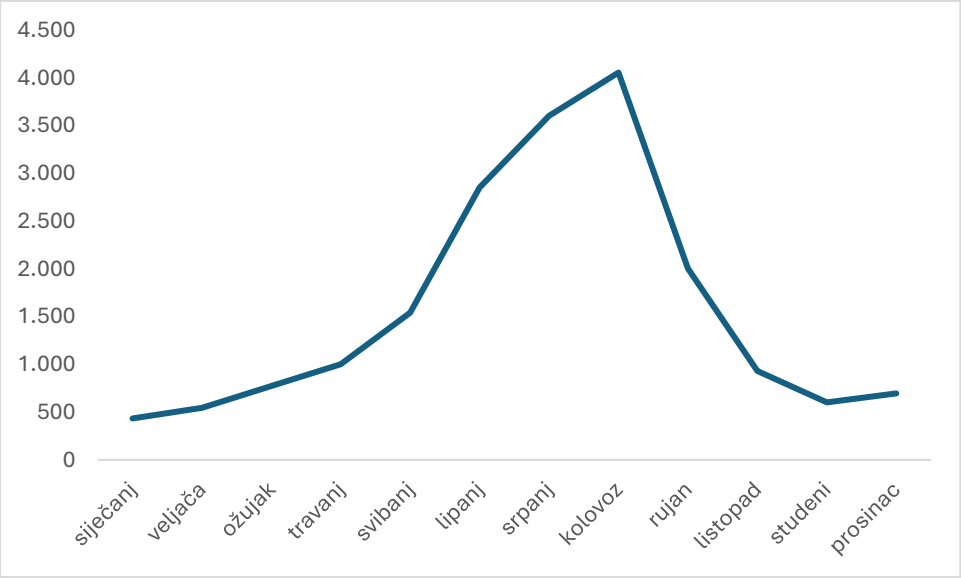
U razdoblju od 2021. do 2025. godine u Kostreni je vidljiv jasan trend smanjenja prosječne duljine boravka, s iznimkom blage stabilizacije u 2024. godini. U 2021. godini prosječna duljina boravka je 5,4 noći, što upućuje na oporavak turističkih kretanja i povećanje broja kraćih boravaka.

Tijekom 2022. i 2023. godine nastavljen je trend postupnog skraćivanja boravka, pri čemu prosječna duljina boravka pada na 4,8 noći u 2022. te na 4,2 noći u 2023. godini. Ovakva kretanja u skladu su s ranije utvrđenim trendom snažnijeg rasta dolazaka u odnosu na noćenja te potvrđuju jačanje kraćih boravaka i izletnički karakter turističke potražnje u Kostreni.

U 2024. godini bilježi se blagi porast prosječne duljine boravka na 4,5 noći, a u 2025. pada dalje na 4,3 noći. Duljina prosječnog boravka može se povezati sa strukturom turističke potražnje, pri čemu strani gosti ostvaruju dulje boravke u odnosu na domaće goste.

Promatrajući razdoblje u cjelini, smanjenje prosječne duljine boravka s 5,4 noći u 2021. na 4,3 noći u 2025. jasno pokazuje strukturnu promjenu turističke potražnje, obilježenu porastom broja dolazaka i kraćih boravaka. S aspekta upravljanja destinacijom, ovi trendovi upućuju na potrebu usmjeravanja razvoja prema povećanju kvalitete boravka i sadržaja koji potiču dulje zadržavanje gostiju, osobito stranih, uz istodobno upravljanje intenzitetom korištenja prostora u razdobljima najvećeg opterećenja.

Sezonalnost turizma i popunjenost smještaja

Graf 3. Dolasci po mjesecima u 2025.

Distribucija dolazaka po mjesecima u 2025. godini pokazuje izraženu koncentraciju turističkog prometa u vršnom ljetnom razdoblju. Srpanj i kolovoz zajedno ostvaruju oko 40 % ukupnih godišnjih dolazaka. Time se potvrđuje da se najveći dio ukupnog turističkog prometa odvija u samo dva mjeseca, što ukazuje na snažan sezonski pritisak na prostor i infrastrukturu u ljetnom razdoblju.

Ako se promatra šire sezonsko razdoblje od lipnja do rujna, u tom je razdoblju ostvareno 66 % svih godišnjih dolazaka. Ovi podaci jasno potvrđuju da je turistička potražnja u Kostreni izrazito sezonalno koncentrirana, pri čemu se dvije trećine godišnjeg prometa odvija u razdoblju od četiri mjeseca.

Izvan glavne sezone, odnosno u razdoblju od listopada do svibnja, ostvareno je preostalih 34 % dolazaka, uz znatno niže mjesečne vrijednosti i bez izraženih vršnih opterećenja.

Relativno nizak udio dolazaka u zimskim i prijelaznim mjesecima upućuje na ograničenu razinu cjelogodišnje turističke aktivnosti, ali i na potencijal za ravnomjerniju raspodjelu prometa kroz ciljano upravljanje potražnjom u predsezoni i posezoni.

Kostrena raspolaže s 1049 kreveta u komercijalnom smještaju, a komercijalnih noćenja u 2025. bilo je 75327. Stoga je godišnja popunjenost u 2025. bila 20 %.

Zaključak

Analiza turističkih proizvoda, usluga i obilježja turističkog prometa pokazuje da je Kostrena izrazito rezidencijalna i prostorno osjetljiva destinacija, u kojoj se turizam razvija prvenstveno kroz privatni smještaj i individualna ulaganja, bez velikih turističkih projekata. Struktura smještajne ponude, s naglašenim udjelom srednje i više kvalitete, upućuje na razvoj usmjeren na kvalitetu, dok istodobno prisutnost nekomercijalnog smještaja predstavlja ograničenje za snažniji tržišno usmjeren rast.

Turistički promet u razdoblju 2021. – 2025. obilježen je vrlo snažnim rastom broja dolazaka, uz znatno umjereniji rast noćenja, što je dovelo do skraćivanja prosječne duljine boravka.

Struktura turističke potražnje pokazuje rastuću dominaciju stranih gostiju, osobito s tradicionalnih i prometno dostupnih europskih tržišta, dok se udio domaćih gostiju postupno smanjuje, ali zadržava važnu ulogu izvan glavne sezone. Takvi trendovi zahtijevaju aktivno upravljanje tržištima i potražnjom kako bi se izbjegla pretjerana ovisnost o vršnim ljetnim mjesecima.

Sezonalnost turizma u Kostreni izrazito je naglašena, pri čemu se dvije petine svih dolazaka ostvaruje u srpnju i kolovozu, a dvije trećine u razdoblju od lipnja do rujna. Uz relativno nisku godišnju popunjenost smještajnih kapaciteta, ovi podaci jasno ukazuju da glavni izazov razvoja turizma u Kostreni nije povećanje kapaciteta, već upravljanje intenzitetom korištenja prostora u vršnim razdobljima te ravnomjernija raspodjela prometa tijekom godine.

U tom kontekstu, daljnji razvoj turizma u Kostreni treba se temeljiti na unaprjeđenju kvalitete postojeće ponude, selektivnom razvoju turističkih proizvoda, produženju sezone i

očuvanju kvalitete života lokalnog stanovništva, uz jasno definiranu ulogu turizma kao dopunske, a ne dominantne gospodarske djelatnosti u okviru riječkog prstena i Kvarnera.

TURISTIČKI RESURSI

Općina Kostrena nalazi se na istočnom rubu riječkog akvatorija, između uvale Martinšćica i Bakarskog zaljeva, na spoju mora i blagog primorskog zaleđa. Razvedena obala s nizom uvala i prirodnih šljunčanih plaža, čisto more te snažna pomorska tradicija ključni su elementi koji oblikuju identitet Kostrene kao destinacije svakodnevnog, aktivnog boravka uz more. Za razliku od klasičnih kupališnih destinacija masovnog karaktera, Kostrena funkcionira kao produženi dnevni boravak Rijeke i riječkog urbanog područja – prostor za šetnju, rekreaciju, kupanje, boravak na otvorenom i kratke izlete tijekom cijele godine.

Takav karakter destinacije posebno je pogodan za cjelogodišnje korištenje prostora, ali i za kratke posjete lokalnog i regionalnog stanovništva. Dodatnu vrijednost daje obalni put – šetnica koja se proteže uz cijelu obalu i funkcionira kao svojevrsna kralježnica boravka na otvorenom: povezuje plaže, uvale i mjesta za odmor te potiče kontinuirano korištenje obale neovisno o sezoni. Upravo taj kontinuitet svakodnevnog života uz more, u kojem se prirodni, rekreacijski i društveni sadržaji isprepliću, predstavlja jednu od temeljnih snaga Kostrene kao održive i autentične obalne destinacije.

Resursna osnova Kostrene temelji se na kvalitetnom spoju prirodnih morskih i obalnih cjelina (uređene i prirodne plaže, uvale, podmorski svijet i mogućnosti ronjenja) te kulturno-povijesnih i identitetskih elemenata mjesta. Povijesni razvoj Kostrene oblikovan je kroz dva središta – Sv. Luciju i Sv. Barbaru – uz trajnu i snažnu povezanost lokalnog života s morem i pomorstvom. Ova raznolikost čini temelj za razvoj plavo-zelenih doživljaja, tematskih ruta i interpretacijskog turizma utemeljenog na autentičnosti, lokalnim pričama i pomorskoj baštini.

Prirodni resursi

Obalni pojas i krajobraz

Kostrena je oblikovana uzduž izduženog obalnog pojasa Kvarnerskog zaljeva, gdje se susreću stjenovite obale, šljunčane uvale i pitomi vapnenački grebeni koji se blago uzdižu prema unutrašnjosti. Obalni pojas je kontinuirano dostupan i povezan pješačkom šetnicom – obalnim putem – dugim više od 3 kilometra u jednom smjeru, koji funkcionira kao dnevna rekreacijska arterija stanovnika i posjetitelja, uz koju se nižu prirodne uvale, pristupi moru, stjenovite plaže i odmorišne točke sa sjenom.
Krajobraz je tipično primorski: niske makije, primorski bor, hrast medunac i suhozidima omeđene terase koje svjedoče o starim poljodjelskim praksama. S uzvišenja se otvaraju široki vidici na Riječki zaljev i otoke.

Uvale i plaže

Kostrena je prepoznatljiva po nizu manjih uvala i plaža koje se smjenjuju uz obalni put. Plaže su raznolikog karaktera: od prirodnih šljunčanih uvala pogodnih za obitelji, preko stjenovitih sunčališta koja preferiraju iskusniji kupači, do specijaliziranih poput plaže za pse. U nastavku su istaknute glavne lokacije s kratkim opisom doživljaja i sadržaja.

Perilo – Ime ove plaže potječe od povijesnog običaja kada su tu u prošlosti Kostrenke dolazile prati robu. Plaža se nalazi unutar lučice Žurkovo i popularna je među mještanima Kostrene. U blizini se nalazi kafić.

Žurkovo – Oblutci i šljunak; neposredna blizina ugostiteljske ponude (restoran, kafić). Lučica i polazišna točka za šetnju obalnim putem.

Veli jarak – Šljunak i stjenovite plohe, prirodna sjena, kafić. Pristup bez stepenica; u blizini parkiralište. Plaža ima tuš.

Mali jarak – Šljunak i betonske plohe; prirodna sjena; ugostiteljski sadržaji, a tijekom ljeta vaterpolo teren.

Pod Markovići – Betonske kamene plohe, prirodna sjena, restoran. Popularna među rekreativnim roniocima i ljubiteljima podmorja. Direktno s terase restorana prolazi tunelski prolaz na plažu.

Lumbortovo – Šljunak i kamene plohe; ugostiteljski sadržaji iznad plaže, prirodna sjena. Prikladno za obitelji i starije posjetitelje. Iznad plaže su ugostiteljski sadržaji, a plaža po ljeti ima vodeni park i moguće je iznajmiti supove. Plaža je opremljena tušem.

Smokvino / Smokvinovo – Oblutci i šljunak; prirodno i dograđeno sunčalište. Erozija oblutaka suzila je plažni pojas pa je iskustvo intimnije. Izrađena karta podmorja – atraktivno za snorkeling. Plaža je opremljena tušem.

Pod Capovo – Omiljeno mjesto za skokove u more; stjenovite plohe i dublje more.

Svežanj – Prirodna uvala s kombinacijom šljunka i stijena; istaknuta ekološka vrijednost podmorja. Tuš i napitci dostupni, a tijekom ljeta prisutni su i spasioci. Uvala Svežanj smještena je u središnjem dijelu uže zaštitne zone Podmorskog parka, a zbog prisutnosti rijetkih i zaštićenih vrsta u njezinu podmorju smatra se jednim od najatraktivnijih i najvrjednijih segmenata kostrenskog obalnog pojasa.

Dog beach – Mikulova kava – Šljunak i kamene plohe; namijenjena posjetiteljima s kućnim ljubimcima. Plaža je opremljena tušem.

Spužvina – Oblutci i šljunak; prirodna sjena; ugostiteljski sadržaji. Prijepodne za obitelji s djecom; poslijepodne i navečer okupljalište mlađih zbog blizine lokala. U planu je plažu prilagoditi osobama s invaliditetom.

Kamarica – Mala i intimna plaža, težeg pristupa; svojevrsni „skriveni kutak“ uz obalu.

Nova voda – Šljunčana plaža s tušem; vrlo posjećena, pogodna za obitelji s manjom djecom.

Grote – Pristanišće – Šljunčana uvala uz stijene i male špilje („grote“); nostalgično okupljalište mnogih kupača.

Lončina – Prirodna, mirna manja uvala.

Perilo – Kratka plažna dionica lokalnog značaja; pogodno za kratko osvježenje.

Podmorje i ronjenje

Podmorje Kostrene dio je ekološke mreže Natura 2000, a poznato je po bogatom živom svijetu i atraktivnim ronilačkim mikro-lokacijama. Ujedno, Podmorski park s uvalom Svežanj prostornim je planom Kostrene određen kao zaštićena prirodna sredina u moru. Posebno se ističe konfiguracija terena poznata kao „Zid“, gdje morsko dno naglo pada s približno 12 m na 35–40 m stvarajući impresivan podvodni ambijent i raznolikost staništa. Na području rasadnika djeluje niz udruga, a posebno se ističu udruge Vali i Eko regije Kostrena. Planira se revitalizacija nasada lavande.

Vidikovci i uzvišenja

S brdskih točaka Solin i Sopalj te s istaknutih kota Glavica, Kula i Humčina pružaju se široki vidici na Kvarner, Bakarski zaljev i riječko područje. Uzvišenja su u prošlosti imala stratešku ulogu, jer su s njih nadzirani morski i kopneni pravci kretanja, što se očituje u tragovima prapovijesnih i povijesnih utvrda i obrambenih struktura. Danas te točke omogućuju razumijevanje odnosa između krajolika, naselja i povijesnih putova.

Mirisni vrt i rasadnik

Na prostoru Rasadnika razvijen je „Mirisni vrt“, osmišljen kao mjesto predaha, edukacije i senzornog doživljaja Kostrene. Prostor je koncipiran u nekoliko tematskih cjelina – Mirisi proljeća, ljeta, jeseni i zime – te opremljen edukativnim tablama i urbanom opremom (klupe, pergola i koševi). Sadnjom listopadnih i cvatućih grmova, trajnica, penjačica te aromatičnog i mediteranskog bilja, vrt doprinosi kvaliteti boravka na otvorenom i jačanju lokalne bioraznolikosti, uključujući privlačenje korisnih oprašivača. Na području rasadnika djeluje niz udruga na području Kostrene pri čemu se ističu Udruga za kreativno stvaralaštvo Vali i Eko regija Kostrena. Projektom uređenja lavandina planirana je revitalizacija navedenog područja i sadnja novih nasada lavande.

Biljni i životinjski svijet

Floru čine karakteristične mediteranske vrste: kadulja, pelin, majčina dušica, vrijesak, dok se od proljetnica ističu ciklame, visibabe i šafrani, a u sjeni vapnenačkih terasa raste hrast medunac. U podmorju su zabilježene zaštićene i rijetke vrste, što je jedan od razloga podizanja standarda očuvanja u pojedinim uvalama (npr. Svežanj).

Špilje i jame Kostrene

Podzemni svijet Kostrene čini najmanje osam evidentiranih speleoloških objekata (špilja i jama) koji se u priobalnom pojasu vežu uz posebne hidrološke uvjete i pojavu anhijalinih jezera. Anhijalina jezera su podzemna vodena tijela bez izravne veze s morem, ali hidrološki povezana s njim kroz pukotine krša, zbog čega dolazi do miješanja slatke i slane vode te oscilacija razine vode uzrokovanih plimom i osekom.

Po prostornim i prirodoslovnim obilježjima ističu se Urinjska špilja (duljina oko 115 m, ukupna dubina 24 m), Mali štumbur (dubina oko 45 m) s osjetljivom špiljskom i podzemnom faunom (troglobionti/stigobionti, organizmi trajno prilagođeni životu u podzemlju) i špilja Predpeć koja je manja, ali vrijedna i prepoznatljiva špilja smještena u turističkoj zoni uvale Predpeć (u blizini naselja Perilo), neposredno uz more. Posebno je značajna zbog svoje podzemne faune – uključujući endemične vrste rakova – kao i zbog pojave vrulja.

Zbog osjetljivosti podzemnih ekosustava turističko korištenje moguće je jedino kao interpretacija (edukacija, informiranje, virtualni sadržaji) bez slobodnog ulaska u špiljske prostore. Posjete u prirodi, ako se planiraju, provode se isključivo kao stručno vođene edukacije u malim grupama, u suradnji s javnom ustanovom Priroda PGŽ i ovlaštenim speleološkim društvima.

Zaštićene prirodne sredine lokalnog značaja

U Kostreni su prostornim planom prepoznate prirodne sredine od lokalnog značaja koje čuvaju vrijedne krajobrazne, geomorfološke i biološke karakteristike prostora. One su važne za očuvanje bioraznolikosti krajolika i očuvanje prepoznatljivog karaktera prostora. Zaštićene prirodne sredine lokalnog značaja obuhvaćaju:

- šire područje vršnog grebena Kostrenskog poluotoka
- šumska područja vrijedne autohtone vegetacije - Glavica i Žuknica
- staništa vrijedne i rijetke flore (Weldenov šafran, orhideje i endemske vrste u obalnom pojasu i na Soplju)
- staništa specifičnih vrsta ptica te vrijedne faune gmazova i sisavaca na Solinu
- podmorski park s uvalom Svežanj (lokalni značaj), u širem okviru ekološke mreže Natura 2000: Podmorje Kostrene – HR3000467
- zanimljivi geomorfološki detalji obale (pećine u Žurkovu i uvali Perilo)

U važećem prostornom planu kao područja predložena za zaštitu u kategoriji spomenik prirode (more) navode se Urinjska špilja, jama iznad Martinšćice i prirodna šljunčana žala.

Šetnice i planinarsko-pješačke staze

Mreža pješačkih staza u Kostreni obuhvaća rute različitih duljina i stupnjeva zahtjevnosti, koje prolaze kroz krajobraz obilježen suhozidima i vegetacijom aromatičnog mediteranskog bilja, poput kadulje, majčine dušice te vrijeska, ciklama i šafrana.
Izdvajaju se sljedeće rute:

• **Claustra s okusom soli** — 7,7 km, ↑ 340 m, ~2:30 h, težina: srednja. Ova uređena staza polazi iz uvale Žurkovo; prolazi arheološki lokalitet Solin (rimska faza) i pruža poglede na Riječki zaljev. Postoje interpretacijske ploče.

• **Tragom starih Ilira** — 8,5 km, ↑ 350 m, ~2:45 h, težina: srednja. Od Stare vode prema uvali Svežanj, potom uspon prema Svetoj Luciji i liburnskoj utvrdi Sopalj; povratak Putem bakarskih školana. Staza je uređena i ima interpretacijske ploče.

- **Kostrenska počivala –** 8 km, ~2:00 h, težina: srednje teška. Staza ide putem kojim su žene u povijesti nosile robu na pranje na izvore slatke vode na Perilo i Stara voda, te ga uzbrdo nosile natrag kućama. Kameni zidići *počivala,* služili su im kao mjesta predaha.

  Sljedeće staze nisu u cijelosti održavane te bi ih trebalo obnoviti, a na njima ne postoji signalizacija niti interpretacijske ploče.
- **Put bakarskih školana 1** — 2,18 km, ↑ 105 m, ~0:45 h, težina: srednja. Povijesna dionica kojom su Kostrenjani pješačili do Pomorske škole u Bakru – simbol povezanosti s pomorstvom.

• **Sopalj putem bakarskih školana 2** — 5,05 km, ↑ 207 m, ~1:45 h, težina: teška. Zahtjevnija dionica s dužim usponom prema Soplju; preporučljiva za iskusnije planinare.

• **Put Sv. Kuzam – Sopalj** — 1,26 km, ↑ 80 m, ~0:30 h, težina: srednja. Kratki uspon do arheološkog nalazišta s vizurama prema Bakarskom zaljevu.

• **Put Rožmanići – Sopalj** — 2,23 km, ↑ 166 m, ~0:45 h, težina: srednja. Dionica kroz suhozide i makiju s završetkom na istaknutom vidikovcu.

• **Trim staza -** 2,24 km, ↑ 135 m, ~0:45 h, težina: srednja. Rekreacijska staza s elementima za vježbanje; popularna među lokalnim stanovništvom, premda joj je potrebna obnova. U jednom dijelu trasa prolazi preko privatnog zemljišta zbog čega trenutačno nije moguće obnoviti stazu.

Biciklističke staze

Biciklističke staze Kostrene dio su Biciklističke transverzale Riječkog prstena, koja povezuje gradove i općine riječkog područja u jedinstvenu mrežu biciklističkih ruta. Transverzala je ukupne duljine 76,6 kilometara te prolazi kroz različite krajobraze i lokalitete Riječkog prstena. Biciklističke rute u Kostreni razvijane su u okviru projekta uređenja biciklističkih i pješačkih staza koji je Općina Kostrena pokrenula 2018. Godine, a projekt je kasnije nastavila Turistička zajednica kroz projekt *Kvarner Outdoor* TZ Kvarnera. Trasirane su dvije biciklističke

staze, Kostrenska kadena i Kostrenski luštrin, različite razine zahtjevnosti i prilagođene su različitim skupinama korisnika. Postavljene su vertikalna signalizacija i interpretacijske ploče.

Zelene zone

Uz obalni put i mrežu staza, Kostrena nudi raznovrsne rekreacijske točke: vanjske teretane, dječja igrališta, sportske terene i uređene odmorišne mikro-zone. Aktivnosti na otvorenom dostupne su tijekom većeg dijela godine zahvaljujući blagoj klimi. Dodatno, na dvije lokacije u Kostreni postavljene su sprave za vježbanje na otvorenom, koje su dostupne svim korisnicima tijekom cijelog dana. Sprave se nalaze u Urinju, kraj rukometnog igrališta, te iznad plaže Mikulova kava.

Prirodni resursi Kostrene čine snažnu i raznoliku osnovu za razvoj destinacije usmjerene na svakodnevni boravak uz more, aktivni odmor i oblike outdoor turizma koji omogućuju cjelogodišnje korištenje prostora. Njihova vrijednost ne leži u masovnom korištenju, već u očuvanosti, dostupnosti i mogućnosti uravnoteženog povezivanja rekreacije, zaštite prirode i lokalnog identiteta.

Kulturno-povijesni resursi

Materijalna baština: arheologija, sakralna i tradicijska gradnja

Kulturno-povijesni slojevi Kostrene vidljivi su u nizu elemenata – od prapovijesnih gradina i rimskih struktura te srednjovjekovnih tragova naseljenosti, do sakralnih objekata i tradicijskih obilježja u prostoru (suhozidi, terase i obrambeni ostaci). Lokaliteti i povijesni putovi raspoređeni su po uzvisinama i rubnim dijelovima naselja, često na strateški povoljnim položajima s otvorenim vidicima, što govori o dugom kontinuitetu života i korištenja prostora. Kamene međe, suhozidi i stariji obrasci parcelacije, zajedno sa sakralnim objektima, odražavaju način na koji su se prostor, rad i društveni život stoljećima organizirali u Kostreni.
Prostornim planom Kostrene se štite:

- brdo Solin – preventivno zaštićen, očekuje se registracija za trajnu zaštitu
- Vrh Martinšćice (naselje Šodići) ostaci većeg kasnoantičkog arhitektonskog kompleksa
- kapela Sv. Martina u Martinšćici - neistraženi arheološki lokalitet
- Sopalj, prapovijesna gradina (predloženo za registraciju)
- Rožmanići, Kula, prapovijesna utvrda
- Glavica, neposredno iznad naselja Sv. Lucija, prapovijesna nadzorna postaja i humak
- Sv. Lucija, srednjovjekovna, višekratno pregrađivana crkva Sv. Lucije podignuta u gornjem dijelu šire arheološke zone, odnosno neistraženog antičkog i kasnoantičkog naselja.

Arheološki lokalitet Solin
Solin je uzvišenje s kontinuitetom života od mlađeg kamenog doba preko bakrenog i brončanog doba do ranog srednjeg vijeka. U rimskoj fazi bio je kontrolna točka nad prometnicama prema Tarsatici (Rijeci) i Senju.
Ovaj arheološki lokalitet preventivno je kao nepokretno kulturno dobro zaštićen na nacionalnoj razini i upisan u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Solin kompleksno je arheološko nalazište kontinuirane stratigrafije od neolitika do srednjeg vijeka. Tijekom kasne antike na ovom je lokalitetu postojala izvidnica vezana uz obrambeni sustav Claustra Alpia Iuliarum. Lokacija ima osnovnu turističku interpretaciju.

Arheološki lokalitet Sopalj
Liburnska utvrda na strateškoj koti iznad Bakarskog zaljeva koja je doživjela kasniju pregradnju i uporabu tijekom različitih povijesnih razdoblja. Danas istaknuta točka za interpretaciju liburnsko-rimskog nasljeđa kao i za panoramske vidike.
U Kostreni još postoji i arheološka zona u Glavanima na kojem se nalazila rimska villa rustica. Na lokalitetu su u 20. stoljeću obavljana arheološka istraživanja, ali istraživanje nije nikad publicirano, a gradnja koja je tijekom godina ekspandirala, umanjila je vrijednost arheološke baštine. Također u Kostreni nalazi se i neistraženi arheološki lokalitet pokraj kapele Sv. Martina u Martinšćici.

Srednjovjekovni lokalitet Stipići
Jedna od pješačkih staza prolazi pokraj ostataka srednjovjekovnog naselja Stipići, vrijednog traga života i korištenja prostora u prošlosti. Ova etnozona spominje se i u prostornom planu općine.

Sačuvani izgrađeni dijelovi starih kostrenskih naselja
Prostornim su planom Kostrene obuhvaćeni mjerama zaštite kao povijesne graditeljske cjeline: Urinj, Perovići (Sv. Barbara), Žuknica (Sv. Lucija), Doričići, Maračići, Dujmići i Rožmanići. U provedbi prostornog plana predviđa se vrednovanje postojećih pojedinačnih građevina i ambijentalnih cjelina.

Barunija - ljetnikovac u Žuknici

Jedno od najstarijih naselja u Kostreni je Žuknica. Posjed Žuknicu imao je u XVII. st. barun Ivan Andreka, zato se kompleks arhitektonskih objekata zove "barunija". Početkom XIX. st. barunija je bila u posjedu profesora i ravnatelja riječke gimnazije Franje Ksavera Loya. Barunija ima na glavnom pročelju arhivolt, profilirane vijence i nadprozornike. U unutrašnjosti, građevina je bila ukrašena freskama. Ljetnikovac je zaštićen lokalnim prostornim planom.
Prostornim planom zaštićena je i povijesna građevina Biškupija Urinj.

Etnografski spomenici
U prostorno-planskoj dokumentaciji Kostrene evidentirani su i zaštićeni i etnografski spomenici kao vrijedni primjeri tradicijske gradnje i stanovanja.

Evidentirani etnografski spomenici su: kuća u Randićima, kuća „na shod" i kuća „s kamenim stubištem" u Perovićima, ozidano kućište u Maračićima, jednoprostorna prizemnica u Pavekima, kuća u Rožmanićima, peknica u Rožmanićima.

Sakralne građevine

Crkva svete Lucije

Crkva sv. Lucije sakralni orijentir naselja i tradicionalno okupljalište; poveznica s identitetom mjesta i lokalnim običajima. Župa sv. Lucije u Kostreni ustanovljena je 1789., posveta crkve kao zdanja zabilježena je pak 1714., a župna crkva temeljito je obnovljena 2011.–2013. Najstariji pisani spomen o kostrenskoj crkvi Sv. Lucije potječe iz 15. stoljeća.

Crkva svete Barbare

Crkva sv. Barbare je orijentir gornjeg dijela Kostrene, vezana uz identitet mjesta i tradicijska okupljanja lokalne zajednice. Župa sv. Barbare ustrojena je 1839., a blagdan sv. Barbare (4. prosinca) jedno je od prepoznatljivih godišnjih okupljanja i dijelova lokalnog običajnog kalendara. Crkva je obnovljena 1904., ali je zgrada starija.

Kapelica na Kalvariji

Kapelica na Kalvariji nalazi se na pješačkoj stazi u zaleđu Kostrene. Njezin nastanak izravno je vezan uz dramatičan događaj iz 1852. godine. Te je godine kostrenski pomorski kapetan Josip Randić plovio Crnim morem na briku „Draga". Prilikom prolaska kroz Bospor u brod je udario talijanski parobrod, pri čemu je brik teško oštećen i potonuo. Kapetan i mornari su se uspjeli spasiti te su se preko Burgasa, Carigrada i Trsta, vratili u rodni kraj. Prema predaji, kapetan se u trenutku nesreće zavjetovao da će, ako on i njegova posada prežive, u Kostreni podignuti kapelicu. Po povratku kući zavjet je ispunio, te je podignuta kapelica kao trajni spomen na spašene živote i simbol zahvalnosti. Kapelica na Kalvariji danas predstavlja snažan identitetski i simbolički element pomorske baštine Kostrene.

Vila Stipanović

Vila Stipanović se nalazi na atraktivnoj poziciji iznad uvale Svežanj te je u javnosti prepoznata kao dio nekadašnjeg kompleksa Jugolinije/Croatia linea. Vilu je u prvoj polovici 20. stoljeća

izgradio liječnik Vjekoslav Stipanović, sin kapetana, rođen u Egiptu, a školovan u Parizu. U prostorima vile bila je i njegova ordinacija. Vila je primjer međuratne modernističke arhitekture na Kvarneru i ujedno rijetki sačuvani objekt iz tog razdoblja u Kostreni, uz samo more. Nakon Drugog svjetskog rata služila je kao radničko i sindikalno odmaralište, najprije industrije Gavrilović, kasnije Jugolinije i Croatia Linea. U 1970-im i 1980-im godinama dograđeni su sadržaji kao što su kuglana, igrališta i taverna.
Nedavno, Općinsko vijeće Kostrene proglasilo je Vilu Stipanović dobrom od lokalnog značaja.

Suhozidi, gromače i terase

Suhozidne granice, kamene međe i poljodjelske terase uz pješačke staze (dionice povezane s temom Claustre/ilirskih tragova te pristupi Soplju i Solinu) oblikuju prepoznatljiv kulturni krajolik Kostrene. Gromače predstavljaju suhozidne kamene međe nastale iz tradicijskog krčenja i obrade tla, kao vidljiv trag povijesnog gospodarenja prostorom. Oni su vidljiv dokaz tradicijskog gospodarenja prostorom i načina na koji je lokalna zajednica stoljećima prilagođavala krški teren poljoprivredi i kretanju. U kontekstu upravljanja destinacijom, suhozidi i terase predstavljaju vrijedne interpretacijske elemente koji se mogu povezati s tematskim rutama i edukativnim sadržajima, uz naglasak na očuvanju izvornog izgleda i održavanju trase staza.

Tunera u Maloj Sršćici

U Maloj Sršćici nalaze se ostaci tunere i ribarske kuće za koju se pretpostavlja se da je bila aktivna od 16. Stoljeća pa sve do 1961. Danas se nalazi unutar područja rafinerije.

Javne šterne

Javne šterne predstavljaju vrijedan element tradicijske infrastrukture za svakodnevni život. Prostornim planom prepoznate su pučke šterne u Dujmićima, Žuknici, Šoićima i Randićima kao dio kulturno-povijesnog nasljeđa od lokalnog značaja, koje u slučaju zahvata u prostoru treba u najvećoj mogućoj mjeri očuvati i uklopiti u prostorna rješenja.

Perila i počivala

U Kostreni je uspostavljena poučna staza “Kostrenska počivala” koja interpretira nekadašnji način pranja rublja na izvorištima slatke vode, osobito na lokacijama Perilo i Stara voda. Uz stazu se povezuje priča o kostrenskim počivalima – kamenim zidićima koji su praljama služili kao mjesta predaha i druženja, a danas su lokacije počivala označene informativnim tablama. Prema dostupnim podacima, na stazi je označeno 12 počivala, pri čemu su dva počivala sačuvana i obnovljena (uz cestu prema uvali Žurkovo i kraj plaže Perilo).

Kulturno-povijesni resursi Kostrene vidljivi su u arheološkim lokalitetima, povijesnim stazama, sakralnim građevinama i tradicijskim elementima krajolika koji su sastavni dio

svakodnevnog prostora i kretanja kroz naselje. Njihova vrijednost proizlazi iz dugotrajnog i kontinuiranog korištenja prostora te očuvanih tragova tradicijskog rada, stanovanja i kretanja. U kontekstu upravljanja destinacijom, ovi resursi pružaju čvrstu osnovu za razvoj interpretacijskih sadržaja i tematskih ruta koje baštinu povezuju s lokalnom zajednicom i suvremenim načinima doživljaja prostora.

Na području Općine Kostrena nalaze se dva zaštićena kulturna dobra upisana u Registar kulturnih dobara Ministarstva kulture. Jedno je zgrada u Rožmanićima gdje je 1941. održana Kostrenska konferencija KPH-a, a druga zgrada je u Urinju (danas ruševina) gdje se 1941.-1942. godine nalazila tiskara KPH-a.

Javna umjetnost i interpretacijske točke

Mural „Put mora“

Mural „Put mora“, kostrenskog slikara Ivana Penzeša Nadalova, je vizualni narativ, ispričan kroz niz slika duljine preko 80 metara, a prikazuje povijest Kostrene i stoljetnu vezu s morem.

Mural na potpornom zidu plaže

Udruga keramičara Vali izradila je mural u keramici na potpornom zidu plaže u blizini Nova voda koji prikazuje život u Kostreni, od flore do arhitekture, kamenih kuća i zelenih vrata do prikaza pomorske tradicije ovoga kraja.

Kostrenski herbarij

Kostrenski herbarij predstavlja edukativno-interpretacijski sadržaj u javnom prostoru, postavljen uz obalnu šetnicu. Projekt je oblikovan kroz niz ovalnih keramičkih medaljona s prikazima karakterističnih mediteranskih biljaka Kostrene (npr. ružmarin, lavanda, smokva, gospina trava, kadulja i maslina), čime se posjetiteljima približava lokalna flora i mediteranski identitet prostora. Herbarij dopunjuje doživljaj boravka na otvorenom te povezuje rekreacijsku infrastrukturu s interpretacijom prirodne baštine. Herbarij je izradila kostrenska Udruga za kreativno stvaralaštvo Vali.

Umjetnost keramike na zidu

Međunarodni projekt u čijem su središtu pločice izrađene od keramike, pokrenut je 2019. godine na inicijativu udruge Vali. Tijekom četiri godine u Kostrenu su pristizale pločice, njih 230 iz 25 zemalja. Tema nije bila zadana te pločice pričaju priče o svojim autorima, državama i kulturama iz kojih dolaze.

Muzejsko-galerijski resursi i zbirke zajednice

Kuća kostrenskih pomoraca

Kuća kostrenskih pomoraca je interpretacijski centar koji kroz interaktivan pristup predstavlja projekt očuvanja i njegovanja kulturne i tradicijske baštine. Na suvremen način prikazuje život i ulogu pomoraca u društvu te odgovara na pitanja tko je pomorac, kako živi, što osjeća i doživljava, kao i njegov utjecaj na zajednicu kroz doticaj s različitim kulturama. Aktualizira teme pomorstva i približava ih posjetiteljima.

Pasara „Tri sestrice“ tradicijska je drvena brodica iz 1951., izrađena u Kostreni (graditelj Ivan Vranić). Općini je darovana 2025., a planira se obnova 2026.–2028. kao dio očuvanja pomorske baštine. Nakon restauracije predviđa se kao izložbeni i interpretacijski sadržaj.

Centar kulture Kostrena

Centar kulture Kostrena djeluje kao općinska ustanova u kulturi te predstavlja ključnu organizacijsku točku za razvoj i provedbu kulturnih programa u destinaciji. Centar je započeo s radom 2020. godine s ciljem upravljanja interpretacijskim centrom Kuća kostrenskih pomoraca i osnaživanja kulturnog života kroz organizaciju događanja, radionica, predstava, koncerata, predavanja i izložbi. Kroz višegodišnje manifestacije (npr. Jesen u Kostreni i Proljeće u Kostreni) Centar doprinosi kontinuitetu kulturne ponude i jačanju identiteta mjesta. U sklopu javne ustanove danas je prostor Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Barbara, koja je bila osnovana 1871. Godine. Tijekom Drugog svjetskog rata rad Čitaonice zamire do 1951., kada se ponovno obnavlja i djeluje do devedesetih godina. U 2024. godini uređen je interijer Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Barbari koja je postala vrijedan i reprezentativan prostor za održavanja različitih radionica, predavanja i izložbi.

Javna ustanova Narodna knjižnica Kostrena

Počeci čitaoničke i knjižnične djelatnosti u Kostreni sežu u 19. stoljeće, s osnivanjem Narodne čitaonice Kostrena Sv. Lucija 1876. godine. U okviru čitaonica postupno se razvijala i knjižnična djelatnost, ponajprije kao mjesto okupljanja pomorskih kapetana i mjesnih intelektualaca. Tijekom Drugog svjetskog rata rad čitaonica bio je prekinut, a zgrade teško stradale, dok je nakon rata djelatnost obnovljena i nastavila se razvijati ponajprije zahvaljujući donacijama mještana. Krajem 1990-ih Općina Kostrena osniva Narodnu knjižnicu Kostrena kao samostalnu javnu ustanovu, čime započinje njezin suvremeni profesionalni razvoj.

Tijekom 2001. godine započinje proces informatizacije knjižničnog poslovanja, računalna obrada fonda te uključivanje u programe Ministarstva kulture za sufinanciranje nabave, čime

su unaprijeđene usluge i obnovljena čitaonička djelatnost. Sustavnim razvojem fonda, uz sredstva općinskog i državnog proračuna, knjižnica je ubrzo dostigla propisane standarde. Zbog povećanog opsega aktivnosti i potreba korisnika, knjižnica se 2008. godine prostorno proširuje u prostor nekadašnje općinske vijećnice, čime su dodatno unaprijeđeni sadržaji i usluge, a danas djeluje kao suvremeno kulturno i multimedijalno središte.

Nematerijalna baština

Bratovština sv. Nikole

Bratovština sv. Nikole predstavlja jednu od ključnih institucija pomorskog identiteta mjesta. Udruga je osnovana 1869. kao humanitarna i staleška organizacija pomoraca, s naglaskom na solidarnost i pomoć članovima zajednice. Bratovština se u lokalnoj povijesti ističe kao dugotrajan nositelj očuvanja pomorske tradicije te se njezino djelovanje i danas prepoznaje kroz obilježavanje važnih godišnjica i programe vezane uz sv. Nikolu kao zaštitnika pomoraca.

Tradicija pomorstva i brodogradnje

Brodogradnja na području Kostrene je jedna od najstarijih gospodarskih djelatnosti povezanih s pomorstvom, a škveri i brodogradilišta spominju se još za francuske vladavine početkom 19. stoljeća, što upućuje na ranu organiziranu gradnju i popravak plovila. Prostor je raspolagao sirovinama i znanjem, a kroz generacije su se razvijali specijalizirani brodograditeljski kadar i prateće vještine. Tijekom 19. stoljeća u kostrenskim su škverovima građeni jedrenjaci. Pri tome se nije radilo o lokalnim barkama, nego o proizvodnji relevantnoj za trgovačku plovidbu. Brodogradnja se pritom nadovezivala na brodovlasništvo i kapetansku tradiciju, stvarajući poveznicu između lokalne proizvodnje, ulaganja i svjetskih pomorskih ruta. Ova brodograditeljska tradicija ostavila je trajan trag u gospodarskom razvoju i identitetu Kostrene te predstavlja snažan temelj za interpretaciju baštine.

Tijekom druge polovice 19. i početkom 20. stoljeća Kostrena je imala velik broj trgovačkih brodova u vlasništvu lokalnih obitelji. U odnosu na veličinu mjesta i broj stanovnika, riječ je o izrazito snažnoj brodovlasničkoj aktivnosti koja svjedoči o poduzetničkom karakteru zajednice. Brodovi u vlasništvu Kostrenjana plovili su međunarodnim trgovačkim rutama, povezujući Jadran s Mediteranom i udaljenijim svjetskim lukama. Ulaganje u brodove predstavljalo je visokorizičan, ali potencijalno vrlo isplativ oblik investicije, koji je oblikovao gospodarsku strukturu i društveni status brojnih obitelji. Ovakva koncentracija brodovlasništva potvrđuje da je Kostrena u tom razdoblju bila i pomorsko i poduzetničko središte.

Pomorska tradicija Kostrene nije obilježena samo velikim brojem brodova i udjela u trgovačkoj mornarici, već i iznimno velikim brojem školovanih pomoraca i kapetana. Tijekom 19. i početkom 20. stoljeća iz Kostrene su potekli deseci kapetana duge plovidbe, zapovjednika jedrenjaka i parobroda, časnika i stručnjaka koji su sudjelovali u međunarodnoj

trgovačkoj plovidbi. U odnosu na broj stanovnika, riječ je o iznimno visokoj koncentraciji pomorskog znanja i zapovjedničkog kadra.

Pomorsko zvanje u Kostreni nije bilo samo zanimanje, nego društveni status i temelj gospodarskog opstanka mnogih obitelji. U brojnim kućama istodobno su plovili očevi, sinovi i braća, a ulaganja u brodove i udjele u trgovačkoj mornarici stvarala su snažnu vezu između lokalne zajednice i svjetskih pomorskih ruta.

Iz tog širokog kruga pomoraca i kapetana proizašli su i pojedinci čiji su pothvati ili stručni doprinosi ostavili širi trag u povijesti pomorstva i brodogradnje. Slijede primjeri koji ilustriraju širinu i domet kostrenske pomorske tradicije.

Istaknuti pojedinci Kostrene

U ovom poglavlju izdvajaju se osobe čiji su život i rad utkali prepoznatljive slojeve identiteta Kostrene: pomorci i kapetani, inženjeri i stručnjaci povezani s morem te akteri kulturnog i društvenog života.

Pomorci i kapetani, inženjeri i stručnjaci

Pavao Randić

Kapetan Pavao Randić, Kostrenjanin prepoznat po izvanrednim plovidbenim pothvatima na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. U lokalnoj predaji ističe se kao simbol hrabrosti i pionirskog duha. Randić je u drugoj polovici šezdesetih godina 19. stoljeća, na pokusnoj plovidbi prvi plovio jedrenjakom »Primo« kroz Sueski kanal.

Kuzma Franelić

Kuzma Franelić bio je pomorac iz Kostrene koji se navodi kao sudionik u operacijama spašavanja brodolomaca s Titanica.

Erazmo Bernard Tićac

Erazmo Bernard Tićac je brodograđevni inženjer koji se odselio u SAD. Bio je glavni projektant prvog trgovačkog broda na nuklearni pogon (“NS Savannah”). Tićac se bavio projektiranjem desantnih, putničkih i ro-ro brodova, te brodova za prijevoz kontejnera i teglenica. Poznat je njegov projekt posebnoga desantnog broda doka iz kojeg su ljudstvo i sredstva mogli isploviti neposredno ukrcani u jurišne čamce, bez prekrcavanja na otvorenome moru.

Katedra Čakavskog sabora Kostrena

U očuvanju jezične i kulturne posebnosti važnu ulogu ima Katedra Čakavskog sabora Kostrena, koja je u sklopu Čakavskog sabora navedena kao djelatna katedra osnovana 1997. godine, te djeluje kao nositelj programa usmjerenih na čakavštinu i lokalno stvaralaštvo. Katedra trenutačno ne djeluje.

Tradicija maškara – Špažićari Kostrena

Tradicija maškara također je snažno ukorijenjena. Mesopusni dani u Kostreni tradicionalno započinju prvi dan nakon blagdana Tri kralja i traju do Čiste srijede, čime čine jednu od ključnih točaka društvenog života i prepoznatljivih elemenata identiteta destinacije pod vodstvom udruge Špažićari Kostrena.

Barbarina, Mikulna i Lucina

Barbarina, Mikulna i Lucina čine prepoznatljiv prosinački ciklus događanja u Kostreni, vezan uz blagdane zaštitnika (sv. Barbara, sv. Nikola i sv. Lucija) te uz Dane Općine. Programi u pravilu povezuju sakralne sadržaje i lokalna okupljanja s kulturno-društvenim programom, a u pojedinim godinama objedinjeni su i pod nazivom „Od sv. Barbare do sv. Lucije". U te dane se provodi sajanje.

- Barbarina – obilježavanje blagdana sv. Barbare, uz crkveni program i popratna lokalna okupljanja.
- Mikulna – manifestacijsko obilježavanje blagdana sv. Nikole, uz sadržaje za zajednicu i posjetitelje.
- Lucina – obilježavanje blagdana sv. Lucije, tradicionalno važan događaj u lokalnom kalendaru, uz crkveni program i popratna događanja.

Klapsko pjevanje

Klapsko pjevanje bilo je prisutno u Kostreni kroz djelovanje lokalnih klapa i nastupe u sklopu javnih manifestacija. U Kostreni su djelovale klape Kamik i Trabakul, međutim više nisu aktivne.

Udruga Vali

Udruga za kreativno stvaralaštvo Vali osnovana je 2006. godine, na inicijativu skupine žena koje su željele izraziti svoju kreativnost kroz razne vidove umjetničkog stvaralaštva. S vremenom su se aktivnosti udruge sve više usmjeravale na izradu i ukrašavanje predmeta od gline. Udruga svake godine organizira manifestaciju Ex tempore, a pored toga organizira izložbe radova svojih članova. Udruga je aktivna na oplemenjivanju javnih površina u Kostreni radovima od keramike

Udruga Veli pinel

Likovna udruga s 50-ak članova, vrlo aktivna, organizira i likovne radionice za djecu. Organizira izložbe, sudjeluje na humanitarnim akcijama i aukcijama. Likovna se kolonija u organizaciji udruge "Veli pinel", kolonija "Žurkovo" u Kostreni, tradicionalno održava svake godine. Veli pinel promiče ljepotu Kostrene, njezinu tradiciju i običaje.

Gastronomske tradicije i autohtona lokalna kuhinja

Gastronomski identitet Kostrene utemeljen je na mediteranskoj kuhinji, sezonalnosti i namirnicama mora, pri čemu se okus postiže prije svega odabirom sastojaka i brižljivom pripremom. U tradiciji se ističe i struktura obroka – standardni ručak često započinje juhom (osim kada je na jelovniku maneštra), dok su u svakodnevnoj prehrani česte jednostavne salate od radiča ili rige. U lokalnoj je praksi snažno prisutna kultura ribljih jela. Osim u vrijeme posta, nastojala se riba jesti svaki petak, što se u običajima zadržalo do danas. U lokalnoj kuhinji često se koriste jednostavne i dostupne vrste plave ribe, među kojima se ističu inćun, lokarda i golčić.
Kostrenska torta predstavlja jestivi suvenir Kostrene, prepoznatljiv i po jedinstvenoj ambalaži čiju je koncepciju osmislio dizajner i Kostrenjanin Juraj Zigman. Tortu je osmislila slastičarnica Snjeguljica iz Kostrena, a sadrži namirnice koje su se tradicionalno koristile u Kostreni.

Posebno se ističu jela vezana uz blagdane: za Badnjak i Veliki petak navodi se kao obavezan bakalar na gulaš, dok se za blagdan sv. Lucije (Lucinu) tradicionalno priprema prva zimska sarma. U slatkoj tradiciji kuharica kao čest "omiljeni izbor" izdvaja štrudel, a u običajnim prigodama spominju se i deserti poput orehnjače uz božićni stol.

Turistička zajednica izdala je 2017. godine kuharicu *Tradicionalna kostrenska kuhinja*, u kojoj su sakupljeni recepti slanih i slatkih jela koja se tradicionalno pripremaju u Kostreni.

Ugostiteljska ponuda

Ugostiteljska ponuda Kostrene u velikoj je mjeri koncentrirana uz obalni pojas i obalni put, gdje se –uz šetnicu i plaže – nalazi niz restorana i manjih gastro-objekata koje prirodno prate ritam boravka uz more. U ponudi su zastupljeni restorani s terasama uz more te neformalniji objekti (pizzerije i zalogajnice), a u toplijem dijelu godine važan segment čine i barovi/beach barovi koji dopunjuju doživljaj šetnje i zadržavanja uz obalu. Većina restorana radi cijelu

godinu.

Događanja

Događanja u Kostreni čine važan dio identiteta destinacije i ključan su alat za aktivaciju prostora tijekom godine. Program se oslanja na običajni kalendar, kulturnu infrastrukturu i lokalne udruge te se odvija na više lokacija – od obalnog pojasa i Žurkova do Narodne čitaonice u Sv. Luciji i javnih trgova. U kontekstu upravljanja destinacijom, događanja doprinose kvaliteti života lokalne zajednice, jačanju osjećaja mjesta te produženju sezone kroz sadržaje izvan ljetnih mjeseci.

Maškare va Kostrene predstavljaju jednu od najprepoznatljivijih tradicija i društvenih sadržaja u godišnjem kalendaru mjesta. Program se odvija u mesopusnom razdoblju (od nakon Tri kralja do Pepelnice/Čiste srijede) te uključuje niz događanja koja okupljaju lokalnu zajednicu i posjetitelje. U sklopu programa ističu se Maškarani tanci kao plesne večeri u Narodnoj čitaonici te Špažićarski maškarani kotlić kao maškarano kuharsko natjecanje/druženje koje se održava u Žurkovu.

Jesen u Kostreni je kulturna manifestacija s dugim kontinuitetom, usmjerena na kazališne i scenske programe gostujućih kazališta iz Hrvatske. Program se održava u jesenskim mjesecima, najčešće u prostoru Narodne čitaonice u Sv. Luciji, a organizacijski je vezan uz Centar kulture Kostrena.

Proljeće u Kostreni objedinjuje programe u predsezoni, s naglaskom na sadržaje za djecu i obitelji te događanja koja uvode destinaciju u aktivniji dio godine. U okviru proljetnih programa ističe se manifestacija Ususret Uskrsu, koju organiziraju Turistička zajednica općine Kostrena i Općina Kostrena te je tradicionalno vezana uz Cvjetnicu.

Likovna kolonija „Žurkovo“ je međunarodna manifestacija s dugim kontinuitetom, koju organizira Likovna udruga Veli pinel. Održava se u lipnju, na Trgu sv. Barbare i u uvali Žurkovo, gdje se prostor privremeno pretvara u galeriju na otvorenom. Kolonija okuplja domaće i strane autore, uključuje rad na licu mjesta (Ex tempore) i prateće radionice, a uz pokroviteljstvo Općine Kostrena doprinosi kulturnom identitetu destinacije i razvoju kulturnog turizma.

KaKaO – Kostrena Kids' Outdoor, dio programa Proljeće u Kostreni, provodi se kao događanje namijenjeno djeci (do 14 godina), s naglaskom na aktivnosti na otvorenom, uz organizacijsku suradnju TZ Kostrena i Centra kulture Kostrena.

Kostrensko leto je krovna ljetna manifestacija koja tijekom ljetnih mjeseci okuplja glazbene, zabavne, sportske i kulturne programe na lokacijama uz more i u središtima naselja. U okviru programa ističu se događanja poput Kostrenske noći, filmskog programa Kino u Kostreni te festivala Jedna noć u Kostreni kao atraktivni ljetni sadržaji. Kostrensko leto zajednički organizaziraju Turistička zajednica općine Kostrena i Centar culture Kostrena uz potporu Općine Kostrena.

KUK: Kino u Kostreni je filmski program koji provodi Centar kulture Kostrena, uz sufinanciranje Hrvatskog audiovizualnog centra (HAVC) i pokroviteljstvo Općine Kostrena. Program se provodi u kolovozu kao dio ljetnih događanja (kino na otvorenom) i kao kulturni sadržaj u širem godišnjem kalendaru.

Kino u Kostreni je cjelogodišnje događanje, također projekt Centra kulture Kostrena i održava se u dvorani Narodne čitaonice u Sv. Luciji.

Mikulna

Ova manifestacija, uvijek se održava na vikend najbliži sv. Nikoli, te se u sklopu nje obilježava Dan općine i slavi se blagdan tri zaštitnika Kostrene - sv. Barbare, sv. Lucije i sv. Nikole. Svake godine manifestacija sadrži i stari običaj pomoraca „sajanje" koji bi uoči blagdana svetog Nikole obilazili domove i prikupljali novac, hranu i odjeću kako bi pomogli onima kojima je to najpotrebnije.

Događanja u Kostreni imaju važnu ulogu u očuvanju lokalnog identiteta i aktivaciji prostora tijekom cijele godine, osobito izvan glavne ljetne sezone. U kontekstu upravljanja destinacijom, ona doprinose kvaliteti života lokalne zajednice, kontinuitetu ponude i stvaranju razloga za ponovne, kratke posjete destinaciji.

Sportska infrastruktura i klupski sport

Kostrena raspolaže razvijenom sportskom infrastrukturom i aktivnim klupskim životom, što predstavlja važan resurs za kvalitetu života lokalne zajednice, ali i za razvoj ponude aktivnog odmora.

Sportska dvorana u Žuknici

Kao središnja točka ističe se Sportska dvorana Kostrena u Žuknici, namijenjena dvoranskim sportovima i rekreaciji, uz prateća vanjska igrališta (uključujući malonogometne terene) u neposrednoj blizini.
Dvorana omogućuje održavanje treninga i natjecanja u dvoranskim sportovima, ponajprije

rukometu, košarci i odbojci, ali i korištenje za školske i rekreativne programe. Svojom funkcijom i dostupnošću ima važnu ulogu u poticanju aktivnog načina života i sportskog odgoja djece i mladih. Osim sportske namjene, dvorana se povremeno koristi i za društvena događanja, manifestacije i veća okupljanja. U kontekstu kvalitete života u Kostreni, sportska dvorana čini važan javni prostor koji povezuje sport, zajednicu i svakodnevni život mjesta.

Nogometni stadion NK Primorac

Stadion NK Primorac predstavlja središnji nogometni sportski objekt u Kostreni i važan dio lokalne sportske infrastrukture, a uz njega sa nalazi i pomoćni stadion. Stadion je primarno namijenjen treninzima i natjecanjima Nogometnog kluba Primorac, ali se koristi i za razvoj omladinskog i rekreativnog nogometa. Njegova uloga posebno je značajna u poticanju sportskih aktivnosti djece i mladih te u jačanju sportskog identiteta zajednice. Uz stadion se nalazi i novi pomoćni stadion. Osim sportske funkcije, stadion ima i društvenu vrijednost kao mjesto okupljanja lokalnog stanovništva tijekom utakmica i sportskih događanja. U kontekstu kvalitete života u Kostreni, stadion NK Primorac doprinosi dostupnosti sportskih sadržaja i aktivnom korištenju slobodnog vremena. Uz stadion se nalazi teniski teren, koji dodatno proširuje ponudu sportskih i rekreacijskih sadržaja dostupnih lokalnom stanovništvu.

16 sportskih udruga

Organizirani sport i rekreacija u Kostreni oslanjaju se na djelovanje Sportske zajednice Općine Kostrena, koja prema službenim podacima okuplja 16 punopravnih udruga članica. Raspon sportova obuhvaća ekipne sportove (nogomet, košarka, odbojka, rukomet, vaterpolo), borilačke sportove (karate, kickboxing), sportove mora (jedrenje, ronjenje/podvodne aktivnosti, sportski ribolov), kao i boćanje, tenis i stolni tenis, uz programe uključivog sporta.

Klub podvodnih aktivnosti Kostrena

Ronilaštvo na hrvatskom dijelu Jadrana ima dugu tradiciju, a njegov razvoj u riječkom području započinje kroz ronilačke sekcije sportskih ribolovnih društava, među kojima i SRD Kostrena. Klub podvodnih aktivnosti Kostrena (KPA Kostrena) djeluje od 1994. godine i nastavlja tradiciju ranijih riječkih ronilačkih klubova. Današnje djelovanje KPA Kostrena obuhvaća ekologiju, edukaciju i sport, s naglaskom na kontinuirane ekološke aktivnosti i uključivanje svih dobnih skupina. KPA Kostrena nudi brojne ronilačke tečajeve od početnih pa do tehničkih po međunarodnim standardima.

Diving centar Kostrena

Diving Center Kostrena predstavlja dio ronilačke ponude destinacije. Centar uz ronilačke aktivnosti i tečajeve ronjenja, osigurava i prateće usluge za goste. U kontekstu upravljanja

destinacijom, riječ je o važnom partneru za razvoj i održivo usmjeravanje ronilačkih doživljaja te interpretaciju podmorja Kostrene kroz organizirane programe.

Watersports Kostrena

Water Sports Kostrena pruža ponudu adrenalinskih i rekreacijskih vodenih sportova, uključujući jet ski, skijanje na vodi, mono skiju i wakeboard.
Smješten u blizini plaže Spužvina, u neposrednoj blizini obalnih ugostiteljskih sadržaja, ovaj resurs doprinosi raznolikosti ponude aktivnog odmora tijekom ljetne sezone.

Jedriličarski klub Galeb

Jedriličarski klub Galeb jedan je od najstarijih i najtrofejnijih klubova na istočnoj obali Jadrana. Osnovan je 1933. Godine i njegovi natjecatelji i natjecateljice sudjelovali su na Olimpijskim igrama, svjetskim i europskim prvenstvima i nizu drugih natjecanja. U rujnu tradicionalno svake godine organiziraju Kvarnersku regatu.

Boćališta i boćarski klub Kostrena

U Kostreni djeluje Boćarski klub Kostrena, koji koristi uređeno boćalište za treninge, natjecanja i rekreativno bavljenje boćanjem. Ovaj klub ima važnu ulogu u očuvanju boćanja kao tradicionalnog sporta i dijela svakodnevnog društvenog života lokalne zajednice. U kontekstu turističkih resursa, Boćarski klub Kostrena predstavlja element lokalne sportske tradicije i identiteta, iako nije samostalna turistička atrakcija.
Općina Kostrena dobila je 1,25 milijuna eura bespovratnih sredstava za izgradnju društveno-boćarskog doma u Žuknici, kroz projekt. Na mjestu postojećeg otvorenog boćališta u Kostreni će se izgraditi nova zgrada javne i društvene namjene koja će boćarima osigurati kvalitetnije uvjete za treninge i natjecanja, ali ujedno i biti prostor za različite društvene, edukativne i rekreativne aktivnosti građana.

Sportska infrastruktura i klupski sport u Kostreni imaju važnu ulogu u svakodnevnom životu zajednice te čine značajan resurs za razvoj aktivnog i zdravog načina života. U kontekstu upravljanja destinacijom, ovaj resurs omogućuje razvoj sadržaja aktivnog turizma (rekreacija, turniri, sportski programi i škole sporta), doprinosi produženju sezone kroz aktivnosti izvan ljetnih mjeseci te jača prepoznatljivost Kostrene kao destinacije zdravog i aktivnog načina života.

TURISTIČKE ATRAKCIJE

Turističke atrakcije Kostrene

Turističke atrakcije Kostrene proizlaze iz neposrednog odnosa mjesta i mora, svakodnevnog korištenja obalnog prostora te dostupnosti sadržaja koji omogućuju aktivan boravak na otvorenom. Za razliku od destinacija koje se oslanjaju na pojedinačne povijesne znamenitosti ili izdvojene objekte, Kostrena svoju atraktivnost gradi kroz kontinuirani doživljaj prostora – šetnju, boravak uz more, rekreaciju i sudjelovanje u lokalnom ritmu života. Takav pristup čini Kostrenu prepoznatljivom destinacijom kratkih, ali sadržajnih posjeta tijekom cijele godine.

Obalni put, uvale i plaže

Obalni put, pješačka šetnica duljine više od 3 kilometra, predstavlja središnju turističku atrakciju Kostrene i njezin najprepoznatljiviji prostor boravka. Kao kontinuirana veza između uvala i plaža, obalni put omogućuje šetnju, rekreaciju i zadržavanje uz more neovisno o godišnjem dobu. Njegova atraktivnost proizlazi iz neposrednog kontakta s morem, otvorenih vizura prema Kvarnerskom zaljevu te mogućnosti kombiniranja boravka na plažama, kraćih odmora i ugostiteljske ponude.

Uz obalni put smješten je niz uvala i plaža raznolikog karaktera, koje se koriste za kupanje, sunčanje i odmore, ali i kao prostori svakodnevnog boravka lokalnog stanovništva. Posebno se ističe uvala Svežanj, koja osim kupanja nudi i dodatnu vrijednost kroz očuvano podmorje i prepoznatljiv ambijent. Ovakav niz manjih, međusobno povezanih lokacija čini obalu Kostrene atraktivnom za ponovljene i kraće posjete.

Podmorje i ronilački doživljaji

Podmorje Kostrene jedna je od specifičnih turističkih atrakcija destinacije, osobito za posjetitelje zainteresirane za ronjenje i upoznavanje morskog svijeta. Podmorje Kostrene obilježeno je mjestimično naglim prijelazima iz plićeg u dublje more te razvedenim reljefom morskog dna, što stvara atraktivne ronilačke mikro-lokacije. Podmorski park u uvali Svežanj, smješten unutar ekološke mreže Natura 2000, karakterističan je po raznolikosti staništa, razvedenosti reljefa morskog dna te naglim promjenama dubine. Ronjenje se odvija u prostoru visoke prirodne vrijednosti, zbog čega je njegovo korištenje povezano s načelima zaštite podmorja. Atraktivnost podmorja nadopunjuje ukupni doživljaj boravka u Kostreni, nudeći iskustvo koje nadilazi klasično kupanje i ljetni boravak uz more. Time se dodatno jača ponuda aktivnog turizma.

S obzirom na status zaštićenog područja (Podmorski park / Natura 2000), ronilačke i snorkeling atrakcije zahtijevaju planirane interpretacijske i informacijske mjere kako bi se osiguralo istovremeno iskustvo posjetitelja i očuvanje prirodnih vrijednosti.

Šetnice i pješačke staze

Kostrena raspolaže mrežom pješačkih i rekreativnih staza koje povezuju obalu s uzvisinama Solin i Sopalj te se koriste za šetnju, nordijsko hodanje i kraće izlete. Staze su jedna od važnih turističkih atrakcija Kostrene, osobito u kontekstu outdoor i aktivnog turizma. Staze povezuju obalni prostor s uzvišenjima i zaleđem, omogućujući raznolike oblike kretanja i boravka u prirodi. Njihova atraktivnost leži u dostupnosti, umjerenoj zahtjevnosti i mogućnosti prilagodbe različitim profilima posjetitelja.

Povezanost staza s obalnim putem omogućuje kombiniranje morskog i kopnenog doživljaja te upravo takva fleksibilnost ih čini važnim elementom turističke ponude Kostrene izvan glavne sezone. U turističkom smislu, mreža pješačkih staza relevantna je jer omogućuje aktivan doživljaj prostora u kratkom vremenu, povezujući obalu, uzvišenja i zaleđe u cjelovitu rutu prilagođenu kratkim i ponovljenim posjetima tijekom cijele godine.

Biciklističke staze

Biciklističke staze u Kostreni čine dio Biciklističke transverzale Riječkog prstena, regionalne mreže biciklističkih ruta koja povezuje područje riječkog prstena kroz raznolike krajobraze. Na području Kostrene uređene su tematske biciklističke staze Kostrenska kadena i Kostrenski luštrin, različite razine zahtjevnosti, koje omogućuju rekreativnu i aktivnu vožnju prilagođenu različitim skupinama korisnika, uz osnovnu signalizaciju i informativne sadržaje.

Vidici i uzvišenja

Uzvišenja iznad obale Kostrene pružaju atraktivan panoramski doživljaj kvarnerskog prostora i riječkog područja. Vidici koji se otvaraju s ovih točaka prirodno su integrirani u mrežu šetnica i pješačkih staza te obogaćuju iskustvo kretanja kroz krajolik. Vidici s uzvisina i manjih osmatračnica (npr. Glavica, Kula, Humčina) te vidikovaca uz staze (npr. Solin) čine važan dio doživljaja krajolika, pri čemu su pojedine točke opremljene osnovnom urbanom opremom poput klupa.

U turističkom smislu, ovi vidici imaju posebnu vrijednost jer omogućuju posjetiteljima razumijevanje prostornog odnosa između obale, naselja i zaleđa te šireg konteksta kvarnerskog prostora. Kao sastavni dio kretanja stazama, oni obogaćuju iskustvo boravka i doprinose atraktivnosti Kostrene za kratke, ali sadržajne outdoor posjete tijekom cijele godine.

Arheološki lokalitet Solin

Arheološki lokalitet Solin je preventivno zaštićeno kulturno dobro s kontinuitetom života od prapovijesti do srednjeg vijeka, koje je u rimsko doba imalo stratešku ulogu nadzora prometnih pravaca prema Tarsatici i Senju te predstavlja dio obrambenog sustava Claustra Alpium Iuliarum, uz osnovnu turističku interpretaciju.

Kuća kostrenskih pomoraca

Kuća kostrenskih pomoraca predstavlja ključnu kulturno-interpretacijsku turističku atrakciju Kostrene, utemeljenu na snažnoj i dugotrajnoj pomorskoj tradiciji mjesta. Smještena je u obnovljenoj zgradi nekadašnje škole u Kostreni Sv. Barbari, koja je prenamijenjena u javni kulturni i interpretacijski prostor otvoren posjetiteljima. Kuća djeluje kao interpretacijski centar s trajnim postavom posvećenim pomorskoj povijesti Kostrene i životu lokalne zajednice povezane s morem.

Postav se temelji na izloženim predmetima, dokumentima, fotografijama i arhivskoj građi koji svjedoče o profesionalnom, obiteljskom i društvenom aspektu pomorskog života. Naglasak nije na pojedinačnim izlošcima, već na razumijevanju uloge pomorstva u oblikovanju svakodnevice, identiteta i povijesnog razvoja Kostrene.

U turističkom kontekstu, Kuća kostrenskih pomoraca predstavlja sadržaj koji nadopunjuje ponudu aktivnog boravka i prirodnih atrakcija, nudeći posjetiteljima mogućnost upoznavanja lokalne baštine neovisno o vremenskim prilikama i sezoni. Istodobno, riječ je o prostoru koji ima važnu ulogu u očuvanju i prenošenju pomorskog identiteta te u jačanju veze između lokalne zajednice i posjetitelja.

Kostrenski herbarij

Kostrenski herbarij je edukativna i umjetnička instalacija smještena uz obalnu šetnicu u Kostreni. Projekt Udruge Vali sastoji se od ovalnih keramičkih medaljona s umjetničkim prikazima tipičnih mediteranskih biljaka karakterističnih za ovo područje, poput ružmarina, lavande, smokve, gospine trave, kadulje i masline. Medaljoni posjetiteljima pružaju informacije o lokalnoj flori te ističu povezanost Kostrene s mediteranskom prirodnom i kulturnom baštinom, čime herbarij doprinosi edukativnoj i doživljajnoj vrijednosti obalne šetnice.

Umjetnost keramike na zidu

Radi se o trajnoj umjetničkoj instalaciji sastavljenoj od keramičkih pločica iz cijeloga svijeta. Cilj je da se kroz univerzalni jezik umjetnosti i keramike povežu različiti narodi i različite kulture. Smješten je na javnoj površini uz Šetalište kostrenskih pomoraca, u neposrednoj blizini sidra koje je prepoznatljiv simbol Kostrene. Instalacija je postavljena na posebno uređenom postamentu, uz popločane staze i podest, dekorativnu rasvjetu i klupe.

Mirisni vrt

Mirisni vrt predstavlja manju, ali prepoznatljivu interpretacijsku turističku atrakciju. Cilj Mirisnog vrta je stvaranje mirisne memorije, a posjetiteljima omogućuje upoznavanje lokalne flore. Samo ime govori o sadržaju i karakteru prostora: mnogo mirisnog raslinja ciljano sađenog po ključu privlačnosti mirisom ne samo za ljude već i za korisne kukce. Sadnja se osmišljava prema godišnjim dobima tijekom kojih su biljke najzanimljivije.

Događanja i živa kultura

Događanja u Kostreni predstavljaju važan dio turističkih atrakcija jer stvaraju prepoznatljiv kalendar motiva dolaska i zadržavanja u destinaciji, osobito izvan klasičnog kupališnog doživljaja. U središtu ljetne ponude nalazi se Kostrensko leto, tradicionalna manifestacija koja se odvija od lipnja do rujna i obuhvaća niz kulturnih, zabavnih i sportskih programa na više lokacija u mjestu. U sklopu ljetnih sadržaja ističe se Kostrenska noć, najdugovječnija ljetna manifestacija, koja se održava u uvali Žurkovo i okuplja velik broj posjetitelja uz glazbeni i prateći program. Dodatno, Jedna noć u Kostreni je glazbeni festival inspiriran poznatim šlagerom o jednoj noći u Kostreni, a okuplja renomirane domaće izvođače koji izvode najljepše pjesme hrvatske glazbene scene uz pratnju festivalskog orkestra.

Kulturni dio ponude dodatno jača Jesen u Kostreni, manifestacija koja tijekom jesenskih mjeseci donosi kazališne predstave i druge kulturne programe te doprinosi kontinuitetu posjeta izvan ljetne sezone. U godišnjem ciklusu posebno mjesto ima i tradicijska manifestacija Maškare va Kostrene, koja uključuje niz događanja (od podizanja mesopusta do tanaca i pratećeg programa) te snažno povezuje lokalnu zajednicu i posjetitelje kroz živu tradiciju i prepoznatljiv identitet mjesta.

Mikulna je tradicionalna blagdanska manifestacija u Kostreni koja se održava povodom Dana Općine i blagdana njezinih zaštitnika – sv. Barbare, sv. Lucije i sv. Nikole. Program obuhvaća kulturno-zabavne, edukativne i humanitarne sadržaje, uključujući predstave i radionice za djecu, glazbeni i zabavni program, očuvanje pomorskog običaja sajanja te ponudu lokalnih proizvoda, čime Mikulna doprinosi prepoznatljivosti Kostrene kao destinacije blagdanskih događanja.

Važno je naglasiti da kostrenska događanja nisu zamišljena kao masovne atrakcije, nego kao sadržaji koji se prirodno nadovezuju na osnovni doživljaj destinacije – boravak uz more, šetnju i rekreaciju – te stvaraju dodatne razloge dolaska, osobito za lokalno i regionalno tržište. Manifestacije dodatno učvršćuju Kostrenu kao živo mjesto s kontinuiranim godišnjim ritmom, a ne isključivo sezonsku destinaciju.

Aktivni i sportski sadržaji

Sportski sadržaji Kostrene obuhvaćaju više javno dostupnih objekata i rekreacijskih prostora koji se koriste za organizirani sport, rekreaciju i slobodno vrijeme. Središnji objekt sportske infrastrukture je Sportska dvorana Kostrena u Žuknici, namijenjena održavanju treninga i natjecanja u dvoranskim sportovima, ponajprije rukometu, košarci i odbojci. Dvorana se koristi i za školske i rekreativne programe te povremeno za društvena događanja.

U istoj zoni nalazi se nogometni stadion NK Pomorac, koji služi za treninge i natjecanja nogometnog kluba. U neposrednoj blizini stadiona smješten je teniski teren, čime je na

jednom prostoru objedinjeno više sportskih sadržaja. U blizini se nalazi i teren za boćanje. Na istoj lokaciji će se ubrzo graditi boćarska dvorana s društveno-sportskom namjenom.

Kostrena nudi i atraktivne mogućnosti ronjenja kao i pohađanja ronilačkih tečajeva u Klubu podvodnih aktivnosti Kostrena i u Diving centru Kostrena, a nudi i rekreacijske sportove na vodi poput jet skija, skijanja na vodi, mono skije i wakeboard u klubu Watersports Kostrena.

Water Sports Kostrena pruža ponudu adrenalinskih i rekreacijskih vodenih sportova, uključujući jet ski, skijanje na vodi, mono skiju i wakeboard.
Smješten u blizini plaže Spužvina, u neposrednoj blizini obalnih ugostiteljskih sadržaja, ovaj resurs doprinosi raznolikosti ponude aktivnog odmora tijekom ljetne sezone.

Uz navedene objekte, u Kostreni su raspoređene i vanjske rekreacijske zone, uključujući vanjske teretane, dječja igrališta, sportski tereni i odmorišne mikro-zone. Sprave za vježbanje na otvorenom postavljene su na dvije lokacije: u Urinju, u blizini rukometnog igrališta, te iznad plaže Mikulova kava. Također postoji trim-staza s elementima za vježbanje kojoj treba obnova. Njezina obnova trenutačno nije moguća zbog imovinsko-pravnih odnosa na dijelu trase.

Sportski sadržaji turistički su relevantni jer omogućuju aktivan boravak i rekreaciju neovisno o vremenskim prilikama i sezoni, nadopunjujući osnovni boravak uz more sadržajima koji produžuju zadržavanje i potiču ponovne dolaske.

Turističke atrakcije Kostrene temelje se na dostupnosti obalnog prostora, mogućnosti aktivnog boravka i sadržajima koji su integrirani u svakodnevni život mjesta. Njihova vrijednost proizlazi iz cjelovitog doživljaja prostora koji povezuje more, šetnju, rekreaciju, sport i interpretaciju pomorskog identiteta. Takva struktura atrakcija čini Kostrenu prepoznatljivom destinacijom kratkih, ali sadržajnih boravaka, pogodnih za ponovljene posjete tijekom cijele godine.

TURISTIČKE USLUGE

Turistička zajednica općine Kostrena djeluje kao destinacijska menadžment organizacija zadužena za promociju, informiranje i koordinaciju turističke ponude destinacije. Posjetiteljima su dostupne usluge turističkog informiranja, kroz koje mogu dobiti osnovne informacije o ponudi, sadržajima i snalaženju na području Kostrene.

Na području Kostrene osigurane su temeljne javne i servisne usluge koje pridonose sigurnosti i kvaliteti boravka gostiju tijekom cijele godine. Osnovna zdravstvena zaštita dostupna je kroz Dom zdravlja Kostrena, u kojem djeluju ordinacije opće medicine, pedijatrijska ordinacija, stomatološka ordinacija i ginekološka ambulanta. Nedugo je otvorena i privatna specijalistička poliklinika. Ljekarničke usluge pruža ljekarna Smeraldo Kostrena, dok su poštanske usluge dostupne putem jednog poštanskog ureda Hrvatske pošte. Na području Kostrene ne djeluju poslovnice banaka, no gostima su dostupni bankomati.

Destinacija je dobro pristupačna automobilom, a mobilnost gostiju dodatno podupire benzinska postaja INA na području Kostrene. U Kostreni je dostupna i osnovna trgovačka i opskrbna infrastruktura, uključujući prehrambene trgovine i druge maloprodajne sadržaje potrebne za svakodnevne potrebe stanovnika i posjetitelja.

Na području Kostrene djeluju knjižnica i Centar kulture, kao i dječji vrtić (na 2 lokacije) i osnovna škola. Dostupna je i razvijena mreža ugostiteljskih objekata, uključujući kafiće, barove, restorane, pizzerije i objekte brze prehrane. Također su dostupne i druge svakodnevne usluge, poput frizerskog salona, kozmetičkih salona, auto-servisa i vulkanizerskih radionica.

Za posjetitelje koji dolaze s kućnim ljubimcima, u Kostreni je dostupna veterinarska ambulanta, čime je osigurana osnovna zdravstvena skrb za životinje tijekom boravka. Dodatno, na području Kostrene uređena je i plaža za pse, što omogućuje boravak gostiju s kućnim ljubimcima.

U segmentu rekreacije i aktivnog odmora dostupne su sezonske usluge sportova na vodi, uključujući najam jet-skija, čime se upotpunjuje ponuda morskih i plažnih aktivnosti. Tijekom ljetne sezone postavlja se i morski aquapark, namijenjen prvenstveno obiteljima s djecom i mlađim posjetiteljima.

Kostrena je s Rijekom povezana redovnom autobusnom linijom, a dostupne su i taxi usluge.

U području smještajne i posredničke infrastrukture u Kostreni djeluju i subjekti specijalizirani za upravljanje privatnim turističkim smještajem. Među njima je i tvrtka Happy Rentals, specijalizirana za upravljanje privatnim turističkim smještajem, koja pruža usluge oglašavanja, rezervacija, prijema i ispraćaja gostiju, čišćenja te osnovne podrške tijekom boravka. Ove usluge doprinose dostupnosti i organizaciji privatnog smještaja na području destinacije.

TURISTIČKA INFRASTRUKTURA

Kostrena raspolaže infrastrukturom koja prirodno podupire pozicioniranje destinacije kao prostora aktivnog odmora i cjelogodišnjeg boravka na otvorenom. Okosnicu turističke infrastrukture čini obalni put – kontinuirana šetnica uz more koja povezuje uvale, plaže, vidikovce i odmorišne točke, te omogućuje sigurno i ugodno kretanje duž obale. Šetnica ujedno povezuje i ugostiteljske točke uz obalni pojas, pa posjetiteljima nudi jednostavno "kretanje kroz destinaciju" uz more, bez potrebe za automobilom tijekom boravka.

Parkirališta i pristup – Pristup obali i atrakcijama u najvećoj se mjeri odvija postojećom mrežom lokalnih prometnica i javnih parkirališta. U praksi je pritom izražena sezonalnost potražnje: tijekom vrhunca sezone (osobito u srpnju i kolovozu) bilježi se povećani pritisak na parkirališne kapacitete u zonama uz obalni put i plaže, dok su u preostalom dijelu godine isti kapaciteti u pravilu dostatni. U takvim okolnostima fokus upravljanja usmjeren je na optimizaciju postojećih rješenja (informiranje, usmjeravanje posjetitelja, organizacija režima parkiranja i poticanje dolaska pješice ili biciklom), uz pažljivo razmatranje opravdanosti novih kapaciteta s obzirom na ograničeno razdoblje vršnog opterećenja.

Javni sanitarni čvorovi – U segmentu javnih sanitarnih čvorova prepoznata je potreba za daljnjim unaprjeđenjem pokrivenosti i standarda, posebno u najopterećenijim obalnim zonama tijekom sezone. U provedbenom smislu, razvoj takve infrastrukture dijelom ovisi o prostorno-planskim mogućnostima i uvjetima, pa se rješenja razmatraju kroz usklađivanje s važećom planskom dokumentacijom i operativnim mogućnostima upravljanja prostorom.

Uz obalni doživljaj, infrastruktura zaleđa nadovezuje se kroz mrežu pješačkih i rekreacijskih staza koje povezuju naselja i uzvisine te omogućuju kraće i srednje zahtjevne izlete. Kostrena raspolaže s novouređenim pješačkim stazama - Claustra s okusom soli i Tragom starih Ilira, koje su opremljene signalizacijom i informacijskim pločama u sklopu projekta Kvarner Outdoor. U sklopu ovog projekta označene su i biciklističke staze Kostrenska kadena i Kostrenski luštrin.
Među prepoznatljivim dionicama ističe se Put bakarskih školana – povijesna pješačka veza prema Bakru. Za svakodnevnu rekreaciju posebno je važna i trim staza, kao uređena rekreacijska dionica s elementima za vježbanje (oko 2,24 km, približno 45 minuta hoda, srednje zahtjevna), popularna među lokalnim stanovništvom, kojoj je potrebna obnova.

Biciklistička infrastruktura – Biciklistička infrastruktura nadovezuje se na pješačke rute i outdoor ponudu te doprinosi povezivanju obale i zaleđa. Prema turističkoj prezentaciji destinacije, biciklističke staze Kostrene dio su Biciklističke transverzale Riječkog prstena (76,6 km), koja povezuje više jedinica lokalne samouprave u riječkom prstenu.

Trase u Kostreni oslanjaju se na ključne točke zaleđa (Solin, Sopalj) i povezuju ih s obalnim dijelom (Žurkovo, Urinj). Tako se biciklistička ponuda može interpretacijski povezati s krajobrazom, kulturnim tragovima i temama poput Claustre, čime se jača profiliranje Kostrene kao destinacije aktivnog odmora.

Kao dodatna servisna podrška cikloturizmu, na području Kostrene postavljena je servisna stanica za popravak bicikala namijenjena manjim intervencijama i pumpanju guma, što povećava razinu sigurnosti i komfora za korisnike biciklističkih ruta i dnevne rekreativce.

U širem sustavu ruta riječkog prstena, biciklističku ponudu dopunjuje i cestovna transverzala (etapa 3), namijenjena korisnicima cestovnih bicikala i vožnji 100 % asfaltom. U kontekstu Kostrene, ova ruta povećava dostupnost destinacije cestovnim biciklistima te otvara potencijal za razvoj "bike friendly" standarda (sigurnije označavanje, servisna podrška, informiranje i povezivanje s ugostiteljskim i smještajnim sadržajima).

Sportsko-rekreacijska infrastruktura koncentrirana je ponajprije u zoni Žuknica, gdje se nalazi Sportska dvorana Kostrena te prateća vanjska igrališta (malonogometni tereni) i sportski sadržaji. U istoj zoni nalazi se nogometni kompleks sa stadionom i pomoćnim igralištima, a uređeni su i teniski teren, što proširuje ponudu aktivnosti za različite dobne skupine i interesne profile.

Dodatnu vrijednost čine vanjske rekreacijske točke uz obalni pojas. Na dvije su lokacije postavljene sprave za vježbanje na otvorenom – u Urinju (u blizini rukometnog igrališta) te iznad plaže Mikulova kava – čime se potiče dostupna rekreacija u javnom prostoru tijekom cijele godine. Ovakve mikro-zone, uz dječja igrališta i odmorišta, doprinose kvaliteti boravka obitelji i posjetitelja koji destinaciju koriste kao prostor svakodnevnog “urbanog bijega”.

Za specifične oblike aktivnog turizma važna je ronilačka infrastruktura. Diving Center Kostrena i Klub podvodnih aktivnosti Kostrena djeluju kao operativna točka za ronilačku ponudu destinacije te omogućuje organizirane urone i programe za različite razine iskustva, čime se podupire odgovorno i sigurnosno usmjereno korištenje podmorja kao atrakcijskog resursa.

Sveukupno, turistička infrastruktura Kostrene je funkcionalno povezana: obalni put i plaže stvaraju primarnu osnovu boravka uz more, staze i vidikovci u zaleđu dodaju “zelenu” dimenziju aktivnog odmora, sportski kompleksi omogućuju organiziranu rekreaciju, a ronilačka i infrastruktura daju dodatne motive dolaska. Takav sklop resursa predstavlja dobru osnovu za daljnji razvoj proizvoda aktivnog turizma i za produženje sezone.

PROMETNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Komunalna i prometna infrastruktura Općine Kostrena predstavlja temelj za funkcioniranje naselja, gospodarskih aktivnosti i turističke ponude. Sustav infrastrukture obuhvaća prometne, energetske, vodno-komunalne i druge tehničke sustave koji osiguravaju povezanost prostora, dostupnost osnovnih usluga te kvalitetu života stanovnika i boravka posjetitelja.

Prometna infrastruktura

Cestovni promet na području Općine Kostrena temelji se na mreži državnih, lokalnih i nerazvrstanih cesta. Područjem općine prolaze državne ceste D8 (Jadranska magistrala) i D404, čija ukupna duljina na području općine iznosi 7,24 km.

Na području Općine Kostrena ne postoje prometnice u kategoriji županijskih cesta. Na području Općine Kostrena u kategoriji lokalnih cesta pod upravljanjem Županijske uprave za ceste PGŽ nalazi se jedna lokalna cesta – LC 58054 (Kostrena: DC8 -DC8) čija je duljina 4,3 km.

Najveći dio cestovne mreže čine nerazvrstane ceste, koje osiguravaju unutarnju prometnu povezanost naselja i pristup stambenim, turističkim i gospodarskim zonama. Ukupna duljina nerazvrstanih cesta iznosi približno 42 km.

Parkiranje na području Općine Kostrena organizirano je kroz mrežu parkirališnih površina u naseljenim i obalnim zonama, pri čemu se u ljetnim mjesecima javlja pojačan pritisak na parkirališne kapacitete u blizini kupališnih i rekreacijskih sadržaja. Prema Planu razvoja Općine Kostrena, parkiranje se naplaćuje sezonski (u pravilu od lipnja do kraja rujna), a kao infrastrukturni problem ističe se nedostatak parkirališnog prostora, osobito u naselju Sv. Lucija, gdje ne postoji mogućnost izgradnje dodatnih parkirališta. Općina Kostrena raspolaže s okvirno 32 tisuće m2 parkirnih površina, koje su raspoređene na 79 lokacija. U zadnje četiri godine izgrađeno je niz novih javnih parkirališta (Šojska ulica, područje Stogirca-Vrh Martinšćice, područje Rožmanića i Perovića, područje Vrh Martinšćice i Maračića te parkiralište u Ulici Žarka Pezelja).

Javni prijevoz

Javni prijevoz na području Općine Kostrena organiziran je kao autobusni prijevoz, koji obavlja komunalno društvo Autotrolej d.o.o. Autobusne linije povezuju Kostrenu s gradom Rijekom te susjednim gradovima Bakrom i Kraljevicom, čime se osigurava osnovna prometna dostupnost općine javnim prijevozom.

Redovnim radnim danom autobusne linije prometuju u intervalima od 35 do 45 minuta, dok je nedjeljom učestalost polazaka otprilike svakih 60 minuta. U dokumentima se navodi da je

posljednjih godina, zbog financijske racionalizacije poslovanja, došlo do smanjenja broja linija i učestalosti polazaka, što utječe na razinu dostupnosti javnog prijevoza unutar općine.

S obzirom na činjenicu da je Kostrena udaljena oko 10 kilometara od središta Rijeke, javni prijevoz prema Rijeci ima ključnu ulogu u svakodnevnoj mobilnosti stanovnika, dok prolazak linija iz smjera Bakra i Kraljevice dodatno doprinosi ukupnoj frekventnosti autobusnog prometa kroz općinu.

Željeznička infrastruktura

Područjem Općine Kostrena prolaze željezničke pruge za međunarodni promet, koje imaju značajnu ulogu u širem prometnom sustavu Primorsko-goranske županije i Republike Hrvatske. Riječ je o postojećoj željezničkoj pruzi Škrljevo – Bakar te planiranoj pruzi Krasica – Ivani – Škrljevo/Bakar, čiji je koridor definiran Prostornim planom, a koja je sada u fazi pripreme projektne dokumentacije.

Željeznička infrastruktura na području općine primarno je usmjerena na teretni promet, povezan s lučkim i industrijskim sadržajima u okruženju, dok putnički željeznički promet na području Kostrene nije organiziran.

Pomorski promet i luke

Pomorski promet i lučka infrastruktura predstavljaju jedno od važnih obilježja prostorne i gospodarske strukture Općine Kostrena. Na području općine evidentirane su luke javnog prometa, luke posebne namjene te luke industrijske namjene, čime Kostrena ima značajnu ulogu u širem pomorsko-prometnom sustavu Primorsko-goranske županije.

Na području Općine Kostrena nalazi se Luka Kostrena, morska luka otvorena za javni promet županijskog značaja, koja se sastoji od dva lučka bazena. Lučki bazen Žurkovo ima namjenu komunalne luke (u naravi se može definirati kao sidrište) za privez i odvez brodica, dok je lučki bazen Podurinj također definiran kao komunalna luka. Ukupan planirani kapacitet ovih dvaju bazena iznosi 340 vezova. Lučka infrastruktura nalazi se pod upravljanjem Županijske lučke uprave Bakar-Kraljevica-Kostrena, a pojedini zahvati i uređenja provode se sukladno prostornim planovima užeg područja.

Uz luku javnog prometa, na području Kostrene nalazi se i luka posebne namjene Stara Voda, koja ima funkciju sportske lučice kapaciteta najviše 199 vezova. Nadalje, u uvali Martinšćica smještena je brodogradilišna luka od značenja za državu, u sklopu koje djeluje brodogradilište Viktor Lenac, jedno od najvećih remontnih brodogradilišta na istočnoj obali Jadrana. Ova luka i brodogradilišna djelatnost imaju značajan utjecaj na gospodarsku strukturu općine i šireg područja.

U akvatoriju Općine Kostrena evidentirane su i luke industrijske namjene, koje služe za prekrcaj i manipulaciju energetskih i industrijskih tereta. Ove luke čine dio šireg industrijsko-

lučkog sustava Bakarskog zaljeva i imaju značaj prvenstveno u gospodarskom, a ne turističkom kontekstu.

Telekomunikacije i poštanske usluge

Telekomunikacijska mreža na području Općine Kostrena planirana je i razvija se kroz postupnu rekonstrukciju i dogradnju pristupne TK mreže, u skladu s potrebama novih priključaka i stanjem postojeće infrastrukture. Nova telekomunikacijska mreža planira se i gradi kao distribucijska kabelska kanalizacija (DTK) s kabelskim zdencima u naseljima i poslovnim zonama, uz postupni prelazak na podzemno vođenje instalacija, osobito u organizirano izgrađenim dijelovima naselja.

Područje općine pokriveno je mobilnim komunikacijskim mrežama četvrte generacije (4G/LTE), čime je osigurana pouzdana dostupnost glasovnih i podatkovnih usluga u naseljenim dijelovima, uz obalni pojas i glavne prometne pravce. Mreže pete generacije (5G) dostupne su djelomično, ovisno o lokaciji. Daljnji razvoj elektroničke komunikacijske infrastrukture usmjeren je na unaprjeđenje kvalitete i pouzdanosti usluga, uz racionalno korištenje prostora i zajedničko korištenje infrastrukture gdje je to moguće.

Poštanske usluge na području Općine Kostrena osigurane su putem jednog poštanskog ureda Hrvatske pošte, dok je Prostornim planom predviđena mogućnost uspostave dodatne jedinice poštanske mreže u sklopu budućeg središta naselja.

Elektroenergetska infrastruktura

Elektroenergetski sustav na području Općine Kostrena dio je prijenosnog elektroenergetskog sustava Republike Hrvatske te je prostorno i funkcionalno snažno povezan s industrijskim i energetskim postrojenjima šireg područja Bakarskog zaljeva. Na području općine prisutna je elektroenergetska infrastruktura prijenosne razine, uključujući postojeći dalekovod 2 × 220 kV Melina – Termoelektrana Rijeka, kao i 110 kV vodove koji povezuju energetske objekte na području Ivani, Urinj i Sušak. Ovi sustavi imaju prvenstveno regionalnu i industrijsku funkciju, ali istodobno osiguravaju stabilnost elektroenergetskog sustava šireg područja.

Na području Općine Kostrena nalazi se Termoelektrana Rijeka na Urinju, koja predstavlja jedan od značajnijih proizvodnih elektroenergetskih objekata u regiji te ima važnu ulogu u nacionalnom elektroenergetskom sustavu.

Opskrba električnom energijom krajnjih korisnika na području Općine Kostrena osigurana je putem postojeće distribucijske mreže, koja se temelji na mreži transformatorskih stanica 10(20)/0,4 kV raspoređenih unutar naselja. Ove trafostanice čine osnovu distribucijskog sustava te opskrbljuju stambena naselja, javne objekte i poslovne sadržaje. Prema Izvješću o stanju u prostoru, postojeće trafostanice mogu se rekonstruirati ili zamijeniti novim trafostanicama većeg kapaciteta, ovisno o razvoju potrošnje i potrebama jačanja mreže.

Distribucijsku elektroenergetsku mrežu čine srednjenaponski vodovi naponske razine 10(20) kV te niskonaponska mreža (0,4 kV), koja je prostorno razgranata unutar naseljenih područja. Mreža je izvedena kao kombinacija nadzemnih i podzemnih vodova, pri čemu se u novijim zahvatima rekonstrukcije i dogradnje prednost daje podzemnom vođenju instalacija, osobito u izgrađenim dijelovima naselja i uz nove prometnice.

Zbog rasta opterećenja postojećih potrošača i povremenih potreba jačanja kapaciteta, distribucijska i niskonaponska mreža se kontinuirano održavaju i dograđuju, uključujući rekonstrukcije vodova i povećanje presjeka vodiča. Sustav javne rasvjete razvijen je kao sastavni dio niskonaponske mreže te obuhvaća rasvjetu prometnica i javnih površina unutar naselja. Modernizacija sustava javne rasvjete provodi se sukladno tehničkim standardima i zahtjevima sigurnosti prometa, uz postupno unaprjeđenje energetske učinkovitosti.

Prostornim planom Općine Kostrena predviđena je izgradnja novih transformatorskih stanica viših naponskih razina (110/x kV) radi dugoročnog jačanja elektroenergetskog sustava, dok se daljnji razvoj distribucijske mreže temelji na modernizaciji postojećih trafostanica i elektroenergetskih vodova.

Plinska infrastruktura

Plinska infrastruktura i sustav produktovoda na području Općine Kostrena imaju izraženu stratešku i industrijsku funkciju te su dio nacionalnog i regionalnog energetskog sustava. Njihova prostorna organizacija vezana je uz industrijske zone, lučke sadržaje i energetska postrojenja u Bakarskom zaljevu.

Prema Prostornom planu Općine Kostrena, područjem općine prolaze postojeći magistralni i distributivni plinovodi, koji čine dio sustava opskrbe prirodnim plinom industrijskih postrojenja i energetskih korisnika šireg područja. U sustavu je evidentirana mjerno-redukcijska stanica (MRS) Urinj, koja ima ključnu ulogu u regulaciji i distribuciji plina prema industrijskim potrošačima.

Iako je na području Općine Kostrena razvijena plinska infrastruktura regionalnog i industrijskog značaja, opskrba stanovništva prirodnim plinom putem javne distribucijske mreže nije uspostavljena. Opskrba kućanstava energijom osigurava se drugim energentima i individualnim sustavima, dok je postojeća plinska mreža prvenstveno usmjerena na industrijske i energetske potrebe.

Prostornim planom predviđena je i izgradnja magistralnog plinovoda Kamenjak – Kukuljanovo – Urinj – Omišalj, kao dijela nacionalnog plinskog sustava, uz definirane koridore i zaštitne pojaseve. Planirana je i alternativna trasa plinovoda kao strateška rezerva, čime se povećava sigurnost i pouzdanost opskrbe plinom na regionalnoj razini.

Na području Općine Kostrena prisutan je i sustav produktovoda, među kojima se ističe postojeći podmorski naftovod JANAF Omišalj – Urinj, koji povezuje terminal u Omišlju s rafinerijskim i industrijskim postrojenjima na Urinju. Ovaj sustav ima isključivo industrijsku i nacionalno-stratešku funkciju te je prostorno definiran važećim planskim dokumentima.

Razvoj plinske infrastrukture i produktovoda na području Općine Kostrena provodi se u skladu s prostornim planovima višeg reda, uz poštivanje sigurnosnih zona, mjera zaštite okoliša i ograničenja korištenja prostora, pri čemu ovi sustavi nemaju primarnu ulogu u opskrbi stanovništva, već u energetskoj i industrijskoj funkciji općine u širem regionalnom kontekstu.

Vodoopskrba

Vodoopskrba na području Općine Kostrena organizirana je kao dio javnog vodoopskrbnog sustava šireg riječkog područja, kojim upravlja KD Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka. Sustav osigurava opskrbu pitkom vodom za potrebe stanovništva, gospodarstva i javnih sadržaja.

Prema Prostornom planu Općine Kostrena i Izvješću o stanju u prostoru, vodoopskrbna mreža pokriva sva naseljena područja općine (postotak priključenja stanovništva 100%), a opskrba se odvija putem transportnih i distribucijskih cjevovoda, uz prateće objekte sustava (vodospreme, crpne stanice i druge hidrotehničke građevine). Javnim vodoopskrbnim sustavom obuhvaćen je gotovo cjelokupan obuhvat naseljenih područja Općine Kostrena osim dijela Raspelje. U skladu s prostorno planskom i projektnom dokumentacijom predviđena je izgradnja vodovoda Raspelje.

Sustav je dimenzioniran tako da zadovoljava postojeće potrebe potrošnje, uz mogućnost dogradnje i jačanja kapaciteta u skladu s razvojem naselja i povećanjem broja korisnika. Kapaciteti postojeće mreže još uvijek zadovoljavaju potrebe za vodom, no s obzirom na trend širenja naselja, potrebno je planirati povećanje kapaciteta vodoopskrbne mreže

Prostornim planom predviđeno je daljnje unaprjeđenje i proširenje vodoopskrbne mreže, osobito u zonama planiranog razvoja i rekonstrukcije infrastrukture.

Odvodnja otpadnih voda

Sustav odvodnje otpadnih voda na području Općine Kostrena organiziran je kao dio javnog sustava odvodnje, kojim upravlja KD Vodovod i kanalizacija d.o.o. Rijeka. Sustav je planiran i razvija se kao razdjelni sustav, pri čemu se sanitarne otpadne vode i oborinske vode prikupljaju i odvode zasebnim sustavima. Dio sustava je mješoviti, građen krajem 80-tih i početkom 90-tih godina prošlog stoljeća (npr. Paveki).

Prema važećim planskim dokumentima, sustav javne odvodnje obuhvaća veći dio naseljenih područja općine, dok se u dijelovima u kojima sustav još nije u potpunosti izgrađen odvodnja sanitarnih otpadnih voda rješava privremenim individualnim sustavima, uz obvezu priključenja na javnu mrežu po njezinoj izgradnji, sukladno važećim propisima. Trenutačno je 43 % stanova i kuća u Kostreni priključeno na kanalizacijsku mrežu.

Sanitarne otpadne vode prikupljaju se mrežom kanalizacijskih kolektora te se upućuju prema podmorskom obalnom ispustu Stara voda. Prostorno planskom dokumentacijom pozicija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV) planirana je na području k.o. Kostrena

Barbara, neposredno prije ulaza u pogon Termoelektrane. Planirani uređaj predviđen je za prihvat i obradu otpadnih voda s područja općine, uz primjenu odgovarajućih stupnjeva pročišćavanja radi zaštite mora i okoliša.
Za projekt aglomeracije Kostrena-Bakar izrađena je studija izvodljivosti. Projekt ima tri komponente: dogradnja i rekonstrukcija vodovodne mreže, izgradnja mreže odvodnje (kanalizacija) i izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Oborinske vode s prometnica, parkirališta i drugih uređenih površina odvode se zasebnim sustavom, pri čemu se za oborinske vode s potencijalno onečišćenih površina predviđa prethodna obrada prije ispuštanja u more ili tlo. Sustav oborinske odvodnje projektira se i provodi u skladu s tehničkim uvjetima i mjerama zaštite okoliša.

Razvoj sustava odvodnje na području Općine Kostrena usmjeren je na postupnu izgradnju i dogradnju kanalizacijske mreže, povećanje obuhvata javnim sustavom te smanjenje negativnih utjecaja na okoliš i kakvoću mora, osobito u obalnom pojasu.

Gospodarenje otpadom

Gospodarenje otpadom na području Općine Kostrena provodi se sukladno važećim planovima gospodarenja otpadom i nacionalnim propisima. Sustav prikupljanja komunalnog otpada obuhvaća prikupljanje miješanog komunalnog otpada, odvojeno prikupljanje reciklabilnog otpada, prikupljanje putem zelenih otoka, sustav za krupni (glomazni) otpad te sustav prikupljanja otpadnog tekstila. Općina Kostrena sudjeluje i u sustavima prikupljanja posebnih kategorija otpada te osigurava provedbu mjera predviđenih planovima gospodarenja otpadom.

Na području Općine Kostrena djeluje reciklažno dvorište „Urinj“, smješteno u Poslovnoj zoni K-2 Urinj, koje je započelo s radom 2020. godine. Građevni otpad s područja općine prikuplja se na lokaciji Ivani u k.o. Kostrena-Barbara, dok je prostornim i razvojnim dokumentima predviđena izgradnja reciklažnog dvorišta za građevni otpad, uz obvezu njegove ugradnje u dokumente prostornog uređenja i pripreme projektne dokumentacije. Na području Općine Kostrena ne postoje neusklađena odlagališta otpada niti evidentirane lokacije onečišćene otpadom, a nadležne općinske službe provode nadzor i vode evidenciju o eventualnom nepropisnom odbacivanju otpada.

Od siječnja 2023. godine na području općine uveden je sustav prikupljanja otpada „od vrata do vrata“. Kućanstvima u obiteljskim kućama dodijeljeni su individualni spremnici za miješani komunalni otpad, papir i karton te plastičnu, metalnu i višeslojnu ambalažu, dok korisnici u višestambenim zgradama i teško dostupnim područjima koriste poluukopane spremnike s kontroliranim pristupom. Kućanstvima su dodijeljeni i komposteri za kućno kompostiranje biorazgradivog otpada. Prema službenim izvješćima, Općina Kostrena je 2023. godine ostvarila stopu odvajanja otpada od 47 %, dok je 2024. godine premašila prag od 50 %, čime su ispunjeni ciljevi propisani EU direktivama o gospodarenju otpadom.

STANJE DIGITALIZACIJE

Digitalizacija predstavlja važan horizontalni element upravljanja destinacijom jer omogućuje učinkovitiju komunikaciju s posjetiteljima, bolju koordinaciju dionika te podršku praćenju turističkih tokova. U kontekstu Općine Kostrena, digitalizacija je ponajprije usmjerena na osnovne informativne i operativne funkcije, uz prostor za daljnji razvoj.

Područje Općine Kostrena u velikoj je mjeri pokriveno mobilnom mrežom nove generacije (4G/5G), što omogućuje osnovnu digitalnu povezanost stanovnika i posjetitelja. Stvarna dostupnost većih brzina ovisi o tehničkim karakteristikama uređaja, tarifnim modelima i trenutačnom opterećenju mreže, osobito u ljetnim mjesecima.

Smještajni objekti u Kostreni u pravilu su prisutni na digitalnim platformama za rezervaciju smještaja, dok se manji dio rezervacija i dalje odvija putem izravnih upita. Vlasnicima smještaja omogućeno je i besplatno oglašavanje smještaja na web stranici Turističke zajednice Općine Kostrena. Digitalni kanali tako predstavljaju važan, ali ne i jedini oblik distribucije smještajnih kapaciteta.

Turistička zajednica općine Kostrena koristi digitalne kanale za informiranje posjetitelja, uključujući službenu web stranicu i društvene mreže, prvenstveno za objavu informacija o destinaciji, događanjima i manifestacijama. Trenutačno ne postoji centralizirani digitalni rezervacijski sustav za manifestacije, što je u skladu s činjenicom da je većina događanja otvorena i besplatna za posjetitelje.

Digitalna rješenja namijenjena unapređenju boravka u destinaciji (npr. mobilne aplikacije, digitalna interpretacija sadržaja, sustavi navigacije ili tematske rute s QR kodovima) trenutačno su razvijena za biciklističke staze i šetnice (interpretacijske ploče s QR kodom i GPX tragom). Kostrena ima i interaktivnu kartu Campmap sa svim sadržajima na obalnoj šetnici čiji QR kodovi su na svakom parkiralištu, a prije sezone tiskaju se letci s QR kodom.

Općina Kostrena ima digitaliziran velik dio svojih administrativnih usluga, te je zahtjeve moguće podnijeti online, što doprinosi dostupnosti i učinkovitosti javnih usluga za stanovnike i poslovne subjekte.

Digitalizacija u Kostreni trenutačno ima ulogu podrške osnovnim operativnim aktivnostima, dok se njezin razvoj u budućnosti može usmjeriti na funkcionalna i održiva rješenja koja unapređuju iskustvo posjetitelja, jačaju vidljivost destinacije i omogućuju kvalitetnije upravljanje turističkim razvojem.

Sigurnost i privatnost

Svim pružateljima usluge smještaja na području Općine Kostrena dostavljene su višejezične obavijesti vezane uz prikupljanje osobnih podataka u svrhu evidentiranja turista u sustavu eVisitor. Sukladno važećim propisima, podaci za prijavu i odjavu turista upisuju se na temelju podataka iz osobne iskaznice, putne ili druge važeće isprave o identitetu.

Turisti su prilikom dolaska upoznati s obvezom davanja na uvid identifikacijskih isprava te pružanja svih dodatnih informacija potrebnih za upis podataka u sustav, a koje nisu sadržane u samoj ispravi. Prikupljeni osobni podaci pohranjuju se i obrađuju u skladu s Pravilnikom o načinu vođenja popisa turista te važećim propisima o zaštiti osobnih podataka, uz propisani rok čuvanja od deset godina.

KOMUNIKACIJSKE AKTIVNOSTI

Turistička zajednica općine Kostrena u komunikaciji s javnošću oslanja se pretežito na digitalne kanale. Središnju ulogu imaju web i društvene mreže, uz povremeno plaćeno oglašavanje usmjereno na najave većih manifestacija. Dodatno, TZ koristi email newsletter kao kanal izravne komunikacije te održava Google Business Profile kao točku osnovnih informacija i vidljivosti u online pretragama.
Web stranica TZ Općine Kostrena koristi se kao osnovno informativno mjesto za objavu općih informacija o destinaciji, događanjima i kontaktima. Postoji i portal Naša Kostrena, koji vodi Općina Kostrena, a s kojim Turistička zajednica surađuje.

Društvene mreže (Facebook i Instagram) predstavljaju glavni operativni kanal za pravodobno informiranje i promociju sadržaja. TZO Kostrena na Facebooku okuplja oko 5.800 pratitelja, dok Instagram profil broji 1.817 pratitelja. S obzirom na veličinu destinacije, prisutnost na društvenim mrežama omogućuje stabilan doseg lokalne i regionalne publike, prvenstveno u funkciji informiranja o događanjima. Sadržaji komunikacije usmjereni su prvenstveno na informiranje o događanjima, rekreacijskoj ponudi i aktualnostima u destinaciji.

Plaćeno oglašavanje provodi se nekoliko puta godišnje, prvenstveno u funkciji promocije većih manifestacija. Uobičajeni budžet kampanje iznosi oko 50,00 EUR po manifestaciji, ovisno o potrebama pojedine najave.

Email newsletter šalje se nekoliko puta godišnje, najčešće kao najava većih manifestacija. Kanal se koristi za izravno informiranje publike koja želi najave i novosti dobivati putem e-pošte.

Google Business Profile koristi se kao dodatna digitalna točka informiranja. Profil doprinosi vidljivosti TZO Kostrena u pretragama te olakšava pristup osnovnim informacijama i kontaktima.

Komunikacija se zasad dominantno odvija putem digitalnih kanala, dok su offline oblici promocije i suradnja s medijima vezani prvenstveno uz pojedine manifestacije. Za svaku veću manifestaciju tiskaju se plakati, emitiraju se promidžbeni spotovi na lokalnim radio-stanicama, te se letci distribuiraju po kućama i stanovima. Manifestacije se oglašavaju i na billboardima. Destinacija se dodatno promovira kroz zajedničke kanale i inicijative na razini riječkog prstena i Kvarnera, čime se osigurava osnovna nad-destinacijska vidljivost. Turistička zajednica više godina surađuje s Jadran hotelima u udruženom oglašavanju kroz digitalne kanale.

U kontekstu plana upravljanja, daljnje uključivanje u zajedničke promocijske aktivnosti može se razmatrati u skladu s operativnim mogućnostima i raspoloživim budžetom.

PRISTUPAČNOST OSOBAMA S INVALIDITETOM

Republika Hrvatska se, potpisivanjem UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i donošenjem Zakona o potvrđivanju konvencije o pravima osoba s invaliditetom i fakultativnog protokola uz konvenciju o pravima osoba s invaliditetom, obvezala poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da osobe s invaliditetom imaju pristup turističkim uslugama, odredištima i aktivnostima.

Pristupačan turizam ključan je dio održivog i odgovornog turizma te donosi koristi svima, ne samo osobama s invaliditetom, nego i starijim osobama, obiteljima s djecom, osobama s privremenim teškoćama i drugim ranjivim skupinama. Takav pristup pridonosi kvaliteti destinacijskog doživljaja, jača društvenu uključivost i otvara poslovne prilike, osobito kroz produljenje sezone i povećanje lojalnosti gostiju prema destinacijama koje su prepoznate kao pristupačne.

Digitalna pristupačnost

Automatizirana provjera digitalne pristupačnosti web stranice Turističke zajednice općine Kostrena daje 75 bodova (mogućnosti bodovanja su od 0 – 100) i pokazuje da web sadržaji u osnovnoj mjeri zadovoljavaju zahtjeve pristupačnosti, ali su identificirane prilike za daljnje unaprjeđenje, osobito u području semantičke strukture i označavanja navigacijskih elemenata, što je važno za korisnike asistivnih tehnologija poput čitača ekrana. U izradi je nova web stranica koja će donijeti unaprjeđenja.
Rezultati automatizirane provjere digitalne pristupačnosti (rezultat pristupačnosti: 91) upućuju na to da web stranica Centra kulture Kostrena u velikoj mjeri zadovoljava zahtjeve pristupačnosti, uz ograničen broj preporuka za daljnje unaprjeđenje.
Rezultati automatizirane provjere digitalne pristupačnosti (rezultat pristupačnosti: 50) web stranice Općine Kostrena upućuju na to da osnovna funkcionalnost web stranice postoji, ali da pristupačnost nije na zadovoljavajućoj razini za slijepe i slabovidne osobe, uz potrebu za značajnim unaprjeđenjima radi prilagodbe web sadržaja korisnicima asistivnih tehnologija.

Fizička pristupačnost (prostori i infrastruktura)

U pogledu fizičke pristupačnosti, analiza pokazuje da na području Kostrene trenutačno nije provedena sustavna prilagodba javnih prostora i objekata osobama s invaliditetom. Zgrade Općine Kostrena i Turističke zajednice trenutačno nemaju osigurane prilagođene ulaze za osobe s invaliditetom, što može ograničiti samostalan pristup dijelu javnih i turističkih usluga. Kostrena ima parkirališna mjesta za osobe s invaliditetom.

Na području Kostrene trenutačno ne postoji plaža prilagođena osobama s invaliditetom niti pripadajuća infrastruktura koja bi omogućila siguran i samostalan pristup moru. S obzirom na to da se turistička ponuda Kostrene u velikoj mjeri temelji na odmorišnom boravku uz more, razvoj takvih rješenja predstavlja važan potencijal za daljnje unapređenje uključivosti

destinacije. Stoga je od iznimne važnosti da postoji projekt uređenja plaže za osobe s invaliditetom na plaži Spužvina.

Analiza pristupačnosti pokazuje da Kostrena u području digitalne dostupnosti ima postavljene osnovne preduvjete, dok fizička pristupačnost javnih prostora i turističkih sadržaja još nije sustavno razvijena. Trenutačno stanje upućuje na postojanje prostora za daljnje unaprjeđenje pristupačnosti, osobito u kontekstu javnih objekata i osnovnih turističkih sadržaja, u skladu s razvojem uključivog i održivog turizma.

ANALIZA LJUDSKIH POTENCIJALA

Turistička zajednica općine Kostrena svoje aktivnosti provodi kroz turistički ured/TIC uz mali, ali operativan tim. Poslove obavljaju dvije stalno zaposlene osobe, a tijekom ljeta se angažiraju i studenti.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, u Kostreni je u prosincu 2024. evidentirano ukupno 1.269 osiguranika tj. zaposlenih. Najveći dio čine osiguranici kod pravnih osoba (1.022), zatim samostalne profesionalne djelatnosti (105) i obrtnici (73), dok su nositelji poljoprivredne djelatnosti rijetki (2). Ovakva struktura upućuje na stabilnu radnu bazu i značajan udio standardnog zapošljavanja. U djelatnosti pružanja smještaja i usluge hrane i pića broj zaposlenih, jasno, tijekom godine varira zbog sezonalnosti turizma. U 2024. najmanji broj zaposlenih u ovoj djelatnosti bio je u prosincu (49), a najveći broj u srpnju (107). U 2024. postojala je potražnja za ukupno 10 radnika u turizmu: konobari, kuhari i čistačice.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje broj nezaposlenih u Kostreni se u 2024. godini kretao od 64 osobe u kolovozu do 104 osobe u siječnju, a prosjek je bio 80 nezaposlenih mjesečno. Podaci po dobnim skupinama pokazuju da su najbrojnije skupine 50–54 i 55–59 godina, što je važno u kontekstu mjera zapošljivosti i osposobljavanja (prekvalifikacije, praktične radionice, fleksibilni oblici angažmana).
Ključni izazov u području ljudskih potencijala u turizmu Općine Kostrena odnosi se na sezonalnost zapošljavanja i ograničenu dostupnost kvalificirane radne snage, ali istodobno postoji potencijal za bolje korištenje lokalnog stanovništva kroz ciljane mjere zapošljavanja i osposobljavanja.

KONKURENCIJA

Općina Kostrena smještena je u neposrednoj blizini više turistički aktivnih destinacija Kvarnera, uključujući obalne destinacije Bakar i Kraljevica, te općine Viškovo, Jelenje i Čavle te grad Kastav u zaleđu. Takav položaj omogućuje Kostreni funkcionalnu povezanost s okruženjem, ali istodobno stvara i konkurentski pritisak, osobito u segmentima odmorišnog, aktivnog i manifestacijskog turizma.

Turistička ponuda Kostrene temelji se prvenstveno na odmorišnom boravku uz more, aktivnom turizmu (šetnje, rekreacija, boravak na otvorenom) te kraćim posjetima motiviranim manifestacijama. Kod definiranja konkurencije Kostreni kriteriji su bili sličnost proizvoda, smještajnih kapaciteta, profila gostiju i prometne dostupnosti uz fokus na primorsko-goransku regiju. Direktna konkurencija odnosi se na destinacije sa sličnim proizvodima i uslugama koje ciljaju sličnu ciljnu skupinu turista. U tom kontekstu, Bakar i Kraljevica predstavljaju izravnu konkurenciju tj. turističke destinacije sličnog profila koje su u cjelini svoje ponude konkurencija Kostreni. Međutim, Bakar i Kraljevica imaju puno jaču kulturnu ponudu jer imaju staru jezgru i ostavštinu Frankopana, pa im u tom dijelu Kostrena nije direktna konkurencija. Općine Viškovo, Jelenje i Čavle te grad Kastav predstavljaju konkurenciju u segmentu aktivnog i rekreacijskog turizma.

• Bakar i Kraljevica natječu se s Kostrenom u cjelovitom turističkom proizvodu, uključujući smještaj uz more, odmorišni boravak, šetnice, manifestacije, kao i u dijelu aktivnog turizma
• Viškovo, Jelenje, Čavle i Kastav konkuriraju Kostreni prvenstveno u segmentu aktivnog turizma, rekreacije u prirodi i kraćih, dnevnih boravaka, oslanjajući se na svoje prirodne i sportske resurse.

Svaka od navedenih destinacija ima jasno izražene elemente prepoznatljivosti:
• Kostrena – odmorišni boravak uz more, šetnice, plaže, aktivni odmor i lokalne manifestacije, baština pomorstva
• Bakar – povijesna urbana jezgra, baština pomorstva, mirniji boravak uz more i kulturno-povijesni sadržaji te aktivan odmor
• Kraljevica – veći smještajni kapaciteti, kombinacija kamping, hotelskog i odmarališnog smještaja, kulturni turizam
• Viškovo – aktivni odmor i manifestacije povezane s lokalnom tradicijom
• Jelenje – outdoor aktivnosti i boravak u prirodnom, mirnijem okruženju
• Čavle – sportski i rekreacijski turizam
• Kastav -povijesne zidine i kameni grad, rekreacijski, gastro i kulturni turizam

Destinacija	Broj kreveta	Dolasci	Noćenja	Prosječna duljina boravka	Popunjenost
Kostrena	1.019	18.326	82.093	4,5	22 %
Bakar	403	4.271	28.365	6,6	19 %
Kraljevica	2.669	47.889	194.697	4	20 %
Viškovo	470	4.079	23.240	5,7	14 %
Jelenje	183	2.606	9.543	3,7	14 %
Čavle	420	5.186	14.123	2,7	9 %
Kastav	850	9.573	40.451	4,2	13 %

Tablica 6. Konkurencija u 2024.

U 2024. godini, Kraljevica raspolaže najvećim smještajnim kapacitetom među promatranim destinacijama. Kraljevica ima smještajni kapacitet koji je 160 % veći od Kostrene, a značajno odudara veličinom od svih ostalih promatranih destinacija. Stoga ne iznenađuje da Kraljevica ima i daleko najveći broj dolazaka i noćenja. Prosječna duljina boravka iznosi 4 dana, uz popunjenost kapaciteta od 20 %. Kraljevica je destinacija s hotelskim smještajem u Uvali Scott, manjem hotelu Kraljevica i dva kampa, po čemu se razlikuje od ostalih destinacija koje nemaju niti kamp niti značajnije hotelske kapacitete.

Kostrena se među ovim destinacijama ističe najboljom popunjenošću (22 %) uz srednju prosječnu duljinu boravka od 4,5 dana, što upućuje na stabilan odmorišni boravak.

Bakar ostvaruje manji obujam turističkog prometa, ali se izdvaja najduljom prosječnom duljinom boravka (6,6 dana), što ukazuje na mirniji tip odmora i dulje zadržavanje gostiju.

Bakar, Kraljevica i Kastava imaju snažnije resurse od Kostrene za kulturni turizam i jaču kulturnu ponudu.

Viškovo, Jelenje i Čavle, destinacije koje nisu obalne, raspolažu manjim smještajnim kapacitetima i nižom popunjenošću, uz kraće prosječne boravke, osobito u Čavlima. Njihov turistički promet vezan je ponajprije uz aktivni, sportski i dnevni rekreacijski turizam.
Grad Kastav također nije obalna destinacija, ali ima dulji prosječni boravak od konkurencije u svojem neposrednom okruženju.

Analizirani podaci pokazuju da Kostrena ima jasno definiranu poziciju destinacije odmorišnog turizma sunca i mora, s naglašenim elementima aktivnog turizma (dnevni, izletnički, kao i dodatne aktivnosti kod boravišnog turizma) i manifestacija, uz relativno visoku iskorištenost kapaciteta u usporedbi s konkurentskim destinacijama.

IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ ANALIZI STANJA

Analiza stanja u Općini Kostrena pokazuje da se destinacija nalazi u jasno definiranoj razvojnoj niši odmorišnog i aktivnog turizma uz more, s naglašenom ulogom lokalnog stanovništva u korištenju turističkih resursa, dnevnih posjetitelja i gostiju na kraćem boravku. Prostorni položaj u neposrednoj blizini Rijeke snažno određuje karakter destinacije, njezinu dostupnost te strukturu potražnje.

Profil destinacije obilježen je kombinacijom obalnog prostora, dostupnog zaleđa i rekreacijske funkcije. Kostrena se ne razvija kao klasična turistička destinacija masovnog ljetnog turizma, već kao prostor boravka, odmora i rekreacije, koji podjednako koriste gosti i lokalno stanovništvo kao i stanovništvo Rijeke. Takav karakter destinacije vidljiv je u strukturi turističkih proizvoda i resursa, koji su u velikoj mjeri vezani uz prirodne vrijednosti, šetnice, plaže, pješačke i biciklističke rute te sportsko-rekreacijsku infrastrukturu.

Turistički proizvodi i usluge u Kostreni dominantno su usmjereni na odmorišni boravak uz more, aktivni boravak na otvorenom i kraće posjete povezane s manifestacijama. Ponuda smještaja temelji se pretežito na privatnom smještaju, uz izostanak većih hotelskih kapaciteta, što uvelike određuje opseg turističkog prometa, ali i karakter gostiju. Ugostiteljska ponuda koncentrirana je uz obalni pojas i u funkciji je boravka uz more i šetnice, dok dodatni sadržaji imaju dopunsku ulogu u produljenju boravka i obogaćivanju iskustva.

Turistički resursi i atrakcije Kostrene uglavnom su vezani uz prostor i krajobraz: obalni pojas, uvale, plaže, vidikovce te povijesne i kulturne tragove povezane s pomorstvom. Riječ je o resursima koji ne generiraju masovne posjete, ali imaju visoku vrijednost za razvoj autentičnih, mirnijih oblika turizma i za cjelogodišnje korištenje prostora. Manifestacije imaju važnu ulogu u aktiviranju destinacije, ponajprije na lokalnoj i regionalnoj razini, te u jačanju identiteta i društvenog života.

Turistička i prometna infrastruktura Kostrene funkcionalno je povezana i u velikoj mjeri podupire postojeći turistički model. Kontinuirana obalna šetnica predstavlja ključnu infrastrukturnu okosnicu destinacije, omogućujući sigurno i ugodno kretanje uz more te povezivanje plaža, ugostiteljskih sadržaja i rekreacijskih točaka. Infrastruktura (pješačke i biciklističke staze, trim staze, sportsko-rekreacijski centri) nadopunjuje obalni doživljaj i jača profil Kostrene kao destinacije aktivnog odmora. Istodobno, izražena sezonalnost opterećenja (parkiranje, sanitarni čvorovi) upućuje na potrebu za pažljivim upravljanjem postojećim kapacitetima, uz izbjegavanje prekomjernih infrastrukturnih zahvata koji nisu opravdani izvan vršnog razdoblja.

Analiza digitalizacije pokazuje da Kostrena raspolaže digitalnom infrastrukturom i koristi digitalne kanale za informiranje i komunikaciju s posjetiteljima. Digitalni alati imaju informativnu i operativnu ulogu, a dijelom su razvijena i naprednija rješenja usmjerena na interpretaciju sadržaja i digitalnu podršku boravku u destinaciji. Postoji potencijal za daljnji razvoj digitalizacije, osobito u segmentima aktivnog turizma, šetnica i interpretacije lokalne

baštine.
Komunikacijske aktivnosti destinacije u najvećoj su mjeri oslonjene na digitalne kanale, prije svega web stranicu, društvene mreže i Google Business Profile. Komunikacija je funkcionalna, usmjerena na informiranje o događanjima i osnovnoj ponudi, te ostvaruje stabilan doseg lokalne i regionalne publike. Ograničeni budžeti i mali operativni tim uvjetuju selektivan pristup promociji, s naglaskom na manifestacije i zajedničke inicijative na razini riječkog prstena i Kvarnera.

Analiza ljudskih potencijala pokazuje da Kostrena raspolaže stabilnom lokalnom radnom bazom, ali da je turizam obilježen sezonalnošću zapošljavanja i ograničenom dostupnošću kvalificirane radne snage. Operativni kapaciteti Turističke zajednice su funkcionalni, dok je u turističkom sektoru izražena potreba za osnovnim zanimanjima (ugostiteljstvo i usluge). Dobna struktura nezaposlenih upućuje na potencijal za mjere prekvalifikacije i osposobljavanja, osobito u kontekstu aktivnog i cjelogodišnjeg turizma.

Analiza konkurentskog okruženja pokazuje da se Kostrena nalazi u okruženju nekoliko turistički aktivnih destinacija, pri čemu Bakar i Kraljevica predstavljaju izravnu konkurenciju u cjelovitom turističkom proizvodu, dok Viškovo, Jelenje, Čavle i Kastav konkuriraju Kostreni ponajprije u segmentu aktivnog i rekreacijskog turizma. U usporedbi s konkurencijom, Kostrena se izdvaja relativno višom popunjenošću smještajnih kapaciteta i stabilnim prosječnim trajanjem boravka, što upućuje na jasno profiliranu potražnju i stabilan odmorišni karakter destinacije.

Zaključno, analiza stanja pokazuje da Kostrena ima jasno definiran identitet destinacije odmorišnog turizma uz more s naglašenim elementima aktivnog boravka i lokalnih manifestacija. Prednosti destinacije proizlaze iz kvalitete prostora, dostupnosti, funkcionalne infrastrukture i stabilne lokalne baze korisnika, dok su glavni izazovi vezani uz ograničene kapacitete, sezonalnost i potrebu za pažljivim upravljanjem rastom turističkog prometa. Takvo stanje predstavlja dobru osnovu za daljnje planiranje razvoja, s naglaskom na očuvanje prostora, kvalitetu boravka i uravnotežen odnos turizma i svakodnevnog života lokalne zajednice.

POTENCIJAL ZA RAZVOJ I PODIZANJE KVALITETE TURISTIČKIH PROIZVODA

U ovome se poglavlju razmatra potencijal daljnjeg razvoja i podizanja kvalitete turističkih proizvoda u Kostreni, polazeći od već analiziranih elemenata: profila destinacije, resursa i atrakcija, turističkih proizvoda i usluga, infrastrukture, digitalizacije, komunikacijskih aktivnosti, pristupačnosti, ljudskih potencijala te konkurentskog okruženja. Kostrena je obalna destinacija izrazito plavo-zelenog karaktera, s kontinuiranim obalnim doživljajem (šetnica, uvale i plaže), atraktivnim podmorjem te rekreacijskim sadržajima zaleđa. Blizina Rijeke snažno određuje potražnju – uz boravišne goste, značajan dio korisnika čine dnevni posjetitelji i lokalno stanovništvo. Razvoj turističkih proizvoda zato treba istodobno jačati doživljaj i kvalitetu boravka gostiju te čuvati kvalitetu života zajednice, uz upravljanje vršnim opterećenjima (osobito u ljetnim mjesecima).

Turistički promet i tržišno pozicioniranje

Trenutačno stanje:

• Kostrena je u 2025. Godini raspolagala s 1.223 kreveta te je ostvarila 19.049 dolazaka i 82.604 noćenja.

• Prosječna duljina boravka u 2025. iznosi 4,3 noći, a popunjenost kapaciteta bila je 20 %.

• Karakter potražnje je odmorišni i rekreacijski, uz značajnu komponentu kratkih i dnevnih posjeta povezanih s obalom, šetnicom i manifestacijama.

Potencijal:

• Produljenje sezone kroz daljnji razvoj aktivnih i doživljajnih programa u pred i posezoni (vođene šetnje, tematske ture, biciklizam i ronjenje, manja događanja)

• Povećanje potrošnje po gostu kroz kombinirane pakete (more + aktivan turizam + gastronomija) i preporuke sadržaja kroz digitalne kanale

• Razvoj proizvoda za ciljane skupine: obitelji, aktivni gosti, cikloturisti, ronioci, „city-break“ posjetitelji koji borave u Rijeci ili na Kvarneru.

• Upravljanje vršnim opterećenjem u srpnju i kolovozu (parkiranje, sanitarni čvorovi, gužve na pristupima moru) kroz operativne mjere i usmjeravanje posjetitelja na više točaka obale i zaleđa.

Smještajni kapaciteti i kvaliteta smještajne ponude

Trenutačno stanje:

• Smještajna ponuda Kostrene oslanja se pretežito na privatni smještaj, uz izostanak većih hotelskih kapaciteta, što utječe na strukturu gostiju i dinamiku sezone

• U 2025. godini destinacija raspolaže s 1.223 kreveta

• Dominantni izazovi kvalitete povezani su s razinom kvalitete smještaja i njegove opremljenosti i specijalizacije smještaja te ograničenom prilagodbom smještaja potrebama aktivnog turizma (npr. biciklizma i ronjenja).

Potencijal:

- Podizanje kvalitete i modernizacija privatnog smještaja kroz jasne preporuke standarda i poticanje kategorizacije za nekategorizirane objekte
- Razvoj specijaliziranih smještajnih proizvoda: bike friendly, diver friendly, pet friendly smještaj
- Uvođenje dodatnih elemenata vrijednosti u smještaj: lokalne preporuke ruta, mini vodiči, welcome paketi s lokalnim proizvodima i slično
- Obnova objekta Boarding house Lucija važna je razvojna prilika.

KLJUČNI TURISTIČKI PROIZVODI

Turizam sunca i mora

Trenutačno stanje:

- Temeljni turistički proizvod Kostrene je odmorišni turizam sunca i mora
- Ugostiteljska ponuda koncentrirana je uz obalni pojas i izravno je vezana uz korištenje plaža i šetnice
- Proizvod je izrazito sezonski i osjetljiv na vršna opterećenja infrastrukture u ljetnim mjesecima.

Potencijal:

- Podizanje kvalitete boravka kroz standardizirano uređenje plažne i obalne infrastrukture i održavanje plaža i šetnice (suncobrani, klupe, tuševi, koševi za otpad, WC-i).
- Unaprjeđenje signalizacije i informiranja posjetitelja
- Razvoj pristupačnih plaža za osobe s invaliditetom te unaprjeđenje postojećih plaža za kućne ljubimce
- Razvoj diferenciranog proizvoda uz more kroz zoniranje i raznolikost doživljaja (mirni, rekreativni, obiteljski i aktivni boravak).
- Produženje korištenja obale izvan glavne sezone kroz cjelogodišnje oblike boravka i mikro-doživljaje uz more
- Povezivanje proizvoda sunca i mora s aktivnim, doživljajnim i gastronomskim sadržajima radi povećanja ukupne vrijednosti boravka.
- Upravljanje posjetiteljima kroz informiranje o raspoloživosti parkiranja

Aktivni outdoor turizam

(šetnja, rekreacija, cikloturizam i ronjenje)

Trenutačno stanje:

- Kostrena raspolaže osnovnim resursima za razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma, uključujući obalne šetnice, pješačke i biciklističke staze te mogućnosti ronjenja
- Destinacija se postupno profilira kao prostor aktivnog odmora u kojem se boravak uz more prirodno nadovezuje na sadržaje zaleđa i podmorja
- Obalni pojas i kontinuirana šetnica čine temelj rekreativnih aktivnosti, dok zaleđe nudi trim stazu, pješačke i rekreacijske rute, biciklističke staze i vidikovce

- Kostrena je uključena u mrežu biciklističkih ruta riječkog prstena, uključujući MTB i cestovnu transverzalu, čime je povezana s okolnim destinacijama
- Postavljena je osnovna servisna infrastruktura za bicikliste u obliku stanice za popravak bicikala
- Podmorje Kostrene prepoznato je po atraktivnim ronilačkim mikro-lokacijama, među kojima se ističe lokalitet Zid
- Organizirani uroni i ronilački tečajevi dostupni su putem lokalnog ronilačkog centra.

Potencijal:

- Razvoj jasno strukturiranog outdoor proizvoda koji uključuje pješačenje, rekreaciju, biciklizam i ronjenje, s naglaskom na pred i posezonu
- Razvoj vođenih i tematskih programa (šetnje, rekreativni treninzi, biciklističke ture)
- Uvođenje i promocija standarda „bike friendly“ i „dive friendly“ u smještaju i ugostiteljstvu
- Daljnji razvoj digitalne interpretacije ruta, podmorja i sigurnosnih preporuka (karte, GPX tragovi, informativni sadržaji)
- Uređenje dodatnih šetnica i razvoj njihove infrastrukture
- Unaprjeđenje ronilačkog proizvoda
- Povezivanje aktivnog turizma s ostalim turističkim proizvodima destinacije, osobito gastronomijom.

Događanja

Trenutačno stanje:

- Događanja u Kostreni imaju prvenstveno lokalni i regionalni karakter te su važan element društvenog života i identiteta zajednice
- Manifestacije poput Maškara va Kostrene, Proljeća/Jesen u Kostreni i Kostrenskog leta kontinuirano se održavaju te privlače posjetitelje iz šireg riječkog područja
- Događanja trenutačno imaju ograničen doseg u smislu generiranja višednevnih boravaka, ali doprinose vidljivosti destinacije i povećanom broju jednodnevnih posjeta.

Potencijal:

- Uvođenje manjih outdoor i obiteljskih događanja u pred i posezoni, razvoj tematskih vikenda i kraćih programa za goste iz okruženja

- Razvoj događanja kao alata za jačanje turističke prepoznatljivosti Kostrene izvan lokalnog i regionalnog okvira, uz zadržavanje njihove ukorijenjenosti u lokalni identitet
- Postupno jačanje uloge događanja u produljenju turističke sezone
- Povezivanje događanja s ostalim turističkim proizvodima destinacije (aktivni i rekreacijski turizam, sunce i more, gastronomija) radi povećanja doživljajne vrijednosti boravka

Kultura i interpretacija identiteta

Trenutačno stanje:

- Kostrena raspolaže raznolikim kulturnim resursima koji obuhvaćaju arheološku baštinu, sakralne objekte, tradicijsku gradnju, Kuću kostrenskih pomoraca
- Arheološki lokaliteti su turistički slabo interpretirani
- Kulturni krajolik obilježen suhozidima, terasama i povijesnim putovima čini važan identitetski element prostora, ali postoji potencijal za značajnije turističko korištenje
- Nematerijalna kulturna baština, uključujući pomorsku tradiciju, običaje i lokalni izričaj, snažno je prisutna u životu zajednice i očuvana kroz događanja
- Kulturne ustanove (Centar kulture Kostrena i JU Narodna knjižnica Kostrena) osiguravaju kontinuitet kulturnih programa tijekom cijele godine
- Kulturni sadržaji i interpretacijski elementi postoje, ali nisu sustavno povezani u jedinstvenu i posjetiteljima jasno čitljivu kulturnu cjelinu

Potencijal:

- Razvoj kulturnog turizma temeljenog na povezivanju materijalne i nematerijalne baštine u prepoznatljiv i koherentan kulturni proizvod destinacije
- Unaprjeđenje turističke interpretacije arheoloških lokaliteta i kulturnog krajolika radi povećanja njihove vidljivosti
- Valorizacija kulturnog krajolika (suhozidi, terase, povijesni putovi) kao prostora doživljaja koji povezuje prirodne i kulturne elemente Kostrene
- Jačanje uloge nematerijalne baštine, osobito pomorske tradicije i lokalnih običaja, kao autentičnog sadržaja kulturne ponude
- Razvoj kulturnih sadržaja koji nadopunjuju odmorišni i aktivni boravak te doprinose produljenju sezone i većoj doživljajnoj vrijednosti boravka.

Gastronomski turizam

Trenutačno stanje:

- Gastronomija Kostrene temelji se na mediteranskoj kuhinji i namirnicama mora, uz prisutnost tradicionalnih recepata i lokalnih specifičnosti
- Kostrenska torta predstavlja gastronomski element i jestivi suvenir destinacije
- Ugostiteljska ponuda koncentrirana je uz obalni pojas, a potražnja je povećana tijekom ljetne sezone
- Gastronomska ponuda lokalnih jela postoji, ali trenutačno nije sustavno oblikovana kao samostalan turistički proizvod

Potencijal:

- Razvoj gastronomskog turizma kao dopunskog proizvoda koji povećava doživljajnu vrijednost odmorišnog i aktivnog boravka
- Jačanje identiteta lokalne kuhinje kroz povezivanje tradicionalnih recepata, suvremenih interpretacija i lokalnih namirnica
- Integracija gastronomije u manifestacije i tematske programe kao alat za produljenje sezone i povećanje potrošnje po gostu
- Povezivanje ugostiteljske ponude s aktivnim turizmom radi podizanja kvalitete doživljaja
- Razvoj prepoznatljivih gastronomskih elemenata destinacije (tematski jelovnici) kao dijela ukupnog doživljaja.

Turistička infrastruktura

Trenutačno stanje:

- Kontinuirana obalna šetnica predstavlja ključnu prostornu i funkcionalnu okosnicu destinacije te omogućuje povezivanje plaža, ugostiteljskih sadržaja i rekreacijskih točaka uz more
- Postojeća turistička infrastruktura u osnovi podupire model turizma sunca i mora i aktivnog turizma te omogućuje sigurno i ugodno korištenje prostora za lokalno stanovništvo i posjetitelje
- Infrastrukturni pritisci najizraženiji su u vršnim ljetnim mjesecima, osobito u segmentima parkiranja

- Izvan glavne sezone, postojeći infrastrukturni kapaciteti u pravilu zadovoljavaju potrebe korištenja prostora.

Potencijal**:**

- Razvoj sustavnog upravljanja posjetiteljima s ciljem smanjenja vršnih ljetnih opterećenja i očuvanja kvalitete boravka
- Unaprjeđenje odmorišnih i interpretacijskih točaka uz obalnu šetnicu kao elemenata koji povećavaju kvalitetu boravka
- Podizanje kvalitete boravka kroz standardizirano uređenje plažne i obalne infrastrukture i održavanje plaža i šetnice (suncobrani, klupe, tuševi, koševi za otpad, WC-i)
- Nastavak unaprjeđenja kvalitete mreže šetnica i staza.

Pristupačnost osobama s invaliditetom

Trenutačno stanje:

- Digitalna pristupačnost postoji, ali ne u cijelosti
- Fizička pristupačnost: zgrade Općine Kostrena i Turističke zajednice trenutačno nemaju osigurane prilagođene ulaze
- na području Kostrene nema plaže prilagođene osobama s invaliditetom; postoje parkirališna mjesta za osobe s invaliditetom.

Potencijal:

- Izrada kratkog audita pristupačnosti i određivanje prioriteta (obalni put, plaža/pristupi moru, javni WC, parkiranje
- Postupna prilagodba prioritetnih točaka i jasna komunikacija opsega prilagodbi
- Uključivanje pristupačnosti u standarde događanja i u plan digitalne interpretacije.

Digitalna infrastruktura

Trenutačno stanje:

- Digitalizacija ima informativnu i operativnu ulogu (web, društvene mreže i osnovne online informacije), uz prostor za daljnji razvoj rješenja koja unapređuju boravak i upravljanje posjetiteljima
- Područje Kostrene u velikoj je mjeri pokriveno mobilnom mrežom (4G/5G)
- Smještajni objekti u pravilu su prisutni na digitalnim platformama i kanalima prodaje, a online rezervacije su uobičajen oblik distribucije privatnog smještaja

Potencijal:

• Daljnji razvoj digitalne interpretacije (QR točke, vidikovce i ključne mikrolokacije; kratke audio priče)

• Sustavno objavljivanje karata i digitalnih tragova ruta (pješačkih i biciklističkih) te povezivanje s informacijama o sigurnosti, pravilima korištenja prostora i preporučenim točkama odmora

• Korištenje digitalnih alata za operativno upravljanje vršnim opterećenjima (informacije o parkiranju, preporuke alternativnih dolazaka i disperzija posjetitelja na više točaka).

Komunikacijske aktivnosti

Trenutačno stanje:

• Komunikacija TZ Kostrene prema javnosti dominantno se odvija putem digitalnih kanala – web stranice, društvenih mreža i e-mail newslettera, u izradi je nova web stranica

• Društvene mreže (Facebook i Instagram) glavni su operativni kanal za informiranje o događanjima, rekreacijskoj ponudi i aktualnostima u destinaciji

Potencijal:

• Razvoj sustavnog storytellinga o plavo-zelenom identitetu Kostrene (šetnica, uvale, podmorje, lokalne priče) kroz kratke formate i video sadržaje

• Ciljane kampanje za pred/posezonu (aktivni odmor, vikend u Kostreni) i nišne segmente (biciklizam, ronjenje)

• Povezivanje komunikacije s digitalnim vodičima ruta i sadržaja (karte, GPX, QR) uz poticanje korisničkog sadržaja.

ANALIZA ANKETE MEĐU STANOVNICIMA KOSTRENE – LJETO 2025.

Sažetak

Anketa među stanovnicima Kostrene provedena je na uzorku od 254 ispitanika, s ciljem uvida u stavove o kvaliteti života, učincima turizma i smjeru razvoja mjesta. Većina ispitanika ima stalno prebivalište u Kostreni i ondje živi dulje od deset godina, što pruža dobru osnovu za procjenu dugoročnih promjena.

Rezultati pokazuju da stanovnici prepoznaju i pozitivne i negativne učinke turizma. Turizam se češće doživljava kao doprinos održanju i unapređenju kvalitete života, dok se kao negativan učinak navodi problem odlaganja otpada te prometne gužve tijekom sezone. Većina ispitanika ne osjeća izražen stres niti gubitak kontrole povezan s turizmom.

Kada je riječ o smjeru razvoja turizma, prevladava neutralan stav, uz manji dio nezadovoljnih i manji dio zadovoljnih ispitanika.

Metodologija istraživanja

Anketa je provedena tijekom ljeta 2025. godine na uzorku od 254 stanovnika Kostrene. U analizu su uključeni ispitanici sa stalnim prebivalištem u Kostreni, koji su odgovarali na pitanja vezana uz percepciju kvalitete života, turizma i njegovog utjecaja na Kostrenu te načina kako doživljavaju smjer razvoja mjesta. Demografski dio upitnika obuhvatio je duljinu stanovanja u Kostreni, dob, spol, razinu obrazovanja i primanja kućanstva. Većina pitanja bila je strukturirana kroz višestupanjske odgovore (primjerice „veliki problem“, „mali problem“, „nije problem“, kao i skale zadovoljstva i učestalosti), što je omogućilo nijansiraniji uvid u stavove ispitanika. Rezultati su obrađeni i interpretirani deskriptivno, s ciljem prepoznavanja ključnih trendova i dominantnih percepcija.

Demografski profil stanovnika

Uzorak čine pretežito stanovnici koji su snažno vezani uz Kostrenu: 96 % ispitanika ima stalno prebivalište u Kostreni, a 79 % u Kostreni živi dulje od deset godina. Ovo upućuje na zaključak da se odgovori većinom temelje na dugoročnom iskustvu i dobrom poznavanju lokalnog konteksta. U spolnoj strukturi dominiraju žene, koje čine oko 60 % uzorka. Dobna struktura pokazuje da je više od tri četvrtine ispitanika u dobi između 36 i 65 godina, odnosno da je većina u uzorku radno aktivno stanovništvo. Obrazovna struktura uzorka ukazuje na to da 82 % ispitanika ima fakultet ili viši stupanj obrazovanja. Kada je riječ o mjesečnim primanjima kućanstva, najveći dio ispitanika tj. oko trećine navodi su im obiteljska primanja od dvije do četiri tisuće eura, dok 19 % ima prihode iznad pet tisuća eura. Ovdje treba imati na umu da 23 % ispitanika nije željelo odgovoriti na pitanje o primanjima. Napomena: primanja u anketi odnose se na ukupna primanja kućanstva (mogu uključivati više izvora prihoda i više članova koji zarađuju), te nisu izravno usporediva s pokazateljima poput prosječne neto plaće po zaposleniku ili dohotka po stanovniku.

Stavovi o kvaliteti života

Kada je riječ o kvaliteti života u Kostreni tijekom turističke sezone, rezultati upućuju na slojevitu, ali pretežno povoljnu sliku. Na pitanje o utjecaju turizma na kvalitetu života, oko 40 % ispitanika smatra da turizam pomaže u unapređenju kvalitete života, dok dodatni dio smatra da pomaže u njezinu održanju. Buka se većinom ne doživljava kao problem, dok su kod gužve na ulicama tijekom sezone stavovi nešto više podijeljeni. 42 % ispitanika gužvu ne smatra problemom, dok je 35 % doživljava kao manji, a 17 % kao veći problem. Učinak turizma na prikladnost javnog prostora lokalni stanovnici najčešće procjenjuje neutralno ili pozitivno. Općenito, turizam se percipira kao čimbenik koji u većini slučajeva ne narušava temeljnu kvalitetu života.

Stavovi o turističkom razvoju

Stavovi o razvoju turizma u Kostreni pokazuju određenu ambivalentnost, ali bez izražene polarizacije. Na razini općeg zadovoljstva razvojem turizma više od polovice ispitanika zauzima neutralan stav, dok je isti postotak (18 %) zadovoljan ili nezadovoljan. Većina ispitanika nema prihode od turizma. Percepcija utjecaja turizma na izgled Kostrene pozitivna je kod nešto više od polovice ispitanika. Utjecaj pretvaranja stanova i kuća u turističke apartmane i kuće za odmor najveći dio ispitanika doživljava neutralno, kao promjenu koja život ne čini ni lošijim ni boljim, no 38 % ispitanika to vidi kao loše. Kod procjene utjecaja turizma na duh mjesta i autentičnost oko četiri od deset ispitanika percipira pozitivan učinak, uz velik udio neutralnih stavova. Psihološki učinci turizma većinom nisu snažno izraženi. Samo 12 % stanovnika se zbog turizma osjećalo pod stresom ili bez kontrole.

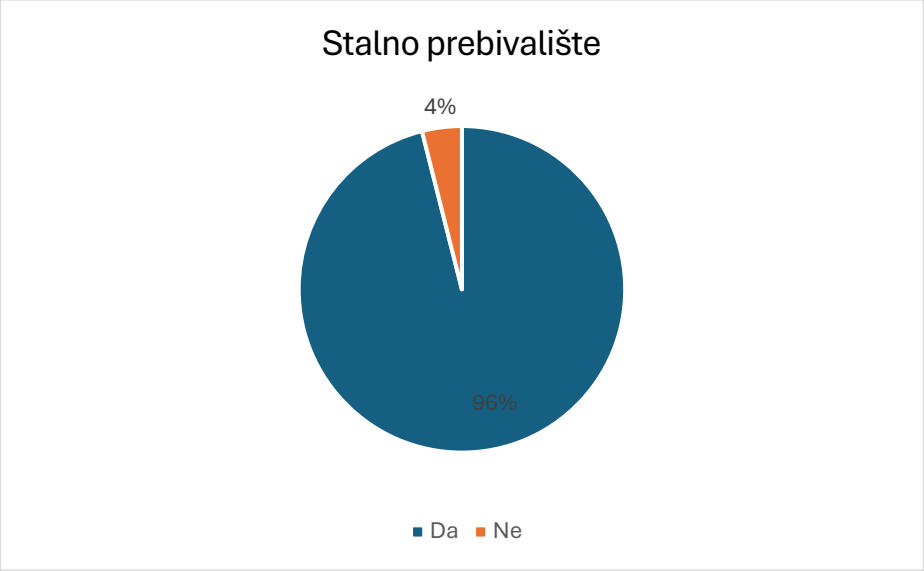
Stavovi o prometu i otpadu

Promet je jedno od područja u kojem se učinci turizma najjasnije prepoznaju kao problem. Kada pomisle na život u Kostreni tijekom turističke sezone, stanovnici često ističu promet kao izvor poteškoća. Čak 56 % ispitanika prometne gužve doživljava kao određeni problem. U usporedbi s bukom ili gužvama na javnim površinama, promet se češće prepoznaje kao izvor nezadovoljstva, što upućuje na to da povećani broj vozila i opterećenje cestovne mreže mogu utjecati na svakodnevno kretanje kroz mjesto. Najveći problem od turizma je otpad gdje 86 % ispitanika neprimjereno odlaganje otpada vidi kao problem. Promet i otpad se stoga nameću kao ključna područja u kojima je potrebno planirati mjere za ublažavanje negativnih učinaka turizma.

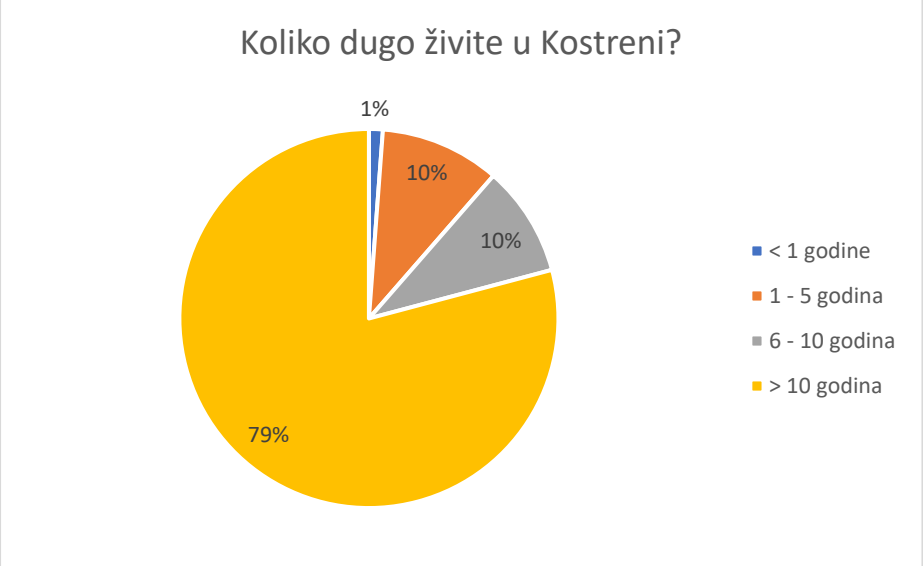
Stavovi o smjeru razvoja

Kada se sagleda cjelina odgovora, stanovnici Kostrene turizam doživljavaju kao proces s pozitivnim i negativnim učincima, pri čemu ukupna procjena češće naginje očuvanju ili poboljšanju kvalitete života nego njezinu narušavanju. U skladu s time, smjer budućeg razvoja turizma trebao bi biti uravnotežen: zadržati elemente koji se percipiraju povoljno (npr. opći doprinos kvaliteti života i pozitivan učinak na izgled mjesta), uz istodobno ciljano ublažavanje područja koja se češće prepoznaju kao problem (osobito prometne gužve, gužve tijekom sezone i učinke apartmanizacije), te jačati osjećaj da korist od turizma imaju i stanovnici, a ne samo posjetitelji.

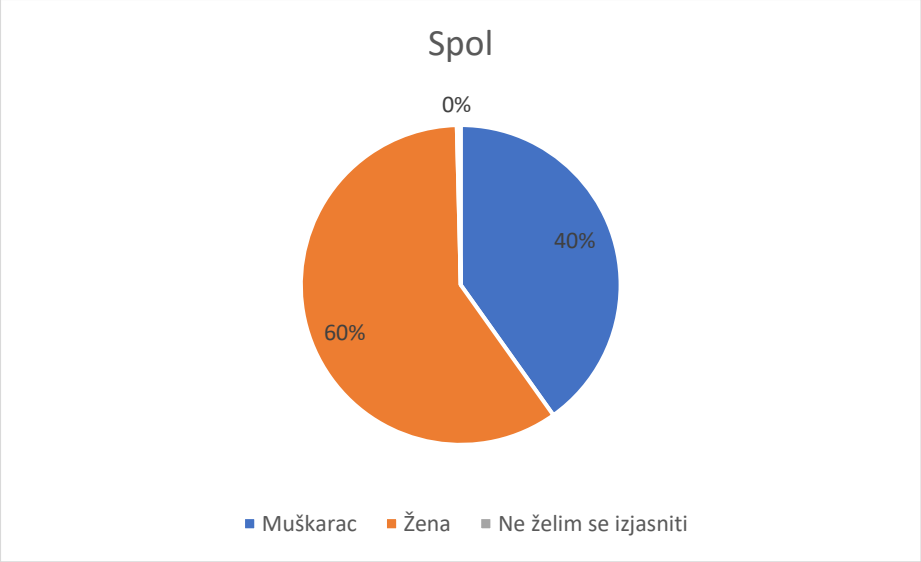
GRAFOVI

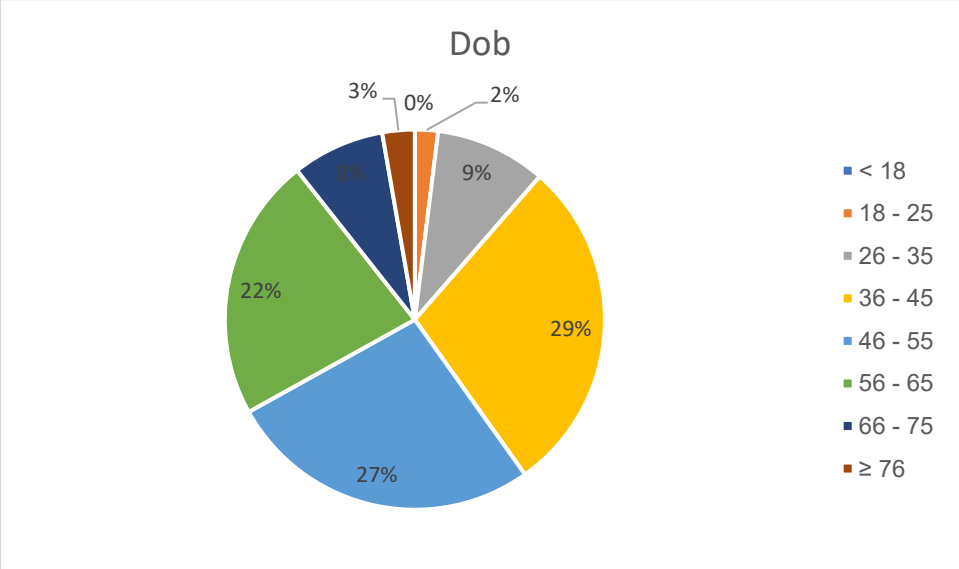
Graf 4. Stalno prebivalište u Kostreni

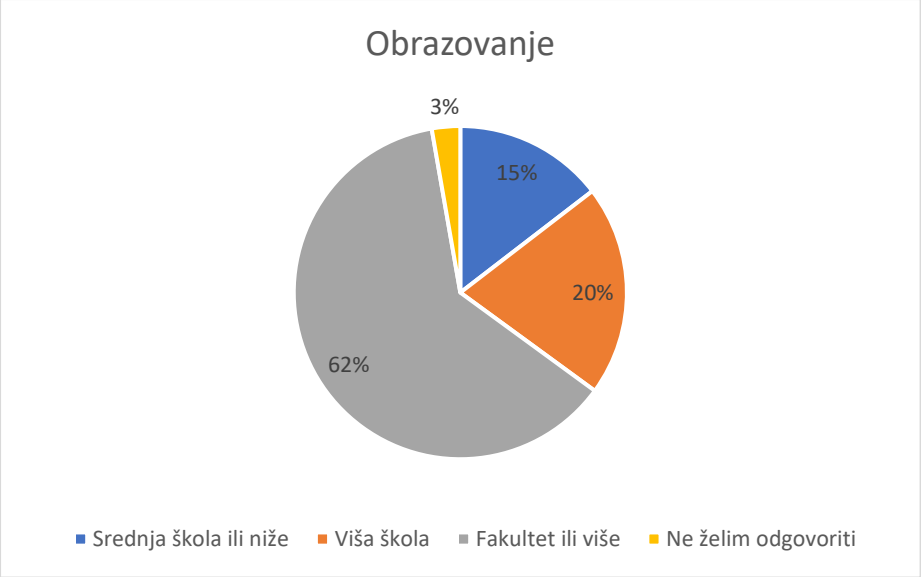
Graf 5. Duljina života u Kostreni

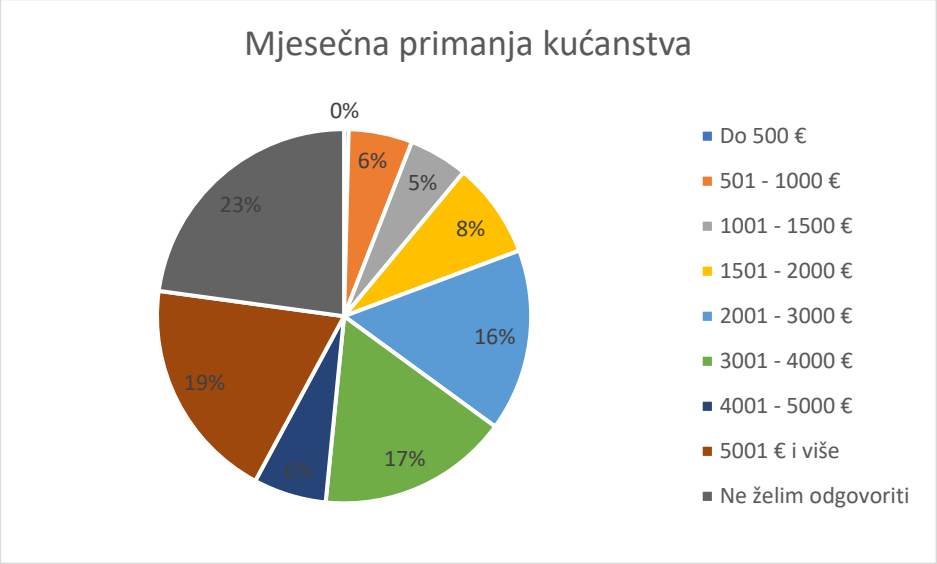
Graf 6. Spol ispitanika

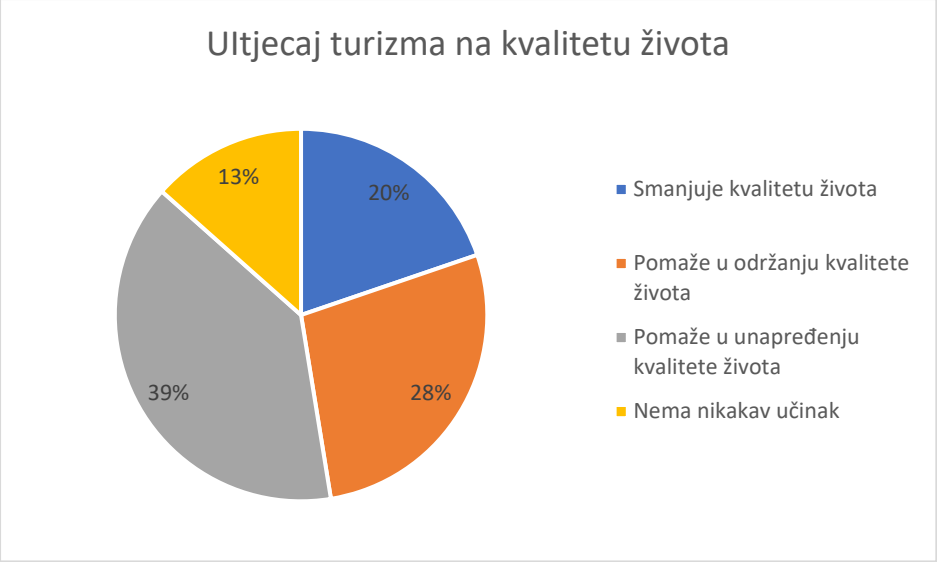
Graf 7. Dob ispitanika

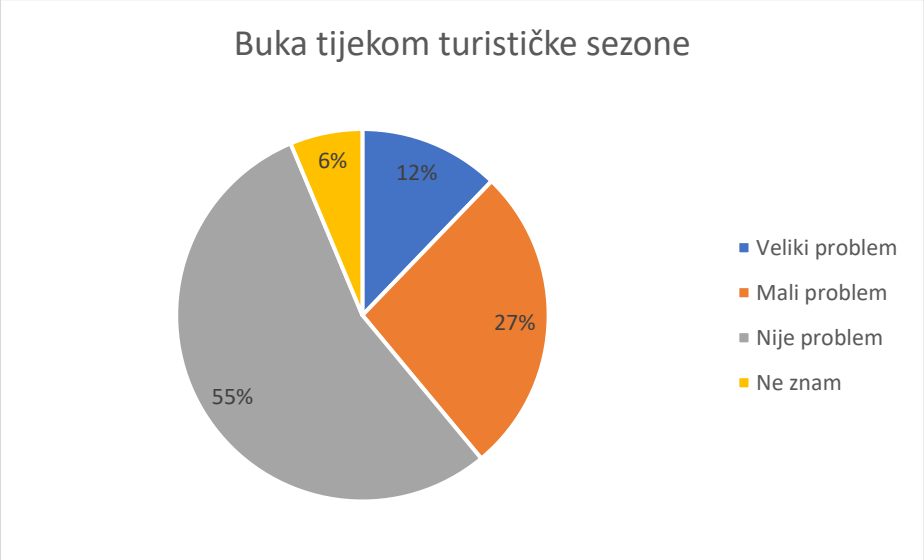
Graf 8. Obrazovanje ispitanika

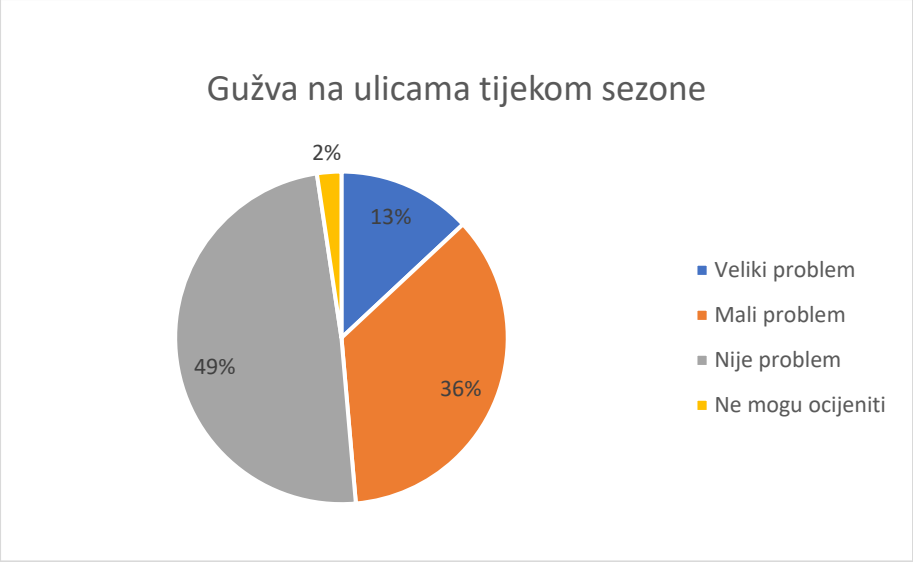
Graf 9. Mjesečna primanja kućanstva

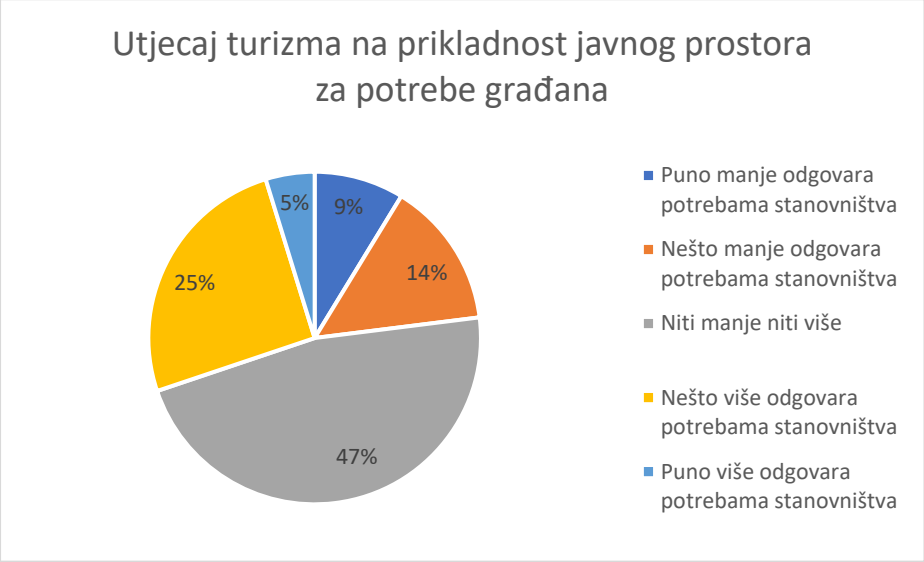
Graf 10. Utjecaj turizma na kvalitetu života

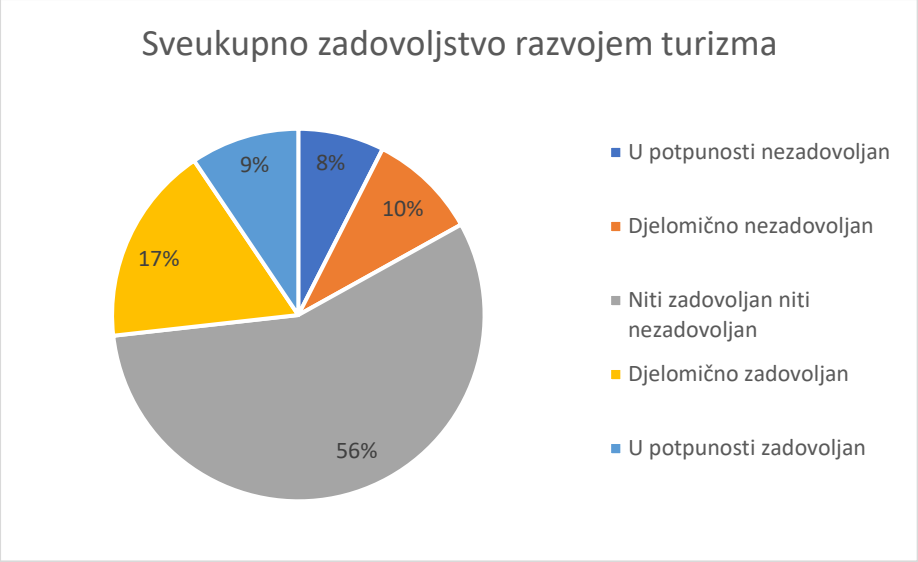
Graf 11. Buka tijekom turističke sezone

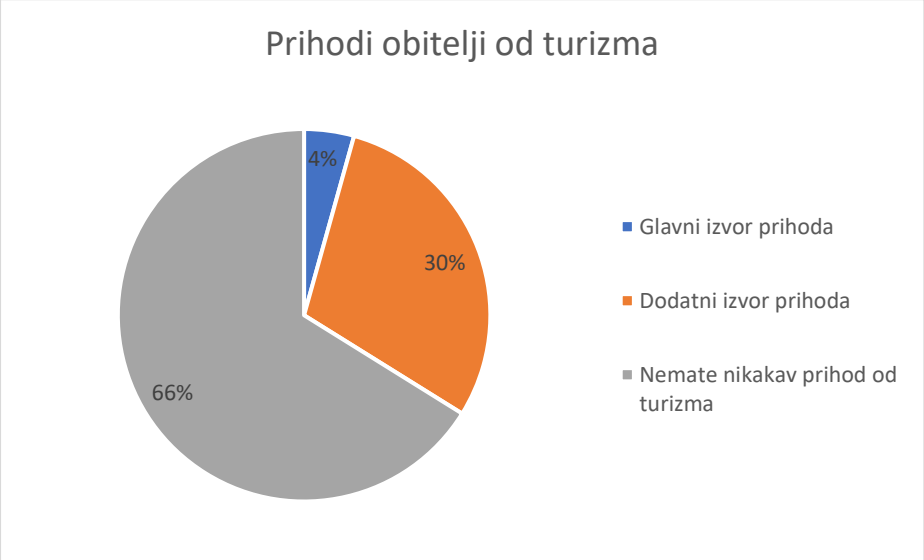
Graf 12. Gužva na ulicama tijekom sezone

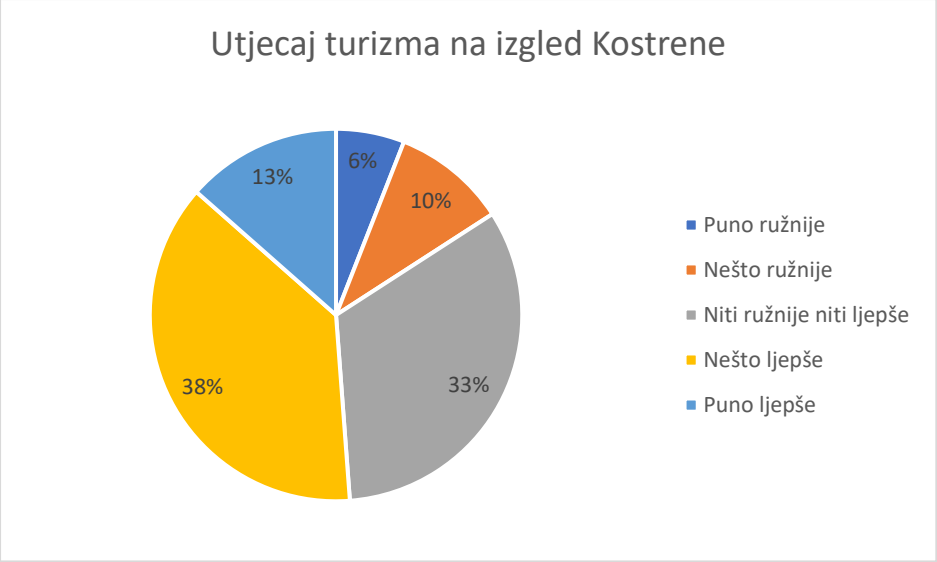
Graf 13. Utjecaj turizma na prikladnost javnog prostora potrebama građana

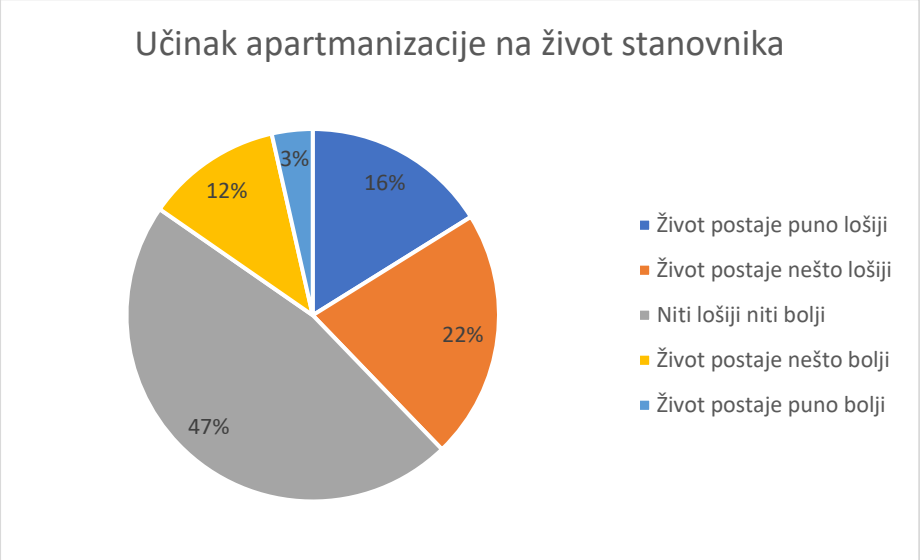
Graf 14. Sveukupno zadovoljstvo razvojem turizma

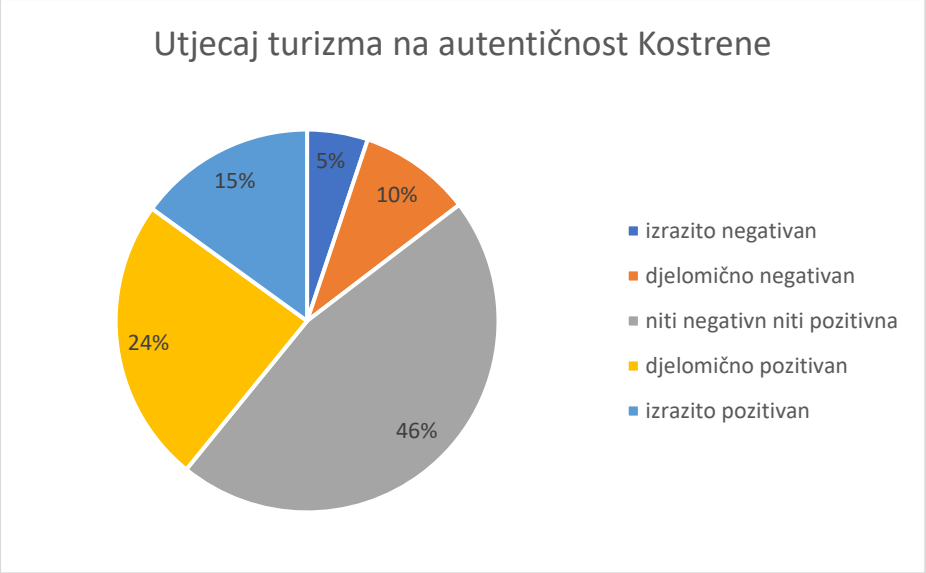
Graf 15. Prihodi obitelji od turizma

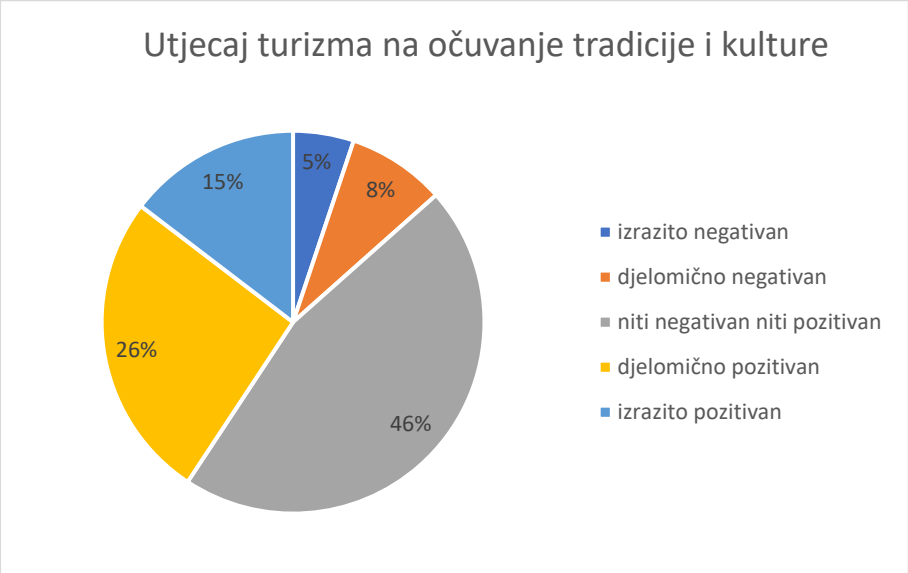
Graf 16. Utjecaj turizma na izgled Kostrene

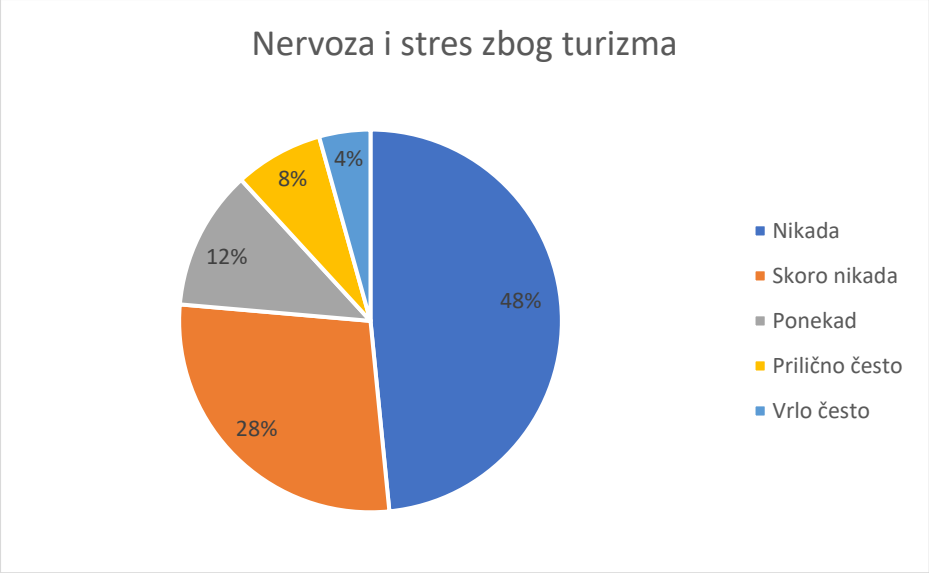
Graf 17. Učinak apartmanizacije na život stanovnika Kostrene

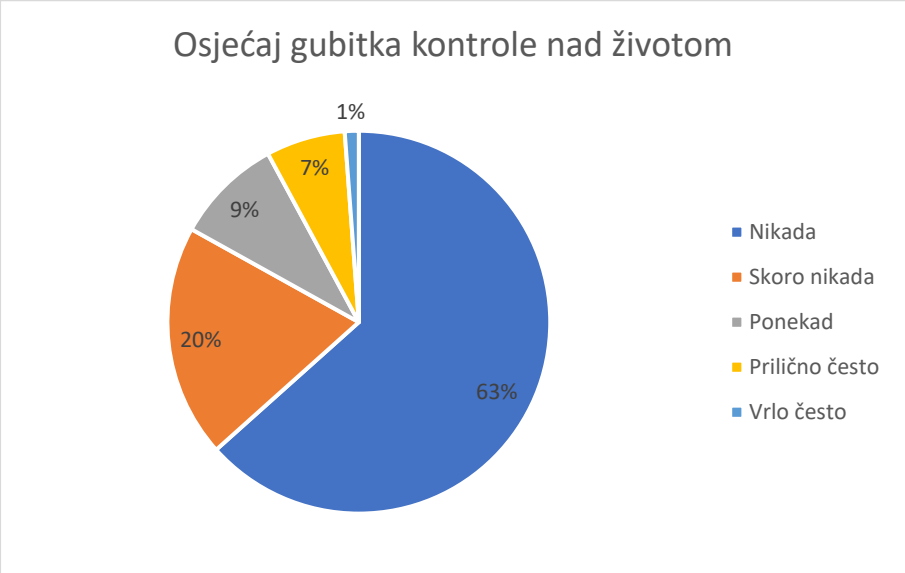
Graf 18. Utjecaj turizma na autentičnost Kostrene

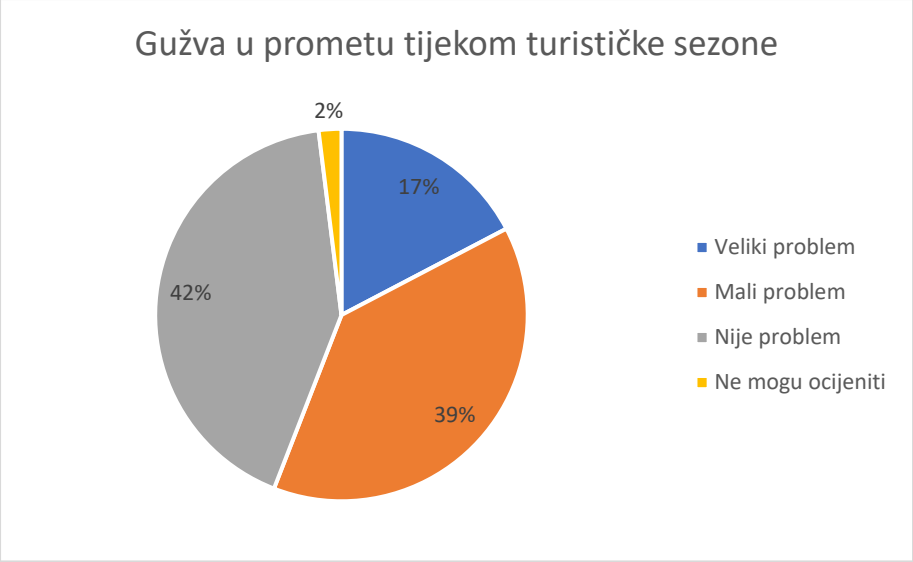
Graf 19. Utjecaj turizma na očuvanje tradicije i kulture

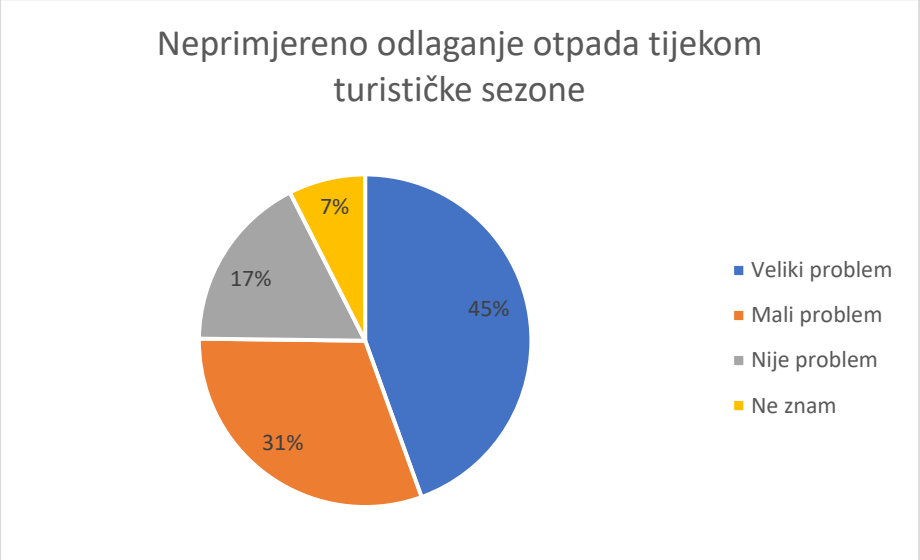
Graf 20. Stres uzrokovan turizmom

Graf 21. Osjećaj gubitka kontrole nad životom

Graf 22. Gužva u prometu tijekom sezone

Graf 23. Odlaganje otpada tijekom turističke sezone

POKAZATELJI ODRŽIVOSTI DESTINACIJE

U skladu s odredbama Zakona o turizmu te s Pravilnikom o pokazateljima za praćenje razvoja i održivosti turizma, ovaj Plan upravljanja destinacijom Kostrena temelji se na sustavnom mjerenju i praćenju održivosti destinacije. Pokazatelji održivosti služe kao zajednički jezik i upravljački kompas: omogućuju da na objektivan, usporediv i transparentan način pratimo kako turizam utječe na lokalno gospodarstvo, okoliš, društvo i kulturu, te koliko učinkovito upravljamo tim utjecajima. Za Kostrenu — općinu u neposrednom susjedstvu Rijeke, sa snažnim osloncem na kvalitetu života stanovnika i bogatom tradicijom — pokazatelji su ključni alat za usklađivanje svakodnevice zajednice s razvojem posjetiteljskih sadržaja.

U okviru Plana definiraju se obvezni pokazatelji propisani Pravilnikom te specifični utemeljeni na analizi početnog stanja i usklađeni s razvojnim smjerom Kostrene. Ovo će Kostreni omogućiti da pravodobno uoči rizike i prilike, postavi realne ciljeve i prati napredak kroz ciklus planiranja, provedbe i poboljšanja.

Metodološki okvir počiva na smjernicama i izračunima Ministarstva turizma i sporta, uz oslanjanje na standardizirane upitnike i sekundarne izvore podataka. Podatke prikupljaju i integriraju Turistička zajednica Općine Kostrena i nadležna tijela (statističke i administrativne baze, komunalna i javna poduzeća, obrazovne i kulturne ustanove), a redovita istraživanja stavova lokalnog stanovništva te zadovoljstva posjetitelja provode se prema nacionalno usklađenim instrumentima, radi usporedivosti na razini države.

Pokazatelji postaju temelj transparentnog upravljanja destinacijom: daju vjerodostojnu sliku stanja, pomažu postaviti pragove prihvatnih kapaciteta, usmjeravaju ulaganja i programe, te omogućuju da razvoj turizma u Kostreni ostane mjerljivo održiv — u korist stanovnika, turista i gospodarstva općine.

Redni broj	Pokazatelj	Vrijednost
1.	Broj turističkih noćenja na stotinu stalnih stanovnika u vrhu turističke sezone	14,98 (kolovoz, 2025.)
2.	Zadovoljstvo lokalnog stanovništva turizmom - Udio lokalnog stanovništva zadovoljnih turizmom u destinaciji u (%)	27 %
3.	Zadovoljstvo cjelokupnim boravkom u destinaciji - Indeks zadovoljstva u (%)	Nedovoljan broj ispitanika
	Neto spremnost na preporuku u (%)	Nedovoljan broj ispitanika
4.	Udio atrakcija (lokaliteta) pristupačnih osobama s invaliditetom	47 %
5.	Broj organiziranih turističkih ambulanti	0 (2025.)

Tablica 7. Pokazatelji društvenih aspekata održivosti

Redni broj	Pokazatelj	Vrijednost
6.	Omjer potrošnje vode po turističkom noćenju u odnosu na prosječnu potrošnju vode po stalnom stanovniku destinacije (izraženo po osobi i po noćenju)**	Vodovod nije dostavio podatke
7.	Omjer količine komunalnog otpada nastale po noćenju turista i količine otpada koje generira stanovništvo u destinaciji (tone)	-6,05
8.	Udio zaštićenih područja u destinaciji u ukupnoj površini destinacije (ukupno i pojedinačno po kategoriji zaštite)	Nema zaštićenih područja (2025.)
9.	Omjer potrošnje električne energije po turističkom noćenju u odnosu na potrošnju električne energije stalnog stanovništva destinacije u %	-158,81
10.	Uspostavljen sustav za prilagodbu klimatskim promjenama i procjenu rizika Omjer implementiranih aktivnosti i ukupnog broja aktivnosti	DA 53,8%

Tablica 8. Pokazatelji okolišnih aspekata održivosti

Redni broj	Pokazatelj	Vrijednost
11.	Ukupan broj dolazaka turista u mjesecu s najvećim opterećenjem	4057 (2025.)
12.	Prosječna duljina boravka turista u destinaciji	4,3 (2025.)
13.a	Ukupan broj zaposlenih u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	91 zaposlen prosječno mjesečno (2024.)
13.b	Prosjek broja zaposlenih u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane u odnosu na ukupan broj zaposlenih (%) (2023.)	Prosječno mjesečno 7,3 % (2025.)
14.	Poslovni prihod gospodarskih subjekata (obveznika poreza na dobit) u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	7.240.947 € (2023.)

Tablica 9. Pokazatelji ekonomskih aspekata održivosti

Redni broj	Pokazatelj	
15.	Identifikacija i klasifikacija turističkih atrakcija (kolovoz, 2025.)	▪ Zaštićena kulturna dobra – 1 (preventivno) + 2 zaštićena
16.	Status implementacije aktivnosti iz plana upravljanja destinacijom	Zaštićena prirodna područja: 0

Tablica 10. Pokazatelji upravljanja destinacijom

Redni broj	Pokazatelj	Vrijednost
17.	Broj ostvarenih noćenja u smještaju u destinaciji po hektaru izrađenog građevinskog područja JLS	432,9 (2025.)

Tablica 11. Pokazatelji prostornih aspekata održivosti

SWOT ANALIZA

SWOT analiza predstavlja analitički alat u planiranju razvoja destinacije jer omogućuje sustavno sagledavanje ključnih unutarnjih i vanjskih čimbenika koji utječu na upravljanje i pozicioniranje destinacije.

Analizom snaga (S) i slabosti (W) prepoznaju se unutarnje karakteristike prostora, resursa i turističke ponude, dok identifikacija prilika (O) i prijetnji (T) usmjerava razumijevanje šireg okruženja u kojem destinacija djeluje – tržišta, konkurencije, trendova i razvojnih izazova.

U okviru izrade Plana upravljanja destinacijom, SWOT analiza služi kao polazište za definiranje prioriteta i mjera te za usmjeravanje daljnjih analiza i aktivnosti. SWOT za destinaciju Kostrena izrađena je na temelju radioničkih radnih materijala.

Snage (Strengths)

- Dobar zemljopisni položaj (blizina Slo, It, Aust)
- Dobra prometna povezanost i blizina zračne luke
- Razvijenost općine i visoki standard
- Dobra komunalna i društvena infrastruktura
- Bogatstvo prirode
- Mirna i sigurna destinacija
- Blizina Rijeke, otoka Krka i Gorskog kotara
- Lako dostupne i atraktivne plaže i uvale
- Šetnica
- Kuća kostrenskih pomoraca
- Lokalna gastronomija
- Razvojni proračun

Slabosti (Weaknesses)

- Suprotstavljeni ciljevi velikih gospodarskih subjekata i turizma te ekologije
- Ograničena ponuda smještaja
- Loša hotelska ponuda
- Negativna percepcija destinacije zbog industrije (Urinj, Viktor Lenac)
- Nedostatak plažne infrastrukture (javni WC-i, dječja igrališta uz šetnicu)
- Nepostojanje centra i središnjeg trga (nema tržnice, suvenirnice)
- Nedovoljno parkirališta (samo srpanj/kolovoz)
- Mali broj OPG-ova s autohtonim proizvodima
- Slaba pokrivenost policijskim službenicima
- Problemi prometne sigurnosti

Prilike (Opportunities)

- Turistička valorizacija: pomorska tradicija, povijesni i kulturni sadržaj
- Razvoj rekreacijsko-sportskog turizma
- Daljnji razvoj biciklističkih staza i šetnica
- Revitalizacija trim staze (obnova)
- Uređenje vidikovca
- Cjelogodišnji turizam
- Organizirane i vođene ture
- Uređenje tematskih plaža (invalidi)
- Izgradnja turističke infrastrukture (plaže, WC, igrališta)
- Jačanje događanja izvan sezone
- Brodski prijevoz do otoka i Rijeke
- Promocija tradicionalnih suvenira
- Povećanje kvalitete smještajnih kapaciteta

Prijetnje (Threats)

- Ekološko onečišćenje, posebno mora
- Prekomjerna urbanizacija
- Blizina teške industrije u samoj destinaciji
- Utjecaj drugih industrija iz okruženja
- Globalni ratovi i epidemije
- Inflacija
- Brzi rast konkurencije

OPĆA NAČELA I CILJEVI TURIZMA

Turizam je važan za daljnji razvitak Kostrene, a lokalni dionici žele daljnji napredak turističke ponude i povećanje broja turista. Međutim trenutačna situacija pokazuje da turizam nije najznačajnija gospodarska grana ove općine. Na području Kostrene nalaze se vrlo značajne industrijske i energetske tvrtke: INA Rafinerije nafte Urinj, Brodogradilišta Viktor Lenac i Termoelektrana Rijeka. Iako ovi subjekti formalno nemaju sjedište u Kostreni, njihova prisutnost snažno utječe na lokalne prihode. Unatoč industrijskom karakteru, poduzetnička struktura Kostrene je izrazito mikro i mala, jer u tu kategoriju spadaju sva poduzeća registrirana u Kostreni. Struktura djelatnosti pokazuje da najveći udio imaju stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (22%), zatim trgovina (18%), prerađivačka industrija (14%) i građevinarstvo (13%). Uz to, značajnu ulogu imaju i informacijsko-komunikacijske djelatnosti (9%) te poslovanje s nekretninama (8%). Turizam sudjeluje s oko 15% prihoda poduzetnika.

Model razvoja turizma Kostrene ravnopravno uvažavaju i vrednuju ekonomski, socio-kulturni i ekološki doprinosi turizma. Model je usklađen sa strateško-planskim dokumentima iz područja turizma na regionalnoj razini (Plan razvoja turizma Primorsko-goranske županije do 2030. godine) i nacionalnoj razini (Strategija razvoja održivog turizma do 2030. godine) te aktualnim europskim politikama.
Pri tome se poštuju načela koja osiguravaju dugoročnu konkurentnost turizma, ali i njegovu pozitivnu interakciju sa zajednicom:

- Održivost - turizam mora doprinositi ravnoteži između gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i kvalitete života stanovnika. Razvoj se usmjerava prema smanjenju sezonalnosti, očuvanju prirodnih i kulturnih resursa te poticanju zelenih i energetski učinkovitih praksi.
- Kvaliteta - poticanje inovacija, digitalnih rješenja i kreativnih pristupa u promociji, interpretaciji i upravljanju destinacijom, uz stalno podizanje kvalitete smještaja, usluga i doživljaja.
- Pristupačnost - Kostrena se razvija kao inkluzivna destinacija u kojoj su turistički sadržaji, informacije i usluge dostupni svim skupinama, uključujući osobe s invaliditetom, starije osobe i obitelji s djecom.
- Uključivost – svi dionici, od lokalne samouprave i turističkih subjekata do udruga i građana, aktivno sudjeluju u planiranju i provedbi turističkih projekata. Turizam se razvija kao zajednička odgovornost i prilika za jačanje identiteta.

- Suradnja i povezanost – razvoj turizma Kostrene temelji se na suradnji s okolnim destinacijama (Rijeka, Bakar, Kraljevica, Viškovom, Jelenje, Čavle) kroz zajedničke projekte, rute i brendiranje regije.

Vizija razvoja turizma predstavlja pogled u budućnost koji počiva na raspoloživoj resursnoj osnovi relevantnoj za nastup na turističkom tržištu, općoj turističkoj percepciji destinacije te isticanju specifičnih, razlikovnih elemenata u odnosu na konkurenciju. Akcijskim planom razvoja turizma Općine Kostrena iz 2009. definirano je da je vizija Kostrene: "prostor za aktivni odmor, za sportaše i rekreativce, obitelji i poslovne partnere, na dohvat ruke".

Osnovni ciljevi razvoja turizma Općine Kostrene su:

1. Unapređivanje kvalitete i izvrsnosti
   Unapređivanje kvalitete i izvrsnosti turističke ponude usmjereno je na razvoj atraktivnih sadržaja, podizanje standarda smještaja i usluga te stvaranje cjelovitog doživljaja destinacije.
2. Jačanje održivog cjelogodišnjeg turizma
   Razvoj održivog cjelogodišnjeg turizma temelji se na uravnoteženom korištenju prostora i resursa, smanjenju sezonalnosti te poticanju sadržaja koji su privlačni tijekom cijele godine.
3. Jačanje konkurentnosti turizma
   Jačanje konkurentnosti turizma ostvaruje se kroz razvoj atrakcijske osnove i posebnih oblika turizma koji Kostrenu diferenciraju u odnosu na konkurentske destinacije.
4. Očuvanje i afirmacija lokalnog identiteta i baštine
   Očuvanje i afirmacija lokalnog identiteta i baštine usmjereni su na vrednovanje kulturnih, povijesnih i prirodnih posebnosti kao temelja autentičnog turističkog doživljaja.
5. Jačanje suradnje, koordinacije i kapaciteta dionika u turizmu
   Jačanje suradnje, koordinacije i kapaciteta dionika u turizmu podrazumijeva umrežavanje javnog, privatnog i civilnog sektora radi učinkovitijeg upravljanja razvojem destinacije.
6. Povećanje prepoznatljivosti i konkurentnosti destinacije
   Povećanje prepoznatljivosti i konkurentnosti destinacije temelji se na jasnom

pozicioniranju Kostrene, dosljednoj komunikaciji i vidljivosti na ciljnim turističkim tržištima.

OBLIKOVANJE STRATEŠKOG PRAVCA I PRIORITETA

U ovom poglavlju definira se strateški pravac razvoja destinacije i utvrđuju prioriteti koji usmjeravaju provedbu Plana u sljedećem razdoblju. Strateški pravac i prioriteti postavljeni su tako da podrže održiv, kvalitetan, uključiv i mjerljiv razvoj, uz transparentno upravljanje i jasno praćenje rezultata.

Polazište za odabir prioriteta čine nalazi sveobuhvatne analize stanja, izračun pokazatelja održivosti, kao i uvidi dobiveni kroz radionice s lokalnim dionicima i analizu stavova lokalnog stanovništva kroz anketu.

Pri definiranju prioriteta primijenjena su razvojna načela koja dugoročno usmjeravaju destinaciju: održivost, kvaliteta, pristupačnost, zadovoljstvo i sigurnost. Ta načela služe kao filter kojim se prepoznaju intervencije i projekti koji istodobno unaprjeđuju doživljaj posjetitelja i čuvaju resurse te kvalitetu života lokalne zajednice.

Uloga ovog poglavlja je povezati viziju s operativnim djelovanjem: vizija se razrađuje u ciljeve, ciljevi u prioritete, a prioriteti se zatim operacionaliziraju kroz mjere, aktivnosti i projekte. Time se osigurava holistički pristup koji integrira ekonomske, okolišne i sociokulturne aspekte razvoja te omogućuje provedbu i praćenje napretka.

Strateški pravac razvoja turizma Kostrene polazi od njezina snažnog obalnog identiteta i specifičnog položaja u neposrednoj blizini urbanog središta Rijeke, s ciljem pozicioniranja Kostrene kao destinacije kvalitetnog, cjelogodišnjeg boravka usmjerenog na rekreaciju, boravak u prirodi i autentična lokalna iskustva uz more. Takav strateški pravac usmjeren je na jasno definirane promjene u korištenju i upravljanju obalnim prostorom, s naglaskom na očuvanje njegove dostupnosti, krajobraznih vrijednosti i rekreacijske funkcije, uz istodobno unaprjeđenje kvalitete lokalne turističke ponude. U praksi to znači razvoj sadržaja i aktivnosti koji produžuju boravak posjetitelja, ali ne povećavaju pritisak na prostor te jačanje ponude koja je utemeljena na stvarnim resursima i svakodnevnom životu Kostrene. Razvoj turizma ne usmjerava se prema masovnim oblicima, već prema selektivnim, održivim i prostorno uravnoteženim oblicima koji poštuju nosivost prostora, unapređuju kvalitetu života lokalnog stanovništva te potiču aktivno uključivanje zajednice u oblikovanje i provedbu turističkog razvoja.

1. ODRŽIVO UPRAVLJANJE ODMORIŠNIM TURIZMOM MORA I SUNCA

Turizam sunca i mora temeljni je oblik turističkog boravka u Kostreni, no u postojećem modelu njegova se snaga očituje prije svega kroz visoku potražnju, a znatno manje kroz

osmišljeno upravljanje obalnim prostorom. Tijekom ljetnih mjeseci Kostrena je izrazito privlačna dnevnim posjetiteljima iz Rijeke i okolnog urbanog područja, pri čemu se obala intenzivno koristi, ali se većina plaža i uvala doživljava kao prostorno i sadržajno neutralna, bez jasne razlike u karakteru, razini ponude ili tipu boravka koji nude. Takav način korištenja rezultira snažnom sezonskom koncentracijom posjetitelja i pritiscima na promet, komunalnu infrastrukturu i obalni prostor, ali istodobno ograničava mogućnost podizanja kvalitete boravka i diferencijacije destinacije. Strateški pristup turizmu sunca i mora u Kostreni stoga ne polazi od povećanja intenziteta korištenja obale, već od aktivnog upravljanja doživljajem odmora kroz jasnije profiliranje pojedinih dijelova obale, definiranje njihove uloge i postupno podizanje razine osnovne ponude. Infrastrukturni izazovi povezani s turizmom mora i sunca u Kostreni pretežito su sezonskog karaktera te se strateški rješavaju kvalitetnijim upravljanjem postojećom infrastrukturom u razdobljima vršnog opterećenja. Cilj ovog prioriteta je uspostaviti ravnotežu između snažne potražnje i ograničenog prostora tako da se plaže razvijaju kao prepoznatljivi, uređeni i kvalitetni prostori boravka, koji istodobno omogućuju raznolikost doživljaja, bolju raspodjelu posjetitelja i višu razinu zadovoljstva. Time se turizam sunca i mora u Kostreni razvija u dugoročno održiv, upravljan i zajednici prihvatljiv oblik odmora uz more.

2. RAZVOJ AKTIVNOG TURIZMA

Aktivni i rekreacijski oblici turizma u Kostreni ne razvijaju se samo kao dodatna ponuda uz plaže, nego kao ključni mehanizam za produljenje i strukturiranje boravka. Njihova je uloga omogućiti da boravak u destinaciji ne završava s odlaskom s plaže, već da se prirodno nastavlja kroz kretanje, boravak u krajoliku i korištenje prostora izvan najužeg obalnog pojasa.

Iako Kostrena raspolaže nizom šetnica, staza i rekreacijskih sadržaja, oni trenutačno funkcioniraju uglavnom fragmentirano i bez jasne poveznice s odmorišnim turizmom mora i sunca. Strateški pristup ovom prioritetu usmjeren je na to da se ti sadržaji konceptualno povežu u cjelinu koja posjetitelju daje razlog da produži boravak tijekom dana, da ostane dulje u destinaciji ili da se vrati izvan glavne sezone. Razvoj aktivnih i rekreacijskih sadržaja prati se kroz digitalnu interpretaciju prostora, čime se omogućuje lakše snalaženje, samostalno korištenje sadržaja i bolje razumijevanje krajolika tijekom cijele godine.

Aktivni i rekreacijski turizam u Kostreni pritom ne teži stvaranju sportske destinacije niti povećanju intenziteta korištenja prostora. Njegova je svrha promjena obrasca boravka – od kratkog, jednokratnog korištenja obale prema raznovrsnijem, vremenski raspoređenom i uravnoteženom korištenju prostora, koje je usklađeno s prirodnim karakteristikama područja i svakodnevnim životom lokalne zajednice. Tako se ovaj oblik turizma pozicionira kao

strateški alat koji povezuje more, krajolik i boravak, jača cjelogodišnje korištenje prostora i pridonosi dugoročnoj održivosti turizma u Kostreni.

3. RAZVOJ KULTURNOG TURIZMA

Kulturna i baštinska osnova Kostrene usko je povezana s pomorstvom, brodogradnjom i dugotrajnim odnosom zajednice prema moru, a njezin turistički potencijal temelji se upravo na toj snažnoj identitetskoj povezanosti. Pomorska tradicija, arheološki lokaliteti, povijesne staze, sakralni objekti, nematerijalna baština i krajolik čine vrijednu resursnu osnovu. Dio tih sadržaja već je uključen u turističku ponudu, osobito kroz Kuću kostrenskih pomoraca, dok dio resursa još uvijek djeluje prvenstveno kao lokalna i identitetska vrijednost, gdje postoji prostor za dodatnu interpretaciju.

Strateški pristup kulturnom turizmu u Kostreni stoga ne polazi samo od interpretacije postojećih sadržaja, već i od preispitivanja mogućnosti njihove jače valorizacije i razvoja prema turistički razumljivim, dostupnim i međusobno povezanim atrakcijama. Cilj je postupna dogradnja kulturne resursne osnove kroz interpretaciju, uređenje i povezivanje s krajolikom i morem. Kulturni turizam u Kostreni razvija se kao nadogradnja za produljenje sezone, ali i kao element koji obogaćuje ukupni doživljaj boravka.

Budući da je kulturna baština već sastavni dio svakodnevnog krajolika i života zajednice, naglasak ovog prioriteta je na njezinu vidljivijem i smislenijem predstavljanju. Kulturni sadržaji tako ne djeluju kao izolirane atrakcije, već kao prepoznatljivi nositelji identiteta destinacije. Kulturni resursi predstavljaju se kroz suvremene, ali nenametljive oblike interpretacije, koji omogućuju razumijevanje povijesnih i prostorno-kulturnih slojeva destinacije. Time kulturni turizam u Kostreni dobiva jasnu razvojnu ulogu u oblikovanju cjelovitog, prepoznatljivog i dugoročno održivog turističkog doživljaja.

4. RAZVOJ GASTRONOMSKE PONUDE I DOŽIVLJAJA SVAKODNEVICE UZ MORE

Gastronomija i ugostiteljska ponuda u Kostreni imaju važnu, ali do sada nedovoljno artikuliranu ulogu u turističkom doživljaju destinacije. Iako su restorani, ugostiteljski objekti i lokalne kulinarske navike prisutni u svakodnevnom životu mjesta, postoji potencijal da snažnije oblikuju cjelovito iskustvo boravka. Gastronomija u Kostreni trenutačno uglavnom prati boravak uz more.

Strateški pristup ovom prioritetu usmjeren je na to da gastronomija u Kostreni ojača svoju ulogu aktivnog elementa produljenja boravka i poticanja ponovnih dolazaka, bez intenziviranja korištenja prostora. Cilj je dodatno razviti ponudu koja prirodno prati dnevni i

večernji boravak, potiče zadržavanje nakon plaže i rekreacije, privlači na ponovni dolazak te doprinosi stvaranju atmosfere mjesta.

Poseban naglasak stavlja se na jačanje prepoznatljivosti lokalne kuhinje, jednostavnosti i autentičnosti ponude. Tako se gastronomija koristi kao alat za podizanje vrijednosti posjeta i selektivno privlačenje posjetitelja veće potrošnje. Razvoj gastronomske ponude u Kostreni time dobiva jasnu stratešku ulogu: produbljivanje doživljaja boravka, poticanje ponovnih dolazaka i jačanje emocionalne veze s destinacijom.

5. RAZVOJ KVALITETNE SMJEŠTAJNE I USLUŽNE PONUDE

Razvoj smještajne i prateće turističke ponude u Kostreni polazi od činjenice da destinacija raspolaže prostorom i potencijalom za određeno povećanje smještajnih kapaciteta, dok je istodobno obalni prostor, osobito u ljetnim mjesecima, ograničen u pogledu prihvatnog kapaciteta kupača. Strateški izazov stoga nije gdje i koliko gostiju može boraviti, nego kako se njihov boravak strukturira i vremenski usmjerava.

U tom kontekstu, smještaj u Kostreni trebao bi se razvijati selektivno, s naglaskom na oblike boravka koji doprinose produženju sezone, višednevnom boravku i smanjenju ovisnosti o dnevnim posjetiteljima. Posebnu ulogu u tom procesu ima hotelski smještaj, koji u postojećoj strukturi predstavlja ključni, ali nedovoljno razvijen segment ponude.

Postojeći hotelski kapaciteti, ponajprije Boarding House Lucija, zahtijevaju značajnu modernizaciju i funkcionalnu prilagodbu kako bi mogli preuzeti ulogu nositelja kvalitetnog, cjelogodišnjeg boravka. Bez takvog iskoraka, mogućnosti promjene strukture potražnje i jačanja izvansezonskog turizma ostaju ograničene, bez obzira na razvoj drugih oblika smještaja.

Prateća ponuda i usluge treba se dodatno razvijati u smjeru tematskih i segmentiranih usluga s ciljem privlačenja gostiju u razdobljima izvan sezone, kada Kostrena ima kapacitet za boravak, a pritisak na obalni prostor je znatno manji.

Time se smještajna ponuda u Kostreni ne promatra kao dodatni izvor pritiska na plaže već kao instrument upravljanja potražnjom, usklađen s nosivošću obalnog prostora i dugoročnom održivošću destinacije.

6. DEFINIRANJE IDENTITETA I TRŽIŠNOG POZICIONIRANJA DESTINACIJE

Razvoj turizma u Kostreni ne može se dugoročno planirati bez jasno oblikovanog identiteta destinacije i aktivne uloge lokalne zajednice u njegovu stvaranju. S obzirom na snažan dnevni pritisak i blizinu velikog urbanog središta, Kostrena se u praksi često percipira kao funkcionalni prostor boravka, a ne kao destinacija s vlastitim karakterom.

Strateški pristup ovom prioritetu usmjeren je na izgradnju prepoznatljivog identiteta Kostrene kao odmorišne destinacije uz more, koji proizlazi iz lokalnog načina života, odnosa prema prostoru i vrijednosti zajednice. Lokalna zajednica pritom nije promatrana samo kao korisnik ili nositelj pojedinih aktivnosti, već kao ključni sudionik u definiranju smjera razvoja turizma i sadržaja koji predstavljaju destinaciju prema van.

Brendiranje Kostrene u tom kontekstu ne svodi se na vizualni identitet ili promotivne poruke, već na jasno artikuliranu priču o tome što Kostrena jest, kome je namijenjena i po čemu se razlikuje od okolnih obalnih i urbanih destinacija. Ovaj strateški prioritet stvara okvir u kojem se svi ostali prioriteti – od turizma mora i sunca do kulturne, gastronomske i smještajne ponude – povezuju u koherentnu cjelinu koja je razumljiva posjetiteljima i prihvatljiva lokalnoj zajednici.

IDENTIFICIRANJE CILJEVA RAZVOJA TURIZMA OPĆINE KOSTRENA

6.4. Identificiranje ciljeva razvoja turizma Općine Kostrena

U skladu s definiranim strateškim pravcem razvoja turizma Općine Kostrena te utvrđenim strateškim prioritetima, u ovom poglavlju definirani su ciljevi razvoja turizma za plansko razdoblje. Ciljevi proizlaze iz provedene analize stanja destinacije, identificiranih razvojnih potencijala i ograničenja, stavova lokalne zajednice te usporedbe s praksom i strukturom ciljeva u planovima upravljanja drugih usporedivih destinacija.

Ciljevi su definirani kao željeni razvojni ishodi. Oni predstavljaju poveznicu između strateških prioriteta i mjera i aktivnosti koje se razrađuju u nastavku Plana te usmjeravaju razvoj turizma prema kvaliteti, održivosti i upravljivosti destinacije.

Ciljevi za strateški prioritet 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca

1.A. Povećati kvalitetu boravka na plažama kroz jasnu organizaciju korištenja, sigurnosti i osnovnih standarda, bez povećanja intenziteta i kapaciteta korištenja prostora.

1.B. Smanjiti vršno sezonsko opterećenje prometa i komunalne infrastrukture povezane s korištenjem plaža

1.C. Razvoj obalne infrastrukture i izgradnja lučke infrastrukture

Ciljevi za strateški prioritet 2: Razvoj aktivnog turizma

2.A. Jačanje sportske infrastrukture

2.B. Dodatno unaprijediti mrežu staza u destinaciji

2.C. Poticati cjelogodišnje korištenje rekreacijskih sadržaja

2.D. Razviti "plavi" aktivni turizam korištenjem mora i podmorja

2.E. Aktivirati sportsku infrastrukturu za turističku predsezonu i postsezonu

Ciljevi za strateški prioritet 3: Razvoj kulturnog turizma

3.A. Daljnji razvoj interpretacije pomorske baštine kroz Kuću kostrenskih pomoraca.

3.B. Povezati kulturne i povijesne lokalitete i tradicijske elemente u krajoliku u interpretativne tematske cjeline.
3.C. Razvijati nematerijalnu baštinu Kostrene (običaji, govor, gastronomija i svakodnevica mjesta) kroz interpretaciju i uključivanje lokalne zajednice

Ciljevi za strateški prioritet 4: Razvoj gastronomske ponude i doživljaja svakodnevice uz more

4.A. Ojačati identitet gastronomske ponude Kostrene (lokalna kuhinja, jednostavnost i autentičnost)

4.B. Povezati gastronomiju s aktivnim i kulturnim sadržajima i razvijati gastro doživljaje

Ciljevi za strateški prioritet 5: Razvoj kvalitetne smještajne i uslužne ponude

5.A. Podizanje kvalitete smještaja

Ciljevi za strateški prioritet 6: Definiranje identiteta i tržišnog pozicioniranja destinacije

6.A. Uspostaviti jasan identitetski, tržišni i komunikacijski okvir destinacije

Definirani ciljevi jasno strukturiraju razvoj turizma Općine Kostrena kroz šest strateških prioriteta te omogućuju usmjeren prijelaz s analitičke na provedbenu razinu Plana. Njima se postavlja zajednički referentni okvir za daljnju razradu mjera i aktivnosti, pri čemu se naglasak stavlja na upravljanje prostornim pritiscima, kvalitetu boravka, promjenu strukture potražnje i dugoročnu prihvatljivost turizma za lokalnu zajednicu.

Na temelju ovako postavljenih ciljeva, u nastavku Plana razrađuju se konkretne mjere i aktivnosti koje omogućuju njihovu postupnu i provedivu realizaciju u planskom razdoblju.

MJERE I AKTIVNOSTI

Strateški prioritet 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca

Cilj 1.A.

Povećati kvalitetu boravka kroz jasnu organizaciju korištenja, sigurnosti i osnovnih standarda, bez povećanja intenziteta i kapaciteta korištenja prostora

1.A.1. Nadogradnja postojećeg Campmapa za plaže

- Nadogradnja sadržaja i QR info-točaka: kratki opisi plaža, opis tipičnih posjetitelja, najveća razdoblja gužvi

1.A.2. Početak Izgradnje pristupačne plaže za osobe s invaliditetom

- Početak realizacije projekta pristupačnosti plaže Spužvina za osobe s invaliditetom (sunčališni plato, aqualift, vertikalna podizna platforma itd). Plan njegovog dovršetka je izvan roka ovog Plana upravljanja

1.A.3. Početak rekonstrukcije plaže za pse Mikulova kava

- Formiranje dvije skupine platoa za sunčanje, u nekoliko razina, stube za pristup pasa i ljudi u more su zamišljene kao tribine i mjesto na kojem se ljudi i psi zadržavaju pri ulasku i izlasku iz mora. Tuševi za pse. Plan njegovog dovršetka je izvan roka ovog Plana upravljanja

1.A.4. Unapređenje elemenata komfora i kvalitete boravka na plaži

- Postupno povećanje dostupnosti hlada (prirodni ili nenametljivi elementi), unapređenje osnovnih boravišnih elemenata (klupe, odmorišta, tuševi gdje ih nema)

Cilj 1.B.

Smanjiti vršno sezonsko opterećenje prometa i komunalne infrastrukture povezane s korištenjem plaža

1.B.1. Uvođenje sustava rent-a-bike (električni bicikli) i promicanje alternativnih dolazaka na plaže

- nabava električnih bicikala i postavljanje potrebne infrastrukture na točkama preuzimanja/ostavljanja bicikala na parkinzima izvan najopterećenije obalne zone i uz same plaže

- poticanje dolaska pješice i biciklom kroz ciljanu kampanju “na plažu bez auta”, unaprjeđenje pješačkih i biciklističkih pravaca, ako je potrebno;
- integrirati informiranje posjetitelja o rent-a-bike u Campmap/QR kao i u druge digitalne i off-line kanale

1.B.2. Uspostava automatiziranog digitalnog sustava informiranja o orijentacijskoj popunjenosti parkirališta na prilazima Kostreni

- Nabava digitalnog programskog rješenja i informacijskih ploča za glavne prilaze Kostreni; uspostava sustava automatiziranih digitalnih informacija o orijentacijskoj popunjenosti (slobodno, djelomično popunjeno, popunjeno) utemeljenoj na temelju senzora za parkirališta Žurkovo, Nova voda i Kostrenka

Cilj 1.C.

Razvoj obalne infrastrukture i izgradnja lučke infrastrukture

1.C.1. Izrada dokumentacije rekonstrukcije obalne šetnice

- Izrada dokumentacije rekonstrukcija obalne šetnice uz proširenje s komunalnim opremanjem, hortikulturnim uređenjem i uređenjem plažnog pojasa od zgrade Jedriličarskog kluba Galeb u Žurkovu do Stare vode

1.C.2. Rekonstrukcija luke Žurkovo (luka otvorena za javni promet županijskog značaja)

- Planirano uređenje luke u Žurkovu uključuje izgradnju lukobrana kako bi se zaštitio lučki bazen, postavljanje plutajućih gatova s 270 vezova, uređenje obalne šetnice te platoa za dizalicu za brodove i istezališta za manje brodove.

Strateški prioritet 2: Razvoj aktivnog turizma

Cilj 2.A.

Jačanje sportske infrastrukture

2.A.1. Početak projekta sportsko-rekreacijskog kompleksa

- S obzirom na to da još nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi i s obzirom na kompleksnost i zahtjevnost samog projekta, plan njegovog dovršetka je izvan roka ovog Plana upravljanja
- Gradnja nogometnog igrališta, objekta za smještaj sportaša, restorana, fitness centra, podzemne garaže i ostalih sportskih sadržaja

Cilj 2.B.

Dodatno unaprijediti mrežu staza u destinaciji

2.B.1. Uređenje dodatnih povijesnih staza i njihovo infrastrukturno opremanje

- Uređenje povijesnih staza (Put bakarskih školana, Kapelica na Kalvariji)

2.B.2. Digitalna prezentacija tematskih staza kroz Campmap

- Uključivanje svih staza na Campmap

Cilj 2.C.

Poticati cjelogodišnje korištenje rekreacijskih sadržaja

2.C.1. Kreiranje vikend i dnevnih programa s aktivnim sadržajima

- TZO Kostrena kroz svoje informacijske kanale oblikuje i distribuira prijedloge dnevnih aktivnosti koji koriste postojeće staze i sadržaje kao dio višednevnog boravka

2.C.2. Razvoj i održavanje strukturiranih, ponovljivih rekreacijskih aktivnosti koje se nadovezuju na postojeće programe (npr. Dane nordijskog hodanja)

- Daljnji razvoj nordijskog hodanja, organizacija kraćih trail utrka, organizacija orijentacijskog trčanja ili trekkinga, promicanje aktivnosti prikladnih za različite dobne skupine. Cilj je daljnje poticanje cjelogodišnjeg korištenja staza.

Cilj 2.D.

Razviti "plavi" aktivni turizam uz poštovanje ograničenja morskog prostora

2.D.1. Suradnja s klubovima i operatorima u razvoju aktivnih programa:

- Podrška razvoju manjih, kontroliranih programa u suradnji s lokalnim dionicima
- Poštovanje nosivosti i osjetljivosti podmorskog prostora

Cilj 2.E.

Aktivirati sportsku infrastrukturu za turističku predsezonu i postsezonu

2.E.1. Obnova postojeće trim staze

- Mapiranje puteva, definiranje početka i kraja puta, obilježavanje značajnih vidikovaca, obnova staze. Za daljnji razvoj problem su neriješeni imovinsko-pravni odnosi

Strateški prioritet 3: Razvoj kulturnog turizma s osloncem na Kuću kostrenskih pomoraca

Cilj 3.A.

Daljnja valorizacija i suvremena interpretacija pomorske i maritimne baštine kao temeljnog identitetskog resursa Kostrene

3.A.1. Daljnji razvoj programa pomorske baštine u Kuću kostrenskih pomoraca

- Definiranje izložbi, svjedočanstava, obogaćivanje zbirke, obogaćivanje zbirke maketa

3.A.2. Projekt uređenja dvorišta Kuća kostrenskih pomoraca

- Projekt obuhvaća uređenje okoliša interpretacijskog centra kao njegova vanjskog nastavka, s prostorima za radionice, projekcije i okupljanja. Predviđeni su rekonstrukcija južnog prilaza, uređenje zelenih površina te popločenje sjevernog dijela, uz maksimalno očuvanje postojeće konfiguracije terena.

Cilj 3.B.

Povezati kulturne i povijesne lokalitete i tradicijske elemente u krajoliku u interpretativne tematske cjeline

3.B.1. Razvoj dvije interpretativne tematske cjeline (rute/šetnje)

- Definiranje tematskih cjelina (npr. tradicijski krajolik i putovi, tradicijska ruralna gradnja)

3.B.2. Digitalna i terenska interpretacija tematskih cjelina (arheološki lokaliteti, tradicijska ruralna gradnja, ruralni krajobrazni elementi)

- Izrada jednostavne digitalne karte s interpretacijskim točkama (QR) i pričama
- Minimalna terenska interpretacija (diskretne točke + QR)
- Kraće audio priče
- Fizička interpretacija na lokacijama
- Uključivanje tematskih cjelina u sve kanale informiranja (web/TZO Kostrena, QR na točkama, tiskani mini-leaflet za smještaj)

Cilj 3.C.

Daljnji razvoj nematerijalne baštinu (običaji, govor, svakodnevica mjesta) kroz interpretaciju i uključivanje zajednice

3.C.1. Program prikupljanja i strukturiranja lokalnih priča (usmena povijest i svakodnevica)

- Prikupljanje svjedočanstava (kratki intervjui) s lokalnim ljudima: more, rad, običaji, govor, svakodnevni život.
- Uspostava jednostavne arhive kojom upravlja kulturna ustanova
- Prikupljene priče koriste se kao interpretacijski sadržaj u kratkim audio i digitalnim formatima

3.C.2. Jača komunikacija postojećih malih formata nematerijalne baštine

- Komunikacija postojeći formata (npr. tradicijska jela/običaji, kratke interpretativne šetnje, večeri priča, male izložbe, radionice tradicije, tematska vodstva) prema turistima i građanima

Strateški prioritet 4: razvoj gastronomske ponude i doživljaja svakodnevice uz more

Cilj 4.A.

Ojačati identitet gastronomije (lokalno, jednostavno, autentično)

4.A.1 Dotisak Kostrenske kuharice

- postojeća kuharica predstavlja važnu podlogu za definiranje gastro identiteta
- Potrebno je napraviti dotisak

Cilj 4.B.

Povezati gastronomiju s aktivnim i kulturnim sadržajima i razvijati gastro doživljaje

4.B.1. Razvoj samostalnih i integriranih izvansezonskih gastro-doživljaja

- Program je usmjeren na razvoj izvansezonskih gastro-doživljaja koji se realiziraju samostalno ili u kombinaciji s postojećim rekreacijskim i kulturnim sadržajima Kostrene (šetnje, rute, kulturne lokacije i manja događanja). Gastronomija se oblikuje kao samostalan motiv dolaska ili kao prirodna nadopuna boravku. Aktivnosti uključuju tematske degustacije, interpretativne večeri i radionice tradicijskih jela, uz naglasak na autentičnosti, jednostavnosti i identitetu mjesta. Ili se programi organiziraju povezani s drugim aktivnostima, uz koordiniranu promociju kroz kanale TZO Kostrena.

Strateški prioritet 5: razvoj kvalitetne smještajne i uslužne ponude

Cilj 5.A.

Podizanje kvalitete smještaja

5.A.1 Edukacijski ciklus za iznajmljivače

- Nastaviti s organizacijom redovitih edukacija (online i uživo) o kvaliteti usluge, digitalnom marketingu, upravljanju rezervacijama, fotografiji smještaja, uređenju interijera, održivosti i standardima.

5.A.2. Unapređenje mini vodiča za vlasnike smještaja

- Unaprijediti postojeći mini vodič za vlasnike smještaja koji uključuje storytelling o Kostreni, kulturnoj i prirodnoj baštini te personalizirane doživljaje

Strateški prioritet 6: Definiranje identiteta i tržišnog pozicioniranja destinacije

Cilj 6.A.

Uspostaviti jasan identitetski, tržišni i komunikacijski okvir destinacije

6.A.1. Izrada i operativna primjena identitetske i brend platforme destinacije

- definirati hijerarhiju identiteta: ključne identitetske odrednice, vrijednosti i granice razvoja (što je temeljno, što je sekundarno, što je sporedno, što se ne koristi u turističkom kontekstu i što se ne želi razvijati i komunicirati)
- razraditi brend platformu destinacije tj. strateški okvir brenda (vrijednosti, osobnost, pozicioniranje, primarne i sekundarne ciljne skupine, ključne poruke, diferencijaciju, ton komunikacije)
- utvrditi komunikacijske standarde i objediniti ih u sažeti operativni dokument (smjernice za primjenu brenda) koji definira način predstavljanja destinacije i primjenu postojećeg vizualnog identiteta,
- uskladiti postojeće komunikacijske kanale s definiranim identitetom

6.A.2. Definiranje prioritetnih interpretacijskih tema i narativa kulturnog turizma Kostrene

- Definiranje 3–5 nosivih priča (npr. pomorci, uvale i život uz more, tradicijski elementi u krajoliku i slično) koje se kasnije prevode u interpretaciju.
- Odabir prioritetnih točaka za interpretaciju

PROJEKTI

Plan upravljanja destinacijom Općine Kostrena, osim strateških ciljeva, mjera i aktivnosti, obuhvaća i popis konkretnih projekata koji služe operativnoj provedbi Plana u razdoblju njegova važenja. Dio projekata su razrada prijedloga iz poglavlja Mjere i aktivnosti, a dio projekata su projekti posebnog značenja za razvoj destinacije. Riječ je o projektima koji, svaki u svom području, doprinose ostvarivanju ciljeva održivog razvoja turizma, unaprjeđenju kvalitete ponude, očuvanju resursa te poboljšanju kvalitete života lokalne zajednice.

Uloga projekata je osigurati kontinuitet razvoja destinacije kroz postupna poboljšanja infrastrukture, usluga, sadržaja, interpretacije baštine i upravljačkih procesa.

Za svaki projekt izrađena je zasebna projektna tablica koja definira osnovne elemente provedbe, uključujući opis projekta, doprinos pokazateljima održivosti, nositelje i partnere, okvirni vremenski horizont te potencijalne izvore financiranja. Takav pristup omogućuje jasnu preglednost, praćenje provedbe i prilagodbu projekata stvarnim kapacitetima i prioritetima destinacije. Popis projekata otvoren je dokument koji se, sukladno potrebama destinacije i mogućnostima financiranja, može nadopunjavati i ažurirati tijekom provedbe Plana, pri čemu će se voditi računa o načelima održivosti, uključivosti i ravnoteže između turističkog razvoja i interesa lokalne zajednice.

Projekti koji doprinose ostvarenju pokazatelja održivosti

IME PROJEKTA	**1.A.1. Nadogradnja postojećeg Campmapa za plaže**
OPIS	Nadogradnja sadržaja i QR info-točaka: kratki opisi plaža, opis tipičnih posjetitelja, najveća razdoblja gužvi
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja i stanovnika dostupnošću jasnih i pravodobnih informacija o obilježjima pojedinih plaža, njihovoj namjeni, sadržajima i očekivanim razdobljima najvećeg opterećenja. Projekt istodobno unapređuje sustav informiranja i upravljanja posjetiteljima te doprinosi očuvanju kvalitete života lokalnog stanovništva tijekom vršnih razdoblja turističke sezone.
DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKOG PRIORITETA I CILJA	Projekt doprinosi realizaciji 1. strateškog prioriteta Održivo upravljanje odmorišnim turizmom kao i realizaciji cilja 1.A: Povećati kvalitetu boravka na plažama kroz jasnu organizaciju korištenja, sigurnosti i osnovnih standarda, bez povećanja intenziteta i kapaciteta korištenja prostora.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, KD Kostrena, IT dobavljač
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Ažurirane QR info-točke za plaže

VRIJEDNOST	300 eura
VLASTITA SREDSTVA	300 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**1.A.4. Unapređenje elemenata komfora i kvalitete boravka na plaži**
OPIS	Postupno povećanje dostupnosti hlada (prirodni ili nenametljivi elementi), unapređenje osnovnih boravišnih elemenata (klupe, odmorišta, tuševi gdje ih nema), Podizanje kvalitete boravka na plažama i obalnim prostorima kroz povećanje dostupnosti hlada te unaprjeđenje osnovne boravišne infrastrukture za ugodnije, sigurnije i funkcionalnije korištenje prostora.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja i lokalnog stanovništva kvalitetom boravka na plažama. Povećanjem dostupnosti hlada te unaprjeđenjem osnovne boravišne infrastrukture podiže se razina komfora, sigurnosti i funkcionalnosti korištenja obalnog prostora. Time se poboljšava kvaliteta turističkog iskustva bez povećanja kapaciteta i intenziteta korištenja plaža te se pridonosi održivijem upravljanju najopterećenijim dijelovima obale.
DOPRINOS OSTVARENJU STRATEŠKOG PRIORITETA I CILJA	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca i Cilju 1.A: Uspostaviti plan upravljanja plažama kojim se definira način korištenja, profiliranje i organizacija boravka na plažama i uvalama, s ciljem ravnomjernijeg prostornog i vremenskog korištenja obalnog prostora. Unaprjeđenjem hlada i osnovne boravišne infrastrukture projekt pridonosi kvalitetnijem i funkcionalnijem uređenju plaža u skladu s njihovom namjenom i potrebama korisnika.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, TZO Kostrena, KD Kostrena
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Postavljeni elementi hlada i osnovna boravišna oprema
VRIJEDNOST	10.000 eura godišnje
VLASTITA SREDSTVA	10.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	DA

IME PROJEKTA	**1.B.1. Uvođenje sustava rent-a-bike (električni bicikli) i promicanje alternativnih načina dolazaka na plažu**
OPIS	Nabava električnih bicikala i postavljanje potrebne infrastrukture na točkama preuzimanja/ostavljanja bicikala na parkinzima izvan najopterećenije obalne zone i uz same plaže, poticanje dolaska pješice i biciklom kroz ciljanu kampanju "na plažu bez auta", unaprjeđenje pješačkih i biciklističkih pravaca; integrirati informiranje posjetitelja o rent-a-bike u Campmap/QR kao i u druge digitalne i off-line kanale
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi smanjenju prometnog i parkirališnog opterećenja obalne zone poticanjem dolaska na plaže pješice i biciklom. Uspostavom sustava električnih bicikala smanjuje se potreba za korištenjem osobnih automobila na kratkim lokalnim relacijama te se potiču održivi oblici mobilnosti. Time se doprinosi smanjenju prometnih gužvi i emisija, kvalitetnijem korištenju javnog prostora te većem zadovoljstvu lokalnog stanovništva i posjetitelja.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca te cilju smanjenja vršnog sezonskog opterećenja prometa i komunalne infrastrukture povezane s korištenjem plaža. Uvođenjem sustava električnih bicikala i poticanjem dolaska pješice i biciklom smanjuje se ovisnost o osobnim automobilima, rasterećuju prilazi i parkirališta uz obalu te potiče održiviji način kretanja posjetitelja unutar destinacije.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, TZO Kostrena, KD Kostrena
ROK	2028.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Uspostavljen sustav električnih bicikala i kampanja "Na plažu bez auta"
VRIJEDNOST	50.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	30.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**1.B.2. Uspostava automatiziranog digitalnog sustava informiranja o orijentacijskoj popunjenosti parkirališta na prilazima Kostreni**
OPIS	Nabava digitalnog programskog rješenja i informacijskih ploča za glavne prilaze Kostreni; uspostava sustava automatiziranih digitalnih informacija o orijentacijskoj

	popunjenosti (slobodno, djelomično popunjeno, popunjeno)
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOSTI	Projekt doprinosi smanjenju prometnog i parkirališnog opterećenja u vršnim razdobljima omogućavanjem pravodobnog informiranja posjetitelja o raspoloživosti parkirališnih kapaciteta. Time se smanjuje nepotrebno kruženje vozila, zadržavanje u prometu i pritisak na najopterećenije dijelove obalne zone. Projekt pridonosi učinkovitijem korištenju postojeće prometne infrastrukture, smanjenju emisija te većem zadovoljstvu lokalnog stanovništva i posjetitelja.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca te cilju smanjenja vršnog sezonskog opterećenja prometa i komunalne infrastrukture povezane s korištenjem plaža. Digitalno informiranje o popunjenosti parkirališta omogućuje bolje usmjeravanje prometnih tokova, smanjuje pritisak na prilaze obalnoj zoni i omogućuje učinkovitije upravljanje dolascima posjetitelja u razdobljima najvećeg opterećenja.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, TZO Kostrena, KD Kostrena
ROK	2029.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Uspostavljen sustav digitalnog informiranja o popunjenosti parkirališta
VRIJEDNOST	10.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	10.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**2.B.1. Uređenje dodatnih povijesnih staza i njihovo infrastrukturno opremanje**
OPIS	Uređenje povijesnih staza (Put bakarskih školani, Kapelica na Kalvariji). Unaprjeđenje dostupnosti, uređenosti i interpretacije povijesnih staza kao dijela kulturno-rekreacijske ponude Kostrene.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja kvalitetom i raznolikošću sadržaja u destinaciji te boljem korištenju postojećih kulturnih i rekreacijskih resursa. Uređenjem i infrastrukturnim opremanjem povijesnih staza povećava se njihova dostupnost i atraktivnost, potiče aktivno provođenje vremena izvan obalnog prostora te

	stvaraju dodatni sadržaji koji mogu pridonijeti duljem boravku posjetitelja u Kostreni. Projekt ujedno doprinosi provedbi aktivnosti Plana i kvalitetnijoj valorizaciji turističkih atrakcija.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma te cilju dodatnog unaprjeđenja mreže staza. Projekt povezuje postojeće šetnice, staze i rekreacijske sadržaje u funkcionalnu i prepoznatljivu mrežu koja nadopunjuje boravak uz more. Uređenjem povijesnih staza proširuje se ponuda aktivnosti izvan neposredne obalne zone, povezuju rekreacijski i kulturni sadržaji te stvaraju dodatni razlozi za dulji i sadržajniji boravak u destinaciji.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, planinarsko društvo
ROK	2028.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Uređene povijesne staze
VRIJEDNOST	7.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	2.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**2.B.2. Digitalna prezentacija tematskih staza kroz Campmap**
OPIS	Unaprjeđenje digitalne dostupnosti i vidljivosti svih staza kroz njihovo uključivanje u Campmap.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja boljom dostupnošću informacija o pješačkim i tematskim stazama te jednostavnijim planiranjem aktivnosti u destinaciji. Digitalna prezentacija staza potiče njihovo veće korištenje, doprinosi kvalitetnijem i sadržajnijem boravku te boljoj valorizaciji postojećih turističkih atrakcija. Posredno može pridonijeti i produljenju boravka posjetitelja u destinaciji.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma i Cilju 2.B: Dodatno unaprjeđenje mreže staza**.** Uključivanjem svih staza u Campmap povećava se njihova vidljivost i dostupnost posjetiteljima, olakšava njihovo korištenje te se postojeće staze povezuju u prepoznatljiviji sustav aktivnog i rekreacijskog boravka u Kostreni.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, TZO Kostrena, KD Kostrena, planinarsko društvo, sportske udruge

ROK	2029.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Sve staze uključene u Campmap
VRIJEDNOST	2.500 eura
VLASTITA SREDSTVA	500 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**2.C.1. Kreiranje vikend i dnevnih programa s aktivnim sadržajima**
OPIS	TZO Kostrena kroz svoje informacijske kanale oblikuje i distribuira prijedloge dnevnih aktivnosti koji koriste postojeće staze i sadržaje kao dio višednevnog boravka. Svrha projekta je poticanje duljeg boravka i aktivnog korištenja postojećih staza i sadržaja kroz prijedloge dnevnih aktivnosti.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja raznolikošću i kvalitetom sadržaja te potiče aktivnije korištenje postojećih staza i drugih rekreacijskih sadržaja. Oblikovanjem prijedloga dnevnih i vikend aktivnosti stvaraju se dodatni razlozi za dulji i sadržajniji boravak u Kostreni, čime se može pridonijeti povećanju prosječne duljine boravka i boljoj valorizaciji postojećih turističkih resursa.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma i Cilju 2.C Poticati cjelogodišnje korištenje rekreacijskih sadržaja**.** Kreiranjem dnevnih i vikend programa postojeće staze i rekreacijski sadržaji povezuju se u konkretne prijedloge aktivnosti, čime se potiče njihovo intenzivnije korištenje te dulji i sadržajniji boravak posjetitelja u destinaciji.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Kreirani prijedlozi dnevnih aktivnosti
VRIJEDNOST	500 eura
VLASTITA SREDSTVA	500 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**2.C.2. Razvoj i održavanje strukturiranih, ponovljivih rekreacijskih aktivnosti koje se nadovezuju na postojeće programe (npr. Dane nordijskog hodanja)**
OPIS	Daljnji razvoj nordijskog hodanja, organizacija kraćih trail utrka, organizacija orijentacijskog trčanja ili trekkinga, promicanje aktivnosti prikladnih za različite dobne skupine. Cilj je daljnje poticanje cjelogodišnjeg korištenja postojećih šetnica i staza.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja raznolikošću i kvalitetom rekreacijskih sadržaja te potiče cjelogodišnje korištenje postojećih šetnica i staza. Organizacijom ponovljivih aktivnosti izvan glavne ljetne sezone pridonosi ravnomjernijem vremenskom korištenju turističkih sadržaja, većoj atraktivnosti destinacije tijekom cijele godine i sadržajnijem boravku posjetitelja..
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma i Cilju 2.C, usmjerenom na cjelogodišnje korištenje rekreacijskih sadržaja. Razvojem nordijskog hodanja, trail utrka, trekkinga i srodnih aktivnosti projekt potiče redovito korištenje postojećih staza tijekom cijele godine, proširuje rekreacijsku ponudu Kostrene i smanjuje ovisnost aktivnog turizma o ljetnoj sezoni.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Realizirani rekreativni i sportski programi na stazama
VRIJEDNOST	3.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	3.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**2.D.1. Suradnja s klubovima i operatorima u razvoju aktivnih programa:**
OPIS	Podrška razvoju manjih, kontroliranih programa u suradnji s lokalnim dionicima Poštovanje nosivosti i osjetljivosti podmorskog prostora
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja raznolikošću aktivnih sadržaja te boljoj valorizaciji mora i podmorja kao turističkog resursa. Razvojem manjih i kontroliranih programa potiče se korištenje ronilačkih i drugih „plavih“ sadržaja uz istodobno očuvanje osjetljivosti morskog prostora. Projekt doprinosi održivom korištenju

	prirodnih resursa i razvoju kvalitetne ponude bez povećanja pritiska na podmorje.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma i Cilju 2.D: Razviti „plavi“ aktivni turizam korištenjem mora i podmorja**.** Suradnjom s klubovima i operatorima razvijaju se kontrolirani i kvalitetni programi ronjenja i drugih aktivnosti na moru, uz poštovanje nosivosti prostora, zaštitu podmorja i valorizaciju Podmorskog parka.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, klubovi
ROK	2026.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Realizirani kontrolirani programi vezani uz podmorje
VRIJEDNOST	1.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	1.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**2.E.1. Obnova postojeće trim staze**
OPIS	Mapiranje puteva, definiranje početka i kraja puta, obilježavanje značajnih vidikovaca, obnova staze. Za daljnji razvoj problem su neriješeni imovinsko-pravni odnosi.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva posjetitelja i lokalnog stanovništva kvalitetom i sigurnošću rekreacijskih sadržaja. Obnovom, jasnim označavanjem i mapiranjem trim staze povećava se dostupnost postojeće sportsko-rekreacijske infrastrukture, potiče aktivno korištenje prostora tijekom cijele godine te se postojeći resursi valoriziraju bez stvaranja dodatnog pritiska na prostor.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog i rekreacijskog turizma i Cilju 2.E, usmjerenom na aktiviranje postojeće sportske infrastrukture za rekreacijske i turističke programe. Obnovom trim staze povećavaju se sigurnost, funkcionalnost i atraktivnost postojeće infrastrukture te stvaraju bolji uvjeti za njezino cjelogodišnje korištenje od strane lokalnog stanovništva i posjetitelja.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina Kostrena, TZO Kostrena
ROK	2028.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Mapirana i obnovljena staza s označenim vidikovcima
VRIJEDNOST	20.000 eura

VLASTITA SREDSTVA	10.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**3.A.1. Daljnji razvoj programa pomorske baštine u Kuću kostrenskih pomoraca**
OPIS	Definiranje izložbi, svjedočanstava, obogaćivanje zbirke, obogaćivanje zbirke maketa.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi očuvanju, interpretaciji i većoj vidljivosti pomorske baštine Kostrene te povećanju kvalitete kulturne ponude destinacije. Obogaćivanjem zbirke, izložbi i svjedočanstava jača se autentičnost turističkog doživljaja, povećava atraktivnost Kuće kostrenskih pomoraca te se doprinosi većem zadovoljstvu posjetitelja i boljoj valorizaciji postojećih turističkih atrakcija.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 3: Razvoj kulturnog turizma i Cilju 3.A: Daljnji razvoj interpretacije pomorske baštine kroz Kuću kostrenskih pomoraca. Daljnjim razvojem sadržaja Kuće kostrenskih pomoraca jača se interpretacija pomorske baštine, čuva lokalni identitet te se kulturna baština snažnije uključuje u turističku ponudu Kostrene.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Centar kulture Kostrena
ROK	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Obogaćena zbirka Kuće kostrenskih pomoraca
VRIJEDNOST	1.000 eura godišnje
VLASTITA SREDSTVA	1.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**3.B.1. Razvoj 2 interpretativne tematske cjeline (rute/šetnje)**
OPIS	Definiranje tematskih cjelina (npr. tradicijski krajolik i putovi, tradicijska ruralna gradnja)
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi boljoj identifikaciji, strukturiranju i interpretaciji kulturnih i povijesnih atrakcija Kostrene. Razvojem tematskih ruta povećava se njihova vidljivost i dostupnost posjetiteljima, obogaćuje kulturna ponuda destinacije te se potiče kvalitetniji i sadržajniji boravak. Projekt doprinosi i boljoj valorizaciji postojećih turističkih atrakcija te povećanju zadovoljstva posjetitelja.

DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 3: Razvoj kulturnog turizma i Cilju 3.B: Povezati kulturne i povijesne lokalitete i tradicijske elemente u krajoliku u interpretativne tematske cjeline. Oblikovanjem tematskih ruta i šetnji pojedinačni lokaliteti i elementi baštine povezuju se u prepoznatljive cjeline koje posjetiteljima omogućuju lakše razumijevanje i doživljavanje kulturnog identiteta Kostrene.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, Općina Kostrena, stručna podrška, KD Kostrena
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Definirane tematske cjeline kulturne baštine
VRIJEDNOST	1.000,00 eura
VLASTITA SREDSTVA	1.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**3.B.2. Digitalna i terenska interpretacija tematskih cjelina (arheološki lokaliteti, tradicijska ruralna gradnja, ruralni krajobrazni elementi)**
OPIS	Izrada jednostavne digitalne karte s interpretacijskim točkama (QR) i pričama Minimalna terenska interpretacija (diskretne točke + QR) Kraće audio priče za samostalno korištenje preko aplikacije Fizička interpretacija na lokacijama. Uključivanje tematskih cjelina u sve kanale informiranja (web/TZO Kostrena, QR na točkama, tiskani mini-leaflet za smještaj)
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi boljoj identifikaciji, interpretaciji i dostupnosti kulturnih atrakcija Kostrene te povećanju kvalitete turističkog doživljaja. Digitalnim i terenskim povezivanjem lokaliteta u tematske cjeline povećava se njihova vidljivost i razumljivost posjetiteljima, potiče samostalno istraživanje destinacije te doprinosi većem zadovoljstvu posjetitelja i kvalitetnijoj valorizaciji kulturne baštine.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 3: Razvoj kulturnog turizma i Cilju 3.B Povezati kulturne i povijesne lokalitete i tradicijske elemente u krajoliku u interpretativne tematske cjeline. Digitalnom kartom, QR točkama, audio pričama i fizičkom interpretacijom pojedinačni elementi kulturne baštine povezuju se u dostupnije i sadržajno povezane tematske

	cjeline, čime se posjetiteljima omogućuje kvalitetnije upoznavanje kulturnog i krajobraznog identiteta Kostrene.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, Općina Kostrena, Centar kulture Kostrena, konzervatori, udruge
ROK	2028.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Izrađena digitalna karta i postavljena interpretacija
VRIJEDNOST	10.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	5.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**3.C.1. Program prikupljanja i strukturiranja lokalnih priča (usmena povijest i svakodnevica)**
OPIS	Prikupljanje svjedočanstava (kratki intervjui) s lokalnim ljudima: more, rad, običaji, govor, svakodnevni život. Uspostava jednostavne arhive kojom upravlja kulturna ustanova. Prikupljene priče koriste se kao interpretacijski sadržaj u kratkim audio i digitalnim formatima, vođenim programima i manjim kulturnim sadržajima
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi očuvanju i boljoj interpretaciji nematerijalne kulturne baštine Kostrene te jačanju lokalnog identiteta. Sustavnim prikupljanjem i arhiviranjem svjedočanstava lokalnog stanovništva čuvaju se znanja, govor, običaji i priče o svakodnevnom životu, a njihovim korištenjem u kulturnim i digitalnim sadržajima obogaćuje se turistički doživljaj i povećava zadovoljstvo posjetitelja kulturnom ponudom destinacije.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 3: Razvoj kulturnog turizma i Cilju 3.C, usmjerenom na razvoj nematerijalne baštine Kostrene kroz interpretaciju i uključivanje lokalne zajednice. Prikupljanjem lokalnih svjedočanstava i njihovim pretvaranjem u interpretacijske sadržaje čuva se autentična baština mjesta, jača identitet destinacije i lokalna zajednica aktivno uključuje u oblikovanje kulturnog turizma.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina Kostrena
ROK	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Uspostavljena arhiva lokalnih svjedočanstava
VRIJEDNOST	1.000 eura godišnje
VLASTITA SREDSTVA	1.000 eura

POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**3.C.2. Jača komunikacija postojećih malih formata nematerijalne baštine**
OPIS	Komunikacija postojećih formata (npr. tradicijska jela/običaji, kratke interpretativne šetnje, večeri priča, male izložbe, radionice tradicije, tematska vodstva) prema turistima i građanima.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju vidljivosti i korištenja kulturnih i tradicijskih sadržaja te očuvanju i promociji nematerijalne baštine Kostrene. Sustavnijom komunikacijom postojećih programa povećava se njihova dostupnost stanovnicima i posjetiteljima, obogaćuje kulturna ponuda destinacije te pridonosi većem zadovoljstvu posjetitelja i jačanju lokalnog identiteta.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 3: Razvoj kulturnog turizma i Cilju 3.C, usmjerenom na razvoj i valorizaciju nematerijalne baštine Kostrene kroz interpretaciju i uključivanje lokalne zajednice. Jačom komunikacijom postojećih tradicijskih, interpretativnih i kulturnih programa povećava se njihova vidljivost i dostupnost te se autentični sadržaji lokalne zajednice snažnije uključuju u turističku ponudu destinacije.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Narodna knjižnica, Centar kulture Kostrena, udruge, TZO Kostrena
ROK	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Komunicirani kulturni i tradicijski programi
VRIJEDNOST	2.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	2.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**4.A.1 Dotisak Kostrenske kuharice**
OPIS	Postojeća kuharica predstavlja važnu podlogu za definiranje gastro identiteta. Potrebno je napraviti dotisak.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi očuvanju i promociji gastronomske baštine Kostrene te jačanju lokalnog identiteta destinacije. Dotiskom Kostrenske kuharice povećava se dostupnost sadržaja o tradicijskoj kuhinji, podiže vidljivost lokalnih

	gastronomskih vrijednosti i obogaćuje doživljaj destinacije za posjetitelje.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 4: Razvoj gastronomske ponude i doživljaja svakodnevice uz more i Cilju 4.A, usmjerenom na jačanje identiteta gastronomske ponude Kostrene. Dotiskom Kostrenske kuharice čuvaju se i promoviraju lokalna jela i kulinarska tradicija te se gastronomija snažnije uključuje u identitet i turistički doživljaj destinacije.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, ugostitelji, konzultanti
ROK	2026.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Dotiskana kuharica tradicijske kuhinje
VRIJEDNOST	2.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	500 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**4.B.1. Razvoj samostalnih i integriranih izvansezonskih gastro-doživljaja**
OPIS	Program je usmjeren na razvoj izvansezonskih gastro-doživljaja koji se realiziraju samostalno ili u kombinaciji s postojećim rekreacijskim i kulturnim sadržajima Kostrene (šetnje, rute, kulturne lokacije i manja događanja). Gastronomija se oblikuje kao samostalan motiv dolaska ili kao prirodna nadopuna boravku. Aktivnosti uključuju tematske degustacije, interpretativne večeri i radionice tradicijskih jela, uz naglasak na autentičnosti, jednostavnosti i identitetu mjesta. Ili se programi organiziraju povezani s drugim aktivnostima, uz koordiniranu promociju kroz kanale TZO Kostrena.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi smanjenju sezonalnosti turističke ponude razvojem sadržaja koji stvaraju motive dolaska u predsezoni i postsezoni. Povezivanjem gastronomije s rekreacijskim i kulturnim sadržajima povećava se raznolikost i kvaliteta turističkog doživljaja, potiče dulji i sadržajniji boravak te veće korištenje lokalne ugostiteljske ponude izvan glavne sezone.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 4: Razvoj gastronomske ponude i doživljaja svakodnevice uz more i Cilju 4.B: Povezati gastronomiju s aktivnim i kulturnim sadržajima i razvijati gastro doživljaje. Razvojem

	samostalnih i integriranih gastro-programa gastronomija se povezuje s postojećim rekreacijskim i kulturnim sadržajima, čime se obogaćuje turistička ponuda, stvaraju dodatni motivi dolaska i potiče sadržajniji boravak u destinaciji.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, ugostitelji
ROK	2026.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Realizirani izvansezonski gastro-doživljaji
VRIJEDNOST	700,00 eura
VLASTITA SREDSTVA	700 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**5.A.1. Edukacijski ciklus za iznajmljivače**
OPIS	Nastaviti s organizacijom redovitih edukacija (online i uživo) o kvaliteti usluge, digitalnom marketingu, upravljanju rezervacijama, fotografiji smještaja, uređenju interijera, održivosti i standardima.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju kvalitete smještajne usluge i zadovoljstva gostiju kroz jačanje znanja i kompetencija privatnih iznajmljivača. Edukacijama o kvaliteti usluge, održivosti, digitalnom marketingu i standardima potiče se profesionalizacija smještajne ponude, njezina bolja tržišna prezentacija i prilagodba potrebama suvremenih gostiju. Posredno se doprinosi duljem boravku, većoj konkurentnosti smještaja i kvalitetnijem turističkom iskustvu u destinaciji.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 5: Razvoj kvalitetne smještajne i uslužne ponude i Cilju 5.A, usmjerenom na podizanje kvalitete smještaja. Sustavnim edukacijama iznajmljivača podiže se kvaliteta usluge, profesionalnost i sposobnost prilagodbe smještajne ponude različitim segmentima gostiju, čime se stvaraju bolji uvjeti za dulji boravak i ravnomjerniju turističku potražnju tijekom godine.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena
ROK	kontinuirano
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Održane edukacije za vlasnike smještaja
VRIJEDNOST	1.500 eura
VLASTITA SREDSTVA	1.500 eura

POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**5.A.2. Unapređenje mini vodiča za vlasnike smještaja**
OPIS	Unaprijediti postojeći mini vodič za vlasnike smještaja koji uključuje storytelling o Kostreni, kulturnoj i prirodnoj baštini te personalizirane doživljaje
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva gostiju kvalitetom boravka kroz bolje informiranje o kulturnim, prirodnim i drugim lokalnim doživljajima. Kvalitetnije usmjeravanje gostiju prema sadržajima destinacije potiče njihovo aktivnije korištenje, sadržajniji boravak i bolje upoznavanje Kostrene te može pridonijeti duljem boravku i većoj vidljivosti lokalnih turističkih sadržaja.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 5: Razvoj kvalitetne smještajne i uslužne ponude i Cilju 5.A: Podizanje kvalitete smještaja. Unapređenjem mini vodiča vlasnicima smještaja osiguravaju se kvalitetniji alati za informiranje gostiju o lokalnim sadržajima, baštini i doživljajima, čime se podiže ukupna razina usluge, obogaćuje iskustvo gosta i jača kvaliteta smještajne ponude Kostrene.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, vlasnici smještaja
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Unaprijeđen mini vodič za vlasnike smještaja
VRIJEDNOST	1.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	1.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**6.A.1. Izrada i operativna primjena identitetske i brend platforme destinacije**
OPIS	Provesti konzultacije s lokalnim stanovništvom te koristiti rezultate istraživanja zadovoljstva turizmom kao podlogu. Definirati hijerarhiju identiteta: ključne identitetske odrednice, vrijednosti i granice razvoja (što je temeljno, što je sekundarno, što je sporedno, što se ne koristi u turističkom kontekstu i što se ne želi razvijati i komunicirati). Razraditi brend platformu destinacije tj. strateški okvir brenda (vrijednosti, osobnost, pozicioniranje, primarne i sekundarne ciljne skupine, ključne poruke, diferencijaciju,

	ton komunikacije) Utvrditi komunikacijske standarde i objediniti ih u sažeti operativni dokument (smjernice za primjenu brenda) koji definira način predstavljanja destinacije i primjenu postojećeg vizualnog identiteta, uskladiti postojeće komunikacijske kanale s definiranim identitetom.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi kvalitetnijem upravljanju destinacijom kroz jasno definiranje identiteta, vrijednosti i komunikacijskih standarda Kostrene. Uključivanjem lokalnog stanovništva i korištenjem rezultata istraživanja zadovoljstva turizmom jača se usklađenost turističkog razvoja s vrijednostima i očekivanjima zajednice. Time se doprinosi većem zadovoljstvu lokalnog stanovništva turizmom, dosljednijoj komunikaciji destinacije i kvalitetnijem upravljanju njezinim razvojem.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 6: Jačanje identiteta destinacije kroz angažiranje lokalne zajednice i brendiranje i Cilju 6.A: Uspostaviti jasan identitetski, tržišni i komunikacijski okvir destinacije. Izradom identitetske i brend platforme definiraju se ključne vrijednosti, pozicioniranje, ciljne skupine, diferencijacija, poruke i komunikacijski standardi Kostrene, čime se osigurava dosljednije tržišno pozicioniranje i komunikacija destinacije.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	TZO Kostrena, Općina Kostrena, lokalna zajednica, udruge, konzultant
ROK	2027.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Definirana brend platforma destinacije
VRIJEDNOST	5.000,00 eura
VLASTITA SREDSTVA	2.000 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

IME PROJEKTA	**6.A.2. Definiranje prioritetnih interpretacijskih tema i narativa kulturnog turizma Kostrene**
OPIS	Definiranje 3–5 nosivih priča (npr. pomorci, uvale i život uz more, tradicijski elementi u krajoliku i slično) koje se kasnije prevode u interpretaciju. Odabir prioritetnih točaka za interpretaciju
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi boljoj identifikaciji, strukturiranju i interpretaciji ključnih tema kulturne i lokalne baštine Kostrene. Definiranjem nosivih priča i prioritetnih interpretacijskih točaka povećava se kvaliteta i

	prepoznatljivost sadržaja destinacije, olakšava njihovo kasnije uključivanje u turističke proizvode i komunikaciju te se pridonosi većem zadovoljstvu posjetitelja i kvalitetnijoj valorizaciji turističkih atrakcija.
DOPRINOS STRATEŠKOM PRIORITETU I CILJU	Projekt doprinosi Strateškom prioritetu 6: Jačanje identiteta destinacije kroz angažiranje lokalne zajednice i brendiranje i Cilju 6.A: Uspostaviti jasan identitetski, tržišni i komunikacijski okvir destinacije. Definiranjem prioritetnih interpretacijskih tema, nosivih priča i ključnih točaka interpretacije stvara se sadržajni temelj za dosljedno predstavljanje identiteta Kostrene te za razvoj jasnog i prepoznatljivog narativa prema posjetiteljima.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, TZO Kostrena, Centar kulture Kostrena/Narodna knjižnica, lokalne udruge
ROK	2028.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Definirane nosive priče i prioritetne interpretacijske točke
VRIJEDNOST	500 eura
VLASTITA SREDSTVA	500 eura
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	NE

Projekti od posebnog značenja za razvoj destinacije

U okviru Plana upravljanja destinacijom, kao zasebna kategorija izdvajaju se projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije. Riječ je o projektima koji, sukladno važećem zakonodavnom i strateškom okviru, imaju izražen strateški, razvojni i financijski učinak na turizam i povezane sektore te značajno doprinose ostvarivanju ciljeva razvoja destinacije.

Projektom od posebnog značaja za razvoj destinacije smatra se projekt koji doprinosi ostvarenju strateškog i/ili posebnog cilja definiranog aktima strateškog planiranja razvoja turizma, predviđa značajan i mjerljiv, izravni ili neizravni pozitivni financijski učinak na sektor turizma i povezane djelatnosti, započinje s provedbom tijekom razdoblja važenja Plana upravljanja destinacijom te ima izrađenu minimalnu studijsku odnosno projektnu dokumentaciju u skladu s propisima kojima se uređuje odobravanje investicijskih projekata za koje se preuzimaju obveze u proračunu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Dodatno, projekt mora imati minimalnu ukupnu vrijednost ulaganja od 1.000.000 eura.

U nastavku poglavlja prikazani su projekti koji ispunjavaju navedene uvjete te su, temeljem analize stanja i provedbenih mogućnosti, prepoznati kao projekti od posebnog značaja za razvoj destinacije.

IME PROJEKTA	**1.A.2. Početak izgradnje pristupačne plaže za osobe s invaliditetom**
OPIS	Realizacija projekta pristupačnosti plaže Spužvina za osobe s invaliditetom (sunčališni plato, aqualift, vertikalna podizna platforma itd)
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju udjela turističkih sadržaja pristupačnih osobama s invaliditetom te povećanju jednakosti u korištenju obalnog prostora. Uređenjem pristupačne plaže unapređuju se sigurnost, samostalnost i kvaliteta boravka osoba s invaliditetom, čime se izravno doprinosi pokazatelju pristupačnosti turističkih atrakcija i ukupnoj kvaliteti turističkog iskustva.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, partneri
LOKACIJA	Općina Kostrena
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM I POSEBNOM CILJU	Projekt izravno doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca te Cilju 1.A: Povećati kvalitetu boravka kroz jasnu organizaciju korištenja, sigurnosti i osnovnih standarda, bez povećanja intenziteta i kapaciteta korištenja prostora. Izgradnjom pristupačne plaže Spužvina podiže se standard uređenosti i sigurnosti obalnog prostora, omogućuje ravnopravnije korištenje plaže osobama s invaliditetom te se kvaliteta boravka povećava bez dodatnog povećavanja kapaciteta i intenziteta korištenja prostora.
POČETAK PROVEDBE	2026.
ZAVRŠETAK PROVEDBE	projekt će biti gotov izvan roka ovog plana tj. 2032.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Realizirana pristupačnost plaže Spužvina
VRIJEDNOST	1.500.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	500.000 eura
OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	EU fondovi
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	Riješeni
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Potrebna studijska/projektna dokumentacija: DA, donošenje prostorno planske dokumnetacije

IME PROJEKTA	**1.A.3. Rekonstrukcija plaže za pse Mikulova kava**
OPIS	Formiranje dvije skupine platoa za sunčanje, u nekoliko razina, stube za pristup pasa i ljudi u more su zamišljene kao tribine i mjesto na kojem se ljudi i psi zadržavaju pri ulasku i izlasku iz mora. Tuševi za pse.

DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva korisnika plaže za pse kroz kvalitetnije, sigurnije i funkcionalnije uređenje prostora. Rekonstrukcijom plaže poboljšavaju se uvjeti boravka, pristupa moru i korištenja osnovne infrastrukture, a jasnije prilagođen prostor smanjuje mogućnost konflikata s drugim korisnicima obale. Time se podiže kvaliteta turističkog iskustva, unapređuje organizacija korištenja obalnog prostora i doprinosi većem zadovoljstvu posjetitelja i lokalnog stanovništva.
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM I POSEBNOM CILJU	Projekt izravno doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca te Cilju 1.A: Povećati kvalitetu boravka kroz jasnu organizaciju korištenja, sigurnosti i osnovnih standarda, bez povećanja intenziteta i kapaciteta korištenja prostora. Rekonstrukcijom plaže za pse Mikulova kava unapređuju se sigurnost, funkcionalnost i standard uređenosti prostora, jasnije se organizira njegovo korištenje te se podiže kvaliteta boravka korisnika bez povećanja kapaciteta plaže.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina, partneri
LOKACIJA	Općina Kostrena
POČETAK PROVEDBE	2026.
ZAVRŠETAK PROVEDBE	projekt će biti gotov izvan roka ovog plana tj. 2032.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Uređena plaža za pse
VRIJEDNOST	1.500.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	500.000 eura
OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	EU fondovi
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	Riješeni
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Potrebna studijska/projektna dokumentacija: DA, donošenje prostorno planske dokumnetacije

ME PROJEKTA	**1.C.1. Izrada dokumentacije rekonstrukcije obalne šetnice**
OPIS	Rekonstrukcija obalne šetnice uz proširenje s komunalnim opremanjem, hortikulturnim uređenjem i uređenjem plažnog pojasa od zgrade Jedriličarskog kluba Galeb u Žurkovu do Stare vode
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju zadovoljstva gostiju i lokalnog stanovništva kvalitetom i funkcionalnošću obalne infrastrukture. Rekonstrukcijom i proširenjem šetnice, komunalnim i hortikulturnim uređenjem te uređenjem

	plažnog pojasa poboljšavaju se sigurnost, dostupnost i kvaliteta javnog prostora uz more. Time se jača kvaliteta boravka, potiče pješačko korištenje obale i doprinosi boljoj valorizaciji obalnog prostora kao jednog od ključnih turističkih resursa Kostrene.
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM I POSEBNOM CILJU	Projekt izravno doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca te Cilju 1.C: Razvoj obalne infrastrukture i izgradnja lučke infrastrukture. Izradom dokumentacije stvaraju se preduvjeti za cjelovitu rekonstrukciju obalne šetnice i uređenje prateće infrastrukture, čime će se povećati sigurnost, funkcionalnost i kvaliteta obalnog prostora te unaprijediti uvjeti za boravak, kretanje i korištenje obale od strane stanovnika i posjetitelja.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina Kostrena
LOKACIJA	Općina Kostrena
POČETAK PROVEDBE	2026.
ZAVRŠETAK PROVEDBE	projekt će biti gotov izvan roka ovog plana tj. do 2032.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Rekonstruirana i opremljena obalna šetnica od Žurkova do Stare vode
VRIJEDNOST	20.000.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	5.000.000 eura
OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	EU fondovi
IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	Neriješeni
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Potrebna studijska/projektna dokumentacija: DA

IME PROJEKTA	**1.C.2. Rekonstrukcija luke Kostrena u Žurkovu**
OPIS	Planirano uređenje luke u Žurkovu uključuje izgradnju lukobrana kako bi se zaštitio lučki bazen, postavljanje plutajućih gatova s 270 vezova, uređenje obalne šetnice te platoa za dizalicu za brodove i istezališta za manje brodove
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi unapređenju funkcionalnosti i sigurnosti lučke infrastrukture te povećanju kvalitete javnog obalnog prostora. Uređenjem luke, obalne šetnice i prateće infrastrukture poboljšavaju se uvjeti za korištenje mora i obale, povećava kvaliteta boravka stanovnika i posjetitelja te se doprinosi boljoj organizaciji i valorizaciji obalnog prostora. Projekt ujedno jača kvalitetu turističke i nautičke infrastrukture destinacije.

NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM I POSEBNOM CILJU	Projekt izravno doprinosi Strateškom prioritetu 1: Održivo upravljanje odmorišnim turizmom mora i sunca te Cilju 1.C: Razvoj obalne infrastrukture i izgradnja lučke infrastrukture. Rekonstrukcijom luke Kostrena u Žurkovu unapređuju se kapaciteti i funkcionalnost lučkog prostora, sigurnost plovidbe i korištenja luke te kvaliteta pratećeg javnog obalnog prostora, čime se stvaraju bolji uvjeti za kvalitetno i održivo korištenje obale od strane lokalnog stanovništva i posjetitelja.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Lučka uprava Bakar-Kraljevica-Kostrena
LOKACIJA	Općina Kostrena
POČETAK PROVEDBE	2026.
ZAVRŠETAK PROVEDBE	2028.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Uređena luka Žurkovo s pratećom infrastrukturom
VRIJEDNOST	25.000.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	1.000.000 eura
OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	PGŽ, Fond Ministarstva mora, prometa i infrastrukture
IMOVINSKO PRAVNI ODNOSI	Riješeni
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Potrebna studijska/projektna dokumentacija: DA

IME PROJEKTA	**2.A.1. Početak projekta sportsko-rekreacijskog kompleksa**
OPIS	S obzirom na to da još nisu riješeni imovinsko-pravni odnosi i s obzirom na kompleksnost i zahtjevnost samog projekta, plan njegovog dovršetka je izvan roka ovog Plana upravljanja. Gradnja nogometnog igrališta, objekta za smještaj sportaša, restorana, fitness centra, podzemne garaže i ostalih sportskih sadržaja
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi povećanju dostupnosti i kvalitete sportsko-rekreacijskih sadržaja te stvaranju uvjeta za njihovo cjelogodišnje korištenje. Razvojem kompleksa s nogometnim igralištem, smještajem sportaša, fitness sadržajima i pratećim uslugama povećava se raznolikost ponude aktivnog turizma, potiče dulji boravak sportaša i posjetitelja te korištenje destinacije i izvan glavne turističke sezone. Projekt može pridonijeti većem zadovoljstvu posjetitelja i lokalnog stanovništva kvalitetom sportske infrastrukture te ravnomjernijoj turističkoj aktivnosti tijekom godine.

NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM I POSEBNOM CILJU	Projekt izravno doprinosi Strateškom prioritetu 2: Razvoj aktivnog turizma i Cilju 2.A: Jačanje sportske infrastrukture. Izgradnjom sportsko-rekreacijskog kompleksa značajno se unapređuju infrastrukturni uvjeti za sport, rekreaciju i organizaciju sportskih programa, a smještajni i prateći sadržaji omogućuju razvoj višednevnih sportskih boravaka, kampova i drugih aktivnosti. Time se jača sportsko-rekreacijska ponuda Kostrene i stvaraju preduvjeti za razvoj aktivnog turizma tijekom cijele godine.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina Kostrena
LOKACIJA	Općina Kostrena
POČETAK PROVEDBE	2026.
ZAVRŠETAK PROVEDBE	projekt će biti gotov izvan roka ovog plana 2032.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Pripremljena podloga za razvoj sportsko-rekreacijskog kompleksa
VRIJEDNOST	30.000.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	8.000.000 eura
OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	EU fondovi
IMOVINSKO PRAVNI ODNOSI	Neriješeni
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Potrebna studijska/projektna dokumentacija: DA

ME PROJEKTA	**3.A.2. Projekt uređenja dvorišta Kuća kostrenskih pomoraca**
OPIS	Projekt obuhvaća uređenje okoliša Kuće kostrenskih pomoraca, namijenjenog edukativnim, kulturnim i interaktivnim sadržajima. Predviđena je rekonstrukcija glavnog pješačkog prilaza, uređenje zelenih površina s prostorima za radionice na otvorenom te oblikovanje Trga kostrenskih vjetrova s tribinama za projekcije, predavanja i okupljanja. Poseban sadržaj predstavlja interaktivna svjetlosna instalacija ruže vjetrova koja u stvarnom vremenu prikazuje smjer i intenzitet vjetra. Projekt uključuje hortikulturno uređenje mediteranskim biljem, očuvanje postojećeg zelenila te prilagodbu pristupa osobama smanjene pokretljivosti.
DOPRINOS OSTVARENJU POKAZATELJA ODRŽIVOST	Projekt doprinosi boljoj dostupnosti, interpretaciji i valorizaciji pomorske i maritimne baštine Kostrene. Uređenjem prostora Kuće kostrenskih pomoraca i razvojem suvremenih interpretacijskih sadržaja povećava se kvaliteta kulturne ponude, atraktivnost lokaliteta i zadovoljstvo

	posjetitelja. Projekt istodobno doprinosi očuvanju lokalnog identiteta i kvalitetnijoj prezentaciji kulturne baštine kao turističke atrakcije.
NAČIN DOPRINOSA STRATEŠKOM I POSEBNOM CILJU	Projekt izravno doprinosi Strateškom prioritetu 3: Razvoj kulturnog turizma s osloncem na Kuću kostrenskih pomoraca i Cilju 3.A: Daljnja valorizacija i suvremena interpretacija pomorske baštine kao temeljnog identitetskog resursa Kostrene. Uređenjem Kuće kostrenskih pomoraca i razvojem suvremenih digitalnih, audio i vizualnih interpretacijskih sadržaja pomorska baština postaje dostupnija i atraktivnija posjetiteljima te se snažnije uključuje u kulturnu i turističku ponudu Kostrene.
NOSITELJI I PARTNERI PROJEKTA	Općina Kostrena
LOKACIJA	Općina Kostrena
POČETAK PROVEDBEE	2026.
ZAVRŠETAK PROVEDBE	2030.
KLJUČNE TOČKE OSTVARENJA	Izrađeni digitalni interpretacijski sadržaji
VRIJEDNOST	1.000.000 eura
VLASTITA SREDSTVA	200.000 eura
OSTALI IZVORI FINANCIRANJA	Europski fondovi, natječaji Ministarstva kulture i medija RH
IMOVINSKO PRAVNI ODNOSI	Riješeni
POTREBNA STUDIJSKA/PROJEKTNA DOKUMENTACIJA	Potrebna studijska/projektna dokumentacija: NE

SMJERNICE I PREPORUKE ZA OPĆINU KOSTRENA

Uloga Općine u upravljanju razvojem turizma

Općina Kostrena ima ključnu ulogu u oblikovanju okvira unutar kojeg se odvija turistički razvoj destinacije. Uloga Općine prvenstveno je upravljačka, planska i koordinacijska. Kroz prostorno planiranje, upravljanje javnom infrastrukturom, komunalni sustav i donošenje strateških odluka, Općina neposredno utječe na kvalitetu turističkog boravka, ali i na kvalitetu života lokalnog stanovništva.

S obzirom na karakter Kostrene kao rezidencijalne i odmorišne destinacije uz more, Općina ima odgovornost osigurati da razvoj turizma ne narušava svakodnevni život zajednice, već da ga nadopunjuje i dugoročno podupire. Upravljanje turizmom u tom kontekstu ne znači poticanje rasta kapaciteta, već usmjeravanje korištenja prostora, vremena i resursa na način koji je održiv i društveno prihvatljiv.

Upravljanje obalnim prostorom i plažama

Obalni prostor predstavlja najvrjedniji, ali ujedno i najosjetljiviji resurs Kostrene. Velika koncentracija posjetitelja u ljetnim mjesecima, prostorna ograničenja obalnog pojasa te veliki broj stanovnika Rijeke i okolnih mjesta koji koriste plaže zahtijevaju sustavan i planski pristup upravljanju.

Općina ima ključnu ulogu u uspostavi jasnog okvira upravljanja plažama kroz definiranje režima korištenja, standarda opremljenosti i načina održavanja. To uključuje profiliranje pojedinih uvala u skladu s njihovim prostornim karakteristikama, okolišnim ograničenjima i tipovima korisnika, uz izbjegavanje uniformnog pristupa koji bi doveo do prekomjerne komercijalizacije ili gubitka identiteta prostora. Posebnu pažnju potrebno je posvetiti očuvanju prirodnih obilježja obale i krajobrazne vrijednosti, kao i kontroli sadržaja koji se uvode na plaže.

Upravljanje plažama treba se temeljiti na jasnim pravilima i standardima koji su razumljivi i provedivi u praksi, a njihova primjena mora biti podržana kroz komunalni sustav i nadležna tijela. Time se stvara preduvjet za očuvanje kvalitete kako boravka turista tako i života lokalnog stanovništva.

Praćenje opterećenja i donošenje odluka temeljenih na podacima

Upravljanje turističkim pritiscima u Kostreni zahtijeva redovito praćenje stvarnog opterećenja prostora, osobito u vršnim razdobljima sezone. Općina ima važnu ulogu u uspostavi sustava koji omogućuje prikupljanje osnovnih podataka o broju i strukturi posjetitelja, intenzitetu korištenja plaža i prostornoj raspodjeli opterećenja.

Takav sustav ne mora biti tehnološki složen, ali mora biti kontinuiran i svrhovit. Podaci prikupljeni na terenu trebaju služiti kao osnova za prilagodbu komunalnih aktivnosti, organizaciju održavanja, informiranje posjetitelja i donošenje odluka o budućim zahvatima u prostoru. Tako Općina prelazi s reaktivnog na proaktivni model upravljanja, čime se smanjuje rizik od preopterećenja i nezadovoljstva lokalne zajednice.

Prometno i komunalno upravljanje u funkciji rasterećenja obale

Prometno-komunalna infrastruktura jedan je od ključnih faktora koji utječu na doživljaj boravka u Kostreni, ali i na kvalitetu života lokalnog stanovništva. U razdobljima povećanog turističkog opterećenja, prometna zagušenja i nedostatak parkirališnih mjesta postaju izvor frustracija i konflikata.

Općina ima važnu ulogu u planiranju i provedbi rješenja koja potiču racionalnije korištenje postojećih prometnih kapaciteta, smanjuju ovisnost o osobnim automobilima i usmjeravaju posjetitelje prema alternativnim oblicima dolaska do obale. To uključuje kombinaciju infrastrukturnih, organizacijskih i informativnih mjera, pri čemu je važno naglasiti da cilj nije potpuna eliminacija automobilskog prometa, već bolje upravljanje tim prometom.

Komunalni sustav pritom ima ključnu ulogu u održavanju čistoće, sigurnosti i funkcionalnosti javnih prostora. Redovito održavanje, pravovremene intervencije i prilagodba intenziteta komunalnih usluga sezonskim opterećenjima nužni su preduvjeti za očuvanje standarda boravka u destinaciji.

Pristupačnost i uključivost javnih prostora

Razvoj pristupačnih javnih prostora i plaža važan je element održivog i društveno odgovornog turizma. Općina Kostrena treba sustavno raditi na unapređenju pristupačnosti obalnog prostora, s posebnim naglaskom na osobe s invaliditetom, starije osobe i obitelji s djecom.

Pristupačnost se pritom ne odnosi samo na fizičke prilagodbe, već i na jasnoću informacija, sigurnost kretanja i osjećaj dobrodošlice. Projekti poput uređenja pristupačne plaže trebaju se promatrati kao početak dugoročnog procesa, a ne kao izdvojeni zahvati. Kroz postupna ulaganja i prilagodbe moguće je značajno podići ukupnu razinu kvalitete destinacije, bez narušavanja njezina prirodnog karaktera.

Koordinacija dionika i upravljanje sadržajima

Upravljanje turizmom u Kostreni zahtijeva blisku suradnju između Općine, Turističke zajednice, javnih ustanova, komunalnog društva, sportskih klubova i drugih lokalnih dionika. Općina ima ključnu ulogu u uspostavi jasnih pravila i mehanizama suradnje koji omogućuju usklađeno djelovanje svih uključenih.

Posebno je važno osigurati da se svi sadržaji i aktivnosti koji se odvijaju u destinaciji provode u skladu s definiranim profilom destinacije. To podrazumijeva selektivan pristup razvoju ponude, izbjegavanje prekomjerne komercijalizacije i usklađivanje programa s prostornim i društvenim ograničenjima.

Razvojni okvir i smještajna ponuda

Iako Općina nije izravni nositelj razvoja privatne smještajne ponude, njezina uloga u oblikovanju dugoročnog razvojnog okvira je ključna. Kroz prostorne planove, strateške dokumente i partnerski dijalog s vlasnicima smještajnih kapaciteta, Općina može usmjeravati razvoj prema kvaliteti, a ne kvantiteti.

Posebno mjesto u tom kontekstu zauzima Boarding House Lucija kao jedini postojeći hotelski kapacitet u Kostreni. Iako hotel nije u vlasništvu Općine, razvojni dijalog o njegovoj obnovi i funkcionalnom unapređenju važan je za ostvarenje ciljeva cjelogodišnje orijentiranog turizma. Uloga Općine pritom je u postavljanju jasnih smjernica i očekivanja, a ne u preuzimanju investicijskih obveza.

SMJERNICE I PREPORUKE ZA TURISTIČKU ZAJEDNICU OPĆINE KOSTRENA

Uloga Turističke zajednice u upravljanju destinacijom

Turistička zajednica Kostrena ima ključnu operativnu ulogu u provedbi Plana upravljanja destinacijom. TZ ne djeluje samo kao promotivni ured, nego kao organizator sustava informiranja i doživljaja boravka, koordinator dionika i "prevoditelj" strateških ciljeva u praktične, svakodnevne korake na terenu. Budući da Kostrena funkcionira kao rezidencijalna i odmorišna destinacija uz more, a ne kao destinacija masovnih sadržaja i događanja, TZ mora voditi računa o ravnoteži između boravka posjetitelja i kvalitete života lokalne zajednice. Upravo zato zadatak TZ-a je upravljati tako da ono što postoji bude kvalitetno, jasno organizirano, dostupno i komunikacijski dosljedno.

U praksi to znači da Turistička zajednica treba stalno djelovati u tri smjera: prvo, osigurati da se posjetitelj lako snađe i da razumije kako dobiti ono najbolje od Kostrene; drugo, povezivati i pakirati postojeće resurse (more, aktivni odmor, gastronomiju, kulturu i baštinu) u smislen doživljaj boravka; treće, pomagati dionicima da podignu kvalitetu usluge i komunikacije.

Koordinacija provedbe i partnerstva u destinaciji

Jedna od najvažnijih zadaća Turističke zajednice Kostrena jest stalna koordinacija s Općinom, komunalnim društvom, javnim ustanovama, udrugama, sportskim klubovima, privatnim iznajmljivačima i svim drugim dionicima u turizmu. Mjere upravljanja plažama, standardi boravka, organizacija informiranja, kao i aktivnosti vezane uz opterećenje i vršne pritiske, ne mogu se provoditi po sektorima, jer svaka slabost sustava postaje vidljiva upravo u sezoni, kada je prostor najosjetljiviji. TZ u tom smislu ima ulogu povezivanja: osigurati da se dogovoreni standardi i informacije prenose do koncesionara i ugostitelja, da su sadržaji na plažama usklađeni s profilom uvala, da se komunikacija prema posjetitelju temelji na stvarnim uvjetima u prostoru, te da se problemi rješavaju koordinirano, a ne ad hoc.

Partnerstva su posebno važna u onim segmentima gdje Kostrena ima ograničene kapacitete i gdje se dobar rezultat postiže samo suradnjom: primjerice u plavom i aktivnom turizmu, gdje je potrebno usklađivanje s klubovima i operatorima, te u sportskim i rekreativnim programima izvan glavne sezone, koji se mogu razvijati jedino uz suradnju s lokalnim sportskim strukturama. U svim takvim slučajevima, TZ treba biti inicijator i moderator, ali i realan upravitelj očekivanja, kako se ne bi pokretale aktivnosti koje prostor i zajednica ne mogu nositi.

Informiranje za posjetitelje kao upravljački alat, a ne samo promocija

Za Kostrenu je ključno da informiranje posjetitelja bude oblik upravljanja destinacijom. Budući da je najveći pritisak vezan uz korištenje plaža, uvala i prilaza obali, posjetitelj mora imati jasne informacije prije dolaska i tijekom boravka: gdje se što nalazi, kakav je karakter pojedine uvale, koje su tipične gužve, kako se do obale dolazi bez automobila i kako se ponašati u prostoru koji je i javno dobro i rezidencijalno okruženje. Ovdje digitalni alati nisu modernizacija radi modernizacije, nego sredstvo da se posjetitelja vodi prema racionalnijem korištenju prostora i da se smanjuje vršno opterećenje.

Informacije moraju biti kratke, korisne i operativne, bez obećanja koja ne odgovaraju realnosti. Jednako je važno da se informiranje stalno usklađuje s podacima i iskustvom sezone.

Razvoj turističkih proizvoda kroz povezivanje postojećih resursa

Turistička zajednica općine Kostrena treba se osloniti na logiku povezivanja postojećih resursa u smislen boravišni doživljaj. Kostrena je destinacija koja dobiva vrijednost kad posjetitelj shvati da se ovdje može ostati dulje, kretati se, doživjeti prostor i završiti dan kvalitetnom uslugom. Zbog toga proizvodi i sadržaji trebaju biti srednjeg opsega, ponovljivi i izvedivi, te usmjereni na produženje boravka i bolju raspodjelu posjetitelja u prostoru i vremenu.

U aktivnom i rekreacijskom turizmu, uloga TZ-a je posebno važna u povezivanju mreže staza, ruta i rekreativnih sadržaja u jasne i razumljive cjeline. Posjetitelju treba ponuditi jednostavne, jasno označene prijedloge boravka i kretanja. Slično vrijedi i za “plavi” aktivni turizam: TZ treba poticati programe koji poštuju ograničenja morskog prostora.

U kulturnom turizmu, fokus TZ-a treba biti na manjim, autentičnim formatima i na interpretaciji koja se može provoditi bez velikih infrastrukturnih zahvata. Kostrena ima snažne identitetske teme, ali vrijednost te baštine u turizmu nastaje tek kad je prevedena u doživljaj: kroz vođene šetnje, male programe, digitalne interpretacijske materijale i tematske cjeline koje posjetitelj može razumjeti i samostalno koristiti.

Uloga gastronomije u kvaliteti boravka i doživljaju destinacije

Kostrena već ima čvrstu gastronomsku podlogu, a uloga TZ-a treba biti usmjerena na definiranje jasnog identitetskog okvira gastronomije, na podizanje ujednačenosti i kvalitete usluge te na poticanje izvedivih, malih gastro formata u predsezoni i posezoni.

Drugim riječima, gastronomija u Kostreni treba funkcionirati kao prirodan nastavak boravka u destinaciji. TZ treba raditi na suradnji među ugostiteljima i na zajedničkim standardima kvalitete, uz oslanjanje na postojeće regionalne programe kvalitete. Važno je da se sve gastro inicijative vežu uz stvarne kapacitete, uz identitet destinacije i uz ono što gosti doista traže u odmorišnom boravku: dobru, jednostavnu, lokalno utemeljenu uslugu.

Podizanje kvalitete usluga i podrška privatnom smještaju

Turistička zajednica ima realnu polugu u podizanju kvalitete privatnog smještaja kroz servisne alate: edukacije, mini-vodiče, preporuke i predloške koji olakšavaju iznajmljivačima svakodnevni rad. U Kostreni je važno da se ovaj segment vodi pragmatično. TZ ne može i ne treba pokušavati mijenjati tržišna ponašanja iznajmljivača, ali može utjecati na standard usluge, na razinu informiranja gostiju i na dosljednost u komunikaciji o destinaciji.

Edukacije trebaju biti kratke, praktične i usmjerene na stvarne potrebe: kvaliteta dočeka gosta, upravljanje rezervacijama, osnovni standardi uređenja i održavanja, informiranje gostiju o destinaciji. Mini-vodič za iznajmljivače već postoji pa ga je potrebno samo poboljšati.

Identitet destinacije i koherentna komunikacija prema posjetiteljima

Turistička zajednica mora biti nositelj dosljedne komunikacije destinacije. Zato je važno da TZ razvije i održava identitetski okvir destinacije kao operativni dokument: on služi kao referenca za razvoj sadržaja, za odabir komunikacijskih poruka i za izbjegavanje onih inicijativa koje nisu kompatibilne s karakterom Kostrene.

Koherentan narativ prema posjetiteljima treba biti funkcionalan. On treba posjetitelju jasno prenijeti što Kostrena jest: mirna odmorišna destinacija uz more, mjesto svakodnevice, boravka i rekreacije, mjesto snažne pomorske, maritimne i brodograditeljske tradicije. Jednako važno, narativ treba pomoći posjetitelju da se snađe i da planira boravak tako da se smanji vršno opterećenje najosjetljivijih točaka. Zato komunikacija TZ-a mora biti dosljedna kroz sve kanale – web, društvene mreže, tiskane materijale i interpretaciju na terenu.

Razvoj izvan sezone i suradnja s turističkim zajednicama u okruženju

S obzirom na poziciju Kostrene u riječkom prstenu i blizinu Rijeke, Turistička zajednica treba pametno koristiti suradnju s okruženjem, ali bez gubitka vlastitog identiteta. To znači usmjeriti suradnju na sadržaje koji donose vrijednost u predsezoni i posezoni: sportske programe i manja događanja, tematske rute, interpretacijske programe i aktivni boravak. TZ treba birati one oblike suradnje koji jačaju boravišni karakter destinacije i koji ne povećavaju pritisak na obalu u vrhuncu sezone.

U razvoju izvan sezone, posebnu ulogu imaju sportska infrastruktura i rekreativni resursi. TZ treba inicirati i koordinirati korištenje tih kapaciteta za manje programe koji su izvedivi i ponovljivi, uz dobru usklađenost s lokalnim potrebama i s mogućnostima destinacije. Time se gradi cjelogodišnja dinamika koja nije temeljena na masovnosti, već na kvaliteti, ponovljivosti i održivom korištenju prostora.

PREPORUKE I SMJERNICE OSTALIM DIONICIMA U TURIZMU KOSTRENE

Uloga ostalih dionika u provedbi Plana upravljanja destinacijom

Provedba Plana upravljanja destinacijom Kostrena ne ovisi isključivo o djelovanju Općine i Turističke zajednice, već u velikoj mjeri o svakodnevnim odlukama i ponašanju ostalih dionika uključenih direktno ili indirektno u turizam. Ugostitelji, iznajmljivači, koncesionari na plažama, sportske i kulturne udruge, javne ustanove, komunalne službe i vlasnici smještajnih kapaciteta svi zajedno oblikuju stvarno iskustvo boravka u destinaciji. Njihova uloga u turizmu Kostrene nije u stvaranju masovne ponude, već u održavanju kvalitete prostora, usluge i odnosa s lokalnom zajednicom.

Za Kostrenu, kao rezidencijalnu i odmorišnu destinaciju uz more, posebno je važno da dionici razumiju ograničenja prostora i prihvate da se turistički razvoj ne temelji na intenzitetu, već na kvaliteti i usklađenosti s lokalnim načinom života. Preporuke koje slijede usmjerene su na poticanje takvog pristupa, uz poštivanje realnih mogućnosti i odgovornosti pojedinih skupina dionika.

Ugostitelji i koncesionari na plažama

Ugostitelji i koncesionari na plažama imaju izravan i snažan utjecaj na doživljaj obale, koja je najvrjedniji resurs Kostrene. Od ugostitelja se očekuje da svoju ponudu razvijaju u skladu s karakterom pojedinih uvala i s definiranim profilom destinacije, bez prekomjerne ekspanzije sadržaja koji bi narušavali identitet prostora.

Posebno je važno da ugostitelji prihvate gastronomiju kao sastavni dio boravišnog doživljaja. Kvaliteta usluge i ponude te lokalna utemeljenost važni su na tom putu. U predsezoni i posezoni, manji i izvedivi formati, poput tematskih večeri ili degustacija, mogu doprinijeti produljenju sezone.

Iznajmljivači i vlasnici privatnog smještaja

Privatni smještaj čini najveći dio smještajne ponude u Kostreni, a njegova uloga u turističkom razvoju destinacije je u održavanju kvalitete boravka i odnosa s gostima. Od iznajmljivača se ne očekuje da mijenjaju tržišna pravila ili poslovne modele, već da pridonesu kvaliteti destinacije kroz profesionalan odnos prema gostima i prostoru.

Posebno je važno da iznajmljivači prepoznaju svoju ulogu u informiranju gostiju. Kroz jasne, jednostavne i točne informacije o korištenju plaža, pravilima ponašanja, mogućnostima kretanja bez automobila i atrakcijama destinacije, iznajmljivači utječu na kvalitetu turizma. Korištenje preporuka, mini-vodiča i edukativnih materijala koje razvija Turistička zajednica

treba se promatrati kao alat za lakše poslovanje, a ne kao dodatno administrativno opterećenje.

Sportske udruge i klubovi

Sportske udruge i klubovi imaju važnu ulogu u razvoju sadržaja koji doprinose kvaliteti ponude destinacije, osobito izvan glavne sezone. Kostrena raspolaže vrijednim sportskim i rekreativnim resursima, ali njihovo korištenje mora biti usklađeno s nosivošću prostora i potrebama lokalnog stanovništva.

Od sportskih dionika očekuje se suradnja u zoniranju aktivnosti, poštivanje režima korištenja i prilagodba programa stvarnim prostornim ograničenjima. Razvoj manjih, kontroliranih programa, kampova i škola sporta u predsezoni i posezoni može značajno doprinijeti cjelogodišnjoj dinamici destinacije, ali samo ako se odvija u suradnji s Općinom i Turističkom zajednicom te uz uvažavanje lokalnih potreba i termina.

Kulturne ustanove i udruge

Kulturne ustanove i udruge imaju ključnu ulogu u interpretaciji identiteta Kostrene i njezine pomorske i brodograditeljske, kao i druge baštine. Njihov doprinos turizmu ne mjeri se brojem događanja, već kvalitetom interpretacije i sposobnošću da lokalne teme prevedu u sadržaje razumljive i zanimljive posjetiteljima, bez istovremenog gubitka autentičnosti.

Preporučuje se razvoj manjih interpretacijskih formata, poput vođenih šetnji, predavanja, radionica i digitalnih sadržaja, koji se mogu provoditi bez velikih infrastrukturnih zahvata. Kulturni dionici trebaju blisko surađivati s Turističkom zajednicom kako bi se osiguralo da interpretacija bude usklađena s identitetom destinacije i da se izbjegne idealizacija ili pojednostavljivanje lokalne povijesti u promotivne svrhe.

Obrazovne ustanove i lokalna zajednica

Obrazovne ustanove, udruge i neformalne skupine unutar lokalne zajednice važan su, iako često nevidljiv, dionik turističkog sustava. Njihova uloga nije u razvoju turističkih proizvoda, već u jačanju svijesti o vrijednosti prostora, mora i lokalnog načina života. Kroz suradnju s Općinom i Turističkom zajednicom moguće je razvijati programe koji povezuju djecu i mlade s lokalnom baštinom, prirodom i morem, čime se dugoročno jača identitet destinacije i otpornost zajednice na negativne učinke turizma.

Takvi programi mogu imati i neizravni turistički učinak, osobito u segmentu interpretacije i volontiranja, ali njihova primarna vrijednost leži u jačanju odnosa zajednice prema prostoru koji dijeli s posjetiteljima.

Komunalne službe i tehnički dionici

Komunalne službe imaju ključnu, svakodnevnu ulogu u održavanju standarda destinacije. Čistoća, sigurnost, funkcionalnost infrastrukture i pravodobne intervencije izravno utječu na doživljaj boravka, ali i na stav lokalnog stanovništva prema turizmu. Od komunalnih dionika očekuje se bliska suradnja s Općinom i Turističkom zajednicom u provedbi mjera upravljanja plažama, praćenju opterećenja i prilagodbi komunalnih aktivnosti sezonskim pritiscima.

Njihov doprinos često je nevidljiv posjetiteljima, ali upravo zato je presudan za održavanje osnovne razine kvalitete destinacije.

Vlasnici većih smještajnih kapaciteta i hotelijeri

Vlasnici većih smještajnih kapaciteta, osobito hotelijeri, imaju potencijalno važnu ulogu u razvoju cjelogodišnjeg turizma u Kostreni. Iako Općina i Turistička zajednica ne upravljaju privatnim investicijama, očekuje se otvoren dijalog i spremnost na usklađivanje budućeg razvoja s razvojnim ciljevima destinacije.

U tom kontekstu, obnova i funkcionalno unaprjeđenje postojećih hotelskih kapaciteta trebaju se promatrati kao prilika za podizanje kvalitete ponude. Suradnja s javnim sektorom u planiranju, informiranju i usklađivanju sadržaja može doprinijeti dugoročno održivom razvoju destinacije.

MJERENJE NAPRETKA I IZVJEŠĆE O PROVEDBI

Učinkovita provedba Plana upravljanja destinacijom temelji se na sustavnom praćenju napretka, redovitoj evaluaciji aktivnosti i transparentnom izvještavanju. Svrha sustava praćenja je osigurati da se definirani ciljevi i mjere provode u skladu s planom, da se na vrijeme prepoznaju prepreke u realizaciji te da se mjere po potrebi prilagode stvarnim potrebama destinacije i promjenama na turističkom tržištu.

Praćenje provedbe odvija se tijekom cijele godine i počiva na načelima kontinuiteta, transparentnosti, utemeljenosti na dokazima i suradnje među svim uključenim dionicima. Turistička zajednica Općine Kostrena, u suradnji s Općinom i ostalim partnerima, vodi operativni proces praćenja kroz redovitu evidenciju statusa aktivnosti, komunikaciju s odgovornim dionicima i praćenje rokova. Za svaku mjeru evidentira se status provedbe, ostvareni rezultati, eventualne prepreke te potrebne korekcije.

Dva puta godišnje provodi se evaluacija napretka koja obuhvaća pregled realizacije po strateškim prioritetima, analizu učinkovitosti provedenih aktivnosti i pregled izazova koji utječu na dinamiku provedbe. U evaluaciji sudjeluju TZO Kostrena, Općina Kostrena, komunalno društvo, udruge, sportski klubovi, iznajmljivači i druge relevantne institucije. Polugodišnja evaluacija služi detaljnoj analizi ostvarenja ciljeva i pokazatelja održivosti, s ciljem pravodobnog donošenja odluka o korekcijama i prilagodbama planiranih mjera. Evaluacija se radi na temelju izvještajnog obrasca.

Redni broj	Aktivnost	Nositelj	Partneri	Potrebna sredstva (€)	Status provedbe	Kratki opis rezultata	Razlozi odstupanja	Daljnji koraci

Tablica 12. Mjerenje napretka

Usvajanjem Plana na Općinskom vijeću Plan postaje obvezujući za Općinu Kostrena i TZO Kostrena te se osigurava provedba svih odredbi Plana. U skladu sa zakonskim obvezama, Turistička zajednica Općine Kostrene izrađuje godišnje izvješće o provedbi Plana upravljanja destinacijom koje dostavlja Općinskom vijeću najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Godišnje izvješće sadrži pregled provedenih aktivnosti, procjenu ostvarenog napretka, analizu izazova i preporuke za poboljšanje provedbe. Izvješće se objavljuje i javno, čime se osigurava transparentnost i uključivanje lokalne zajednice.

Posebna pažnja posvećuje se uključivanju dionika u proces praćenja i evaluacije. Povratne informacije lokalnog stanovništva, posjetitelja i turističkih subjekata predstavljaju važan izvor podataka za donošenje odluka.

ZAKLJUČAK

Plan upravljanja destinacijom Kostrena predstavlja strateški okvir kojim se usmjerava razvoj turizma na održiv, uravnotežen i dugoročno upravljiv način, u skladu s prostornim, društvenim i okolišnim kapacitetima destinacije. Plan definira ciljeve, prioritete, mjere i mehanizme upravljanja koji omogućuju da Kostrena valorizira svoje ključne komparativne prednosti — kontinuirani i lako dostupni obalni pojas, pomorsku i brodograditeljsku tradiciju, očuvano podmorje, kvalitetan životni prostor te neposrednu blizinu urbanog središta Rijeke — bez razvoja masovnih oblika turizma. Kostrena se Planom pozicionira kao rezidencijalna i odmorišna destinacija, usmjerena prema posjetiteljima koji traže mir, boravak uz more, aktivno korištenje prostora i autentično lokalno okruženje. Krajnji cilj Plana jest očuvanje kvalitete života lokalnog stanovništva, zaštita prostora i prirodnih vrijednosti te unapređenje iskustva posjetitelja kroz odgovorno upravljanje destinacijom.

Provedene analize potvrđuju da Kostrena raspolaže snažnim temeljem za razvoj održivog turizma, ali istodobno ukazuju na jasne izazove koji zahtijevaju sustavan i koordiniran pristup. Najizraženiji izazovi odnose se na sezonska opterećenja obalnog pojasa, prometne gužve, upravljanje otpadom, ograničene kapacitete komunalne infrastrukture u vršnim razdobljima te nedovoljno strukturiranu interpretaciju lokalne baštine. Istraživanja stavova lokalnog stanovništva dodatno potvrđuju potrebu za aktivnijim upravljanjem turističkim tokovima, jasnijom komunikacijom i mjerama koje izravno doprinose očuvanju prostora i svakodnevne funkcionalnosti destinacije. Istodobno, prirodni resursi, razvedena obala, kvaliteta mora i podmorja, pomorska i brodograditeljska baština, mreža šetnica i outdoor sadržaja te blizina Rijeke stvaraju čvrstu osnovu za daljnji razvoj turizma koji je usklađen s lokalnim potrebama.

Strateški prioriteti definirani Planom usmjeravaju razvoj Kostrene u nekoliko međusobno povezanih područja: održivo upravljanje obalnim prostorom i turističkim opterećenjem, unapređenje komunalne i prometne infrastrukture u funkciji turizma i lokalnog stanovništva, razvoj doživljajne i suvremene interpretacije pomorske baštine, jačanje outdoor i rekreacijskih sadržaja, razvoj pristupačnog i inkluzivnog turizma, unapređenje digitalnih alata za informiranje i upravljanje posjetiteljima te aktivno uključivanje lokalne zajednice u planiranje i provedbu turističkog razvoja.

Poseban naglasak stavljen je na ulogu digitalnih rješenja kao alata za upravljanje destinacijom, a ne isključivo promociju. Kroz nadogradnju postojećih platformi, sustavno informiranje posjetitelja, praćenje opterećenja prostora i jasno komuniciranje pravila ponašanja, Plan predviđa smanjenje negativnih utjecaja turizma i ravnomjerniju raspodjelu posjetitelja u prostoru i vremenu. Istodobno, Plan prepoznaje važnost postupnog unaprjeđenja pristupačnosti, kako u fizičkom smislu, tako i u području informiranja, interpretacije i dostupnosti sadržaja različitim skupinama korisnika.

Uspostavljeni sustav praćenja i evaluacije omogućuje redovito praćenje provedbe mjera, analizu učinaka i prilagodbu Plana stvarnim potrebama destinacije. Definirani pokazatelji, godišnje izvještavanje i koordinacija ključnih dionika stvaraju preduvjete za transparentno,

fleksibilno i odgovorno upravljanje turizmom, temeljeno na podacima i kontinuiranom dijalogu s lokalnom zajednicom.

Provedbom ovog Plana Kostrena ima priliku dodatno biti destinacija koja turizam promatra kao alat za očuvanje prostora, jačanje lokalnog identiteta i unapređenje kvalitete života, a ne kao sam sebi svrhu. Vizija Kostrene kao mirne, uređene i autentične obalne destinacije, koja uspješno balansira potrebe stanovnika i posjetitelja, realna je i ostvariva uz dosljednu provedbu definiranih mjera, partnerski pristup i dugoročnu predanost održivom razvoju.

Ovaj Plan postavlja jasan okvir za takav razvoj i predstavlja zajedničku polazišnu točku za sve dionike uključene u budućnost destinacije.

POPIS TABLICA I GRAFOVA

Tablice

Tablica 1. Profil Općine Kostrena

Tablica 2. Pregled nekomercijalnog smještaja u 2025.

Tablica 3. Pregled komercijalnog smještaja u 2025.

Tablica 4. Dolasci i noćenja 2021. – 2025.

Tablica 5. Struktura gostiju prema državi porijekla

Tablica 6. Konkurencija u 2024.

Tablica 7. Pokazatelji društvenih aspekata održivosti

Tablica 8. Pokazatelji okolišnih aspekata održivosti

Tablica 9. Pokazatelji ekonomskih aspekata održivosti

Tablica 10. Pokazatelji upravljanja destinacijom

Tablica 11. Pokazatelji prostornih aspekata održivosti

Tablica 12. Mjerenje napretka

Grafovi

Graf 1. Dolasci 2021. – 2025.

Graf 2. Struktura stranih dolazaka u 2025.

Graf 3. Dolasci po mjesecima u 2025.

Graf 4. Stalno prebivalište u Kostreni

Graf 5. Duljina života u Kostreni

Graf 6. Spol ispitanika

Graf 7. Dob ispitanika

Graf 8. Obrazovanje ispitanika

Graf 9. Mjesečna primanja kućanstva

Graf 10. Utjecaj turizma na kvalitetu života

Graf 11. Buka tijekom turističke sezone

Graf 12. Gužva na ulicama tijekom sezone

Graf 13. Utjecaj turizma na prikladnost javnog prostora potrebama građana

Graf 14. Sveukupno zadovoljstvo razvojem turizma

Graf 15. Prihodi obitelji od turizma

Graf 16. Utjecaj turizma na izgled Kostrene

Graf 17. Učinak apartmanizacije na život stanovnika Kostrene

Graf 18. Utjecaj turizma na autentičnost Kostrene

Graf 19. Utjecaj turizma na očuvanje tradicije i kulture

Graf 20. Stres uzrokovan turizmom

Graf 21. Osjećaj gubitka kontrole nad životom

Graf 22. Gužva u prometu tijekom sezone

Graf 23. Odlaganje otpada tijekom turističke sezone